

ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์
ออมทรัพย์นครสุราษฎร์ธานี จำกัด

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2553

**Factors Affecting the Voting Decisions of Representatives of Surat Thani
Teacher's Savings & Credit Cooperative, Limited, to Elect Members
of the Board of Directors**

Mr. Mana Suban

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Business Administration in Cooperatives
School of Agricultural Extension and Cooperatives
Sukhothai Thammathirat Open University

2010

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ บังคับในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทน
สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด
ชื่อและนามสกุล นายมานะ สุบรรณ
แขนงวิชา สหกรณ์
สาขาวิชา ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์สุชาดา สถาวรวงศ์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2554

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

นิรมล นิ่มนวล ๑๗

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์สุชาดา สถาวรวงศ์)

กึ่งพร อุดโฉน

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุกมาส อังสุโชติ)

อัญญา จิตตดากร

(รองศาสตราจารย์ ดร.อัญญา จิตตดากร)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทน
สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด

ผู้ศึกษา นายมานะ สุบรรณ รหัสนักศึกษา 2529000032 **ปริญญา** บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
(สหกรณ์) **อาจารย์ที่ปรึกษา** รองศาสตราจารย์สุชาดา สถาวรวงศ์ **ปีการศึกษา** 2553

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด 2) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ที่มีลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน 3) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้แทนสมาชิกในการเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ คือผู้แทนสมาชิกจำนวน 222 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการวิเคราะห์ความแตกต่างเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นใช้ การทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA) กรณีที่พบความแตกต่าง จะวิเคราะห์ความแตกต่างโดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ผลการศึกษาพบว่า 1) ผู้แทนสมาชิกใช้ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้แทนสมาชิกใช้ปัจจัยในด้านคุณสมบัติส่วนตัวมากที่สุด ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านนโยบายการบริหารงาน และด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครอยู่ระดับมากตามลำดับ 2) เมื่อเปรียบเทียบปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ที่มีลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน ส่วนใหญ่ใช้ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการสหกรณ์ไม่แตกต่างกัน 3) ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้แทนสมาชิกในการเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ปัญหาที่สำคัญคือขาดการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการเลือกคณะกรรมการดำเนินการ ผู้แทนสมาชิกได้เสนอแนะให้มีการเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์โดยตรงจากสมาชิก

คำสำคัญ การตัดสินใจ คณะกรรมการดำเนินการ สหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระ สำเร็จลุล่วงไปด้วยความกรุณาของท่านอาจารย์ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ สุชาดา สถาवरังค์ ประธานที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.สุภมาส อังศุโชติ และอาจารย์ประจำ คณะส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ แขนงวิชาสหกรณ์ ทุกท่านที่ให้การแนะนำเกี่ยวกับขั้นตอน การศึกษาวิจัย รวมทั้งตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผู้เขียนขอกราบ ขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการรวบรวมแบบสอบถาม โดยเฉพาะ คุณศิริเรก แจ่มสุริยา ผู้จัดการสหกรณ์ ได้ให้คำแนะนำตรวจสอบแบบสอบถามและ อำนวยการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ และคุณกำแหง กุญแจทอง ผู้จัดการสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขสุ ราษฎร์ธานี จำกัด เป็นที่ปรึกษาให้การช่วยเหลือแนะนำในการวิเคราะห์ข้อมูลประสานงานในการ ถอดแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล

ท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ผู้ที่ให้กำเนิดชีวิต และคนในครอบครัวทุกคน ที่ให้กำลังใจผู้เขียนจนสามารถทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คุณประโยชน์ที่พึงได้รับจากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ขออุทิศเพื่อเป็นประโยชน์ ให้สหกรณ์ทั้งระบบ ได้รับการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพสูงสุดสามารถสร้างคุณค่าสหกรณ์เป็น ประโยชน์แก่บรรดาสมาชิกสหกรณ์ได้อย่างแท้จริงต่อไป

มานะ สุบรรณ

พฤษภาคม 2554

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
กรอบแนวคิดการศึกษา.....	3
สมมติฐานในการศึกษา.....	4
ขอบเขตการศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดในการบริหารงานสหกรณ์.....	7
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ.....	24
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกตั้ง.....	32
กฎหมาย ข้อบังคับและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์.....	40
บริบทสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	50
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	52
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	55
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	55
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	57
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	59
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	59

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษา.....	61
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้แทนสมาชิก.....	61
ตอนที่ 2 ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทน สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด.....	62
ตอนที่ 3 เปรียบเทียบปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการ ของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ที่มีลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน.....	66
ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเลือก คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด.....	71
บทที่ 5 สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	73
สรุปผลการศึกษา.....	73
อภิปรายผล.....	77
ข้อเสนอแนะ.....	81
บรรณานุกรม.....	84
ภาคผนวก.....	85
ภาคผนวก ก.....	87
ภาคผนวก ข.....	89
ประวัติผู้ศึกษา.....	93

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 สัดส่วนและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหน่วย.....	56
ตารางที่ 4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด.....	62
ตารางที่ 4.2 ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด.....	63
ตารางที่ 4.3 ปัจจัยด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการ ดำเนินการสหกรณ์ของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด.....	63
ตารางที่ 4.4 ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัคร ในการตัดสินใจเลือก คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด.....	64
ตารางที่ 4.5 ปัจจัยด้านนโยบายการบริหารงานสหกรณ์ในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการ ดำเนินการสหกรณ์ของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด.....	65
ตารางที่ 4.6 เปรียบเทียบปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของ ผู้แทนสมาชิกที่มีเพศต่างกัน.....	66
ตารางที่ 4.7 เปรียบเทียบปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ที่มีอายุต่างกัน.....	67
ตารางที่ 4.8 เปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการ ของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน.....	68
ตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการ ของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ที่มีรายได้ต่างกัน.....	69
ตารางที่ 4.10 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการ ดำเนินการสหกรณ์ของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด.....	71

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวความคิดในการศึกษา.....	3
ภาพที่ 2.1 ขั้นตอนในการตัดสินใจ.....	29

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สหกรณ์เป็นองค์กรนิติบุคคลที่สมาชิกสมัครใจร่วมกันดำเนินการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายใต้อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ ขบวนการสหกรณ์ประกอบด้วยบุคคลหลากหลายอาชีพทั้งภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร สหกรณ์ที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ จำแนกได้ 7 ประเภท คือ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง สหกรณ์นิคม สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์บริการ และสหกรณ์เครดิตยูเนียน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้ประเมินภาวะทางเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์ในรอบปีปัจจุบัน จำนวนทั้งสิ้น 5,744 แห่ง มีสมาชิก 8.93 ล้านคน มีทุนดำเนินงาน 791,516 ล้านบาท ดังนั้นขบวนการสหกรณ์จึงเป็นองค์กรประชาชนที่มีกฎหมายรองรับกลุ่มที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ และหากขบวนการสหกรณ์สามารถพัฒนาจนเกิดความเข้มแข็ง ย่อมเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากของเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศได้เป็นอย่างดี

สหกรณ์ออมทรัพย์ถือได้ว่าเป็นสถาบันการเงินประเภทหนึ่ง ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของประชาชนในสังคมปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งโดยในกลุ่มของข้าราชการและผู้มีรายได้ประจำ สหกรณ์ออมทรัพย์จะทำหน้าที่ให้บริการทางการเงิน โดยมีหน้าที่หลัก 2 ประการ คือ เป็นแหล่งออมเงินและแหล่งกู้ยืมเงิน ซึ่งรัฐบาลส่งเสริมให้เกิดขึ้นในทุกสาขาอาชีพ และในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 หมวด 5 นโยบายพื้นฐานแห่งรัฐได้มอบแนวความคิดเกี่ยวกับการสร้างหลักประกันและรับรองสิทธิเสรีภาพในการประกอบอาชีพของประชาชนไว้ในมาตรา 84 คือ รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุนและคุ้มครองระบบสหกรณ์ สหกรณ์ออมทรัพย์จึงเป็นสถาบันการเงินที่ตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจของสมาชิก โดยสหกรณ์ออมทรัพย์มีวัตถุประสงค์หลักที่สำคัญ ดังนี้คือ 1) ส่งเสริมให้สมาชิกมีการออมทรัพย์ โดยช่วยให้สมาชิกสามารถสะสมส่วนหนึ่งของรายได้ของตนไว้ในทางอันมั่นคง และได้รับประโยชน์ตามสมควร 2) รับฝากเงินจากสมาชิก 3) จัดให้มีเงินกู้สำหรับสมาชิกตามความจำเป็นโดยคิดดอกเบี้ยในอัตราต่ำ และ 4) จัดบริการอย่างอื่นเพื่อประโยชน์แก่สมาชิก เช่น การจัด

ให้มีกองทุนสวัสดิการเพื่อสมาชิก การให้ทุนการศึกษาแก่บุตรของสมาชิก การช่วยเหลือในกรณี
 ประสบภัย เป็นต้น จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่และมีความสำคัญทางสังคมและ
 เศรษฐกิจของภาคใต้ตอนบน มีส่วนราชการ องค์กรวิชาชีพที่มีบุคลากรจำนวนมาก บุคลากรที่มี
 เงินได้รายเดือนได้รวมตัวกันจัดตั้งสหกรณ์ประเภทสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วย
 เหลือซึ่งกันและกันทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม เฉพาะบุคลากรทางการศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
 ได้รวมตัวกันจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์และจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์เมื่อวันที่ 1
 มกราคม 2501 ใช้ชื่อว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ณ ปัจจุบันสำนักงาน ตั้งอยู่เลขที่
 7/37 ถนนราษฎร์บำรุง ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในรอบปีบัญชี สิ้นสุด ณ วันที่
 30 กันยายน 2553 ปรากฏผลการดำเนินงานโดยภาพรวมคือมีสมาชิกทั้งสิ้น 9,981 คน สิ้นทรัพย์
 รวม 4,222,250,792.89 บาท หนี้สิน 1,364,983,313.14 บาท ทุนสหกรณ์ 2,857,267,479.75 บาท
 และมีกำไรสุทธิ 166,375,073.54 บาท จะเห็นได้ว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด เป็น
 องค์กรทางการเงินของสมาชิกที่มีสินทรัพย์ ทุนดำเนินงานขนาดใหญ่ มีสมาชิกจำนวนมาก
 ความสำเร็จของสหกรณ์ขึ้นกับการบริหารของผู้บริหารสหกรณ์เป็นสำคัญ

สหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานด้วยดี
 ตลอดมา เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ สามารถจัดสรรกำไรคืนกลับสมาชิกสูงกว่าสถาบัน
 การเงินอื่น ในปีปัจจุบันสิ้นสุด 30 กันยายน 2553 ได้จ่ายเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนร้อยละ 87.61
 ของกำไรสุทธิ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและ สภาพแวดล้อมในปัจจุบัน ทำ
 ให้สหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ต้องปรับตัวในฐานะที่เป็นองค์กรทางธุรกิจ เพื่อเพิ่ม
 คุณภาพการให้บริการของตนเอง ถึงแม้ว่าจะไม่มีการแข่งขันกับสหกรณ์อื่น แต่ยังคงแข่งขันกับ
 สถาบันการเงินที่มีอยู่และเกิดขึ้นใหม่อย่างมากมายในปัจจุบันยังมีการแข่งขันกันสูงขึ้น องค์กรใดที่
 มีบุคลากรมีคุณภาพ มีประสิทธิภาพการทำงานสูง ย่อมจะส่งผลให้ธุรกิจประสบความสำเร็จ การ
 บริหารจัดการของสหกรณ์ประกอบด้วยสมาชิก คณะกรรมการดำเนินการเจ้าหน้าที่ และผู้ตรวจ
 สอบกิจการ ผู้บริหารของสหกรณ์คือ คณะกรรมการดำเนินการซึ่งมาจากการเลือกจากตัวแทนของ
 สมาชิกในวันประชุมใหญ่สามัญประจำปี ตัวแทนของสมาชิกมาจากหน่วยเลือกตั้งของสมาชิก
 ทั้งหมดของสหกรณ์จำนวน 5 หน่วย การตัดสินใจในการเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทน
 สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะข้อมูลที่ได้
 จากการศึกษาจะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการและเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา
 ศักยภาพของบุคลากรให้สอดคล้องกับภาวะการณ์เปลี่ยนแปลงในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้
 สหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด เป็นสหกรณ์ที่มีสมาชิกที่เป็นบุคลากรทางการศึกษาเป็น
 ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีบทบาททางสังคมทุกด้านจึงมีผลกระทบกับประชาชนทั้งจังหวัด เพราะฉะนั้น

ความสำเร็จของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด จึงสามารถเป็นต้นแบบในการใช้ระบบสหกรณ์เป็นเครื่องมือในการพัฒนาบุคลากรเพื่อพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมในภาพรวมได้สืบไป

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานและพัฒนาระบบการเลือกคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในด้านอื่นๆ ของสหกรณ์ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องต่อไป

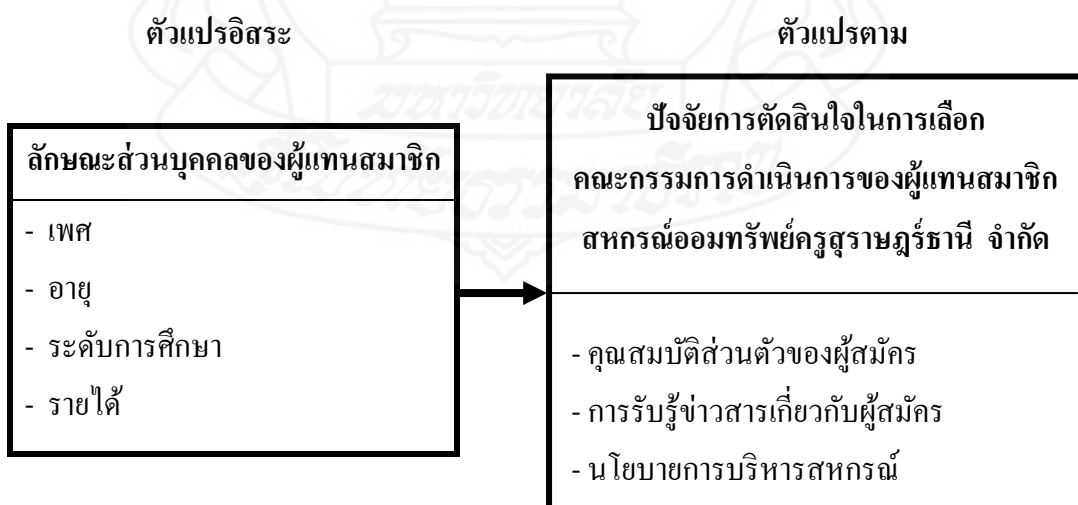
2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด

2.2 เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ที่มีลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน

2.3 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้แทนสมาชิกในการเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

4. สมมติฐานในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษากำหนดสมมติฐานในการศึกษา ดังนี้

4.1 ผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ที่มีเพศแตกต่างกัน จะพิจารณาปัจจัยในการเลือกคณะกรรมการดำเนินการ แตกต่างกัน

4.2 ผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ที่มีอายุแตกต่างกัน จะพิจารณาปัจจัยในการเลือกคณะกรรมการดำเนินการ แตกต่างกัน

4.3 ผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน จะพิจารณาปัจจัยในการเลือกคณะกรรมการดำเนินการ แตกต่างกัน

4.4 ผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ที่มีรายได้ต่างกัน จะพิจารณาปัจจัยในการเลือกคณะกรรมการดำเนินการ แตกต่างกัน

5. ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาการใช้ข้อมูลในการเลือกคณะกรรมการของผู้แทนสมาชิกจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ซึ่งประกอบด้วยขอบเขตด้านต่างๆ ดังนี้

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา มุ่งศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด

5.2 ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ศึกษาได้แก่ ผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ที่มีสิทธิในการเลือกคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ จำนวนรวม 499 คน

5.3 ขอบเขตด้านตัวแปรศึกษา

5.3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้แทนสมาชิก (เพศ อายุ ระดับการศึกษาและรายได้)

5.3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ซึ่งได้แก่คุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครและนโยบายการบริหารสหกรณ์

5.4 ขอบเขตด้านสถานที่ ได้ทำการศึกษาเฉพาะผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด จากหน่วยสังกัดตามพื้นที่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

5.5 ขอบเขตด้านระยะเวลา ใช้ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามผู้แทนสมาชิกสหกรณ์
ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ในช่วงเดือนมีนาคม- เมษายน 2554

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด

6.2 คณะกรรมการดำเนินการ หมายถึง คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์
ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ประกอบด้วย ประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการอื่นอีกไม่เกินสิบสี่คน
ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากผู้แทนสมาชิกสหกรณ์

6.3 ผู้แทนสมาชิก หมายถึง สมาชิกในแต่ละหน่วยที่ได้รับการเลือกเข้ามาเป็นผู้แทน
สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด

6.4 ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการ หมายถึง ปัจจัยที่ผู้แทน
สมาชิกใช้ในการตัดสินใจในการเลือกคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ ได้แก่ ปัจจัยด้าน
คุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัคร และปัจจัยด้านนโยบาย
การบริหารงานสหกรณ์

6.5 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้แทนสมาชิก หมายถึง เพศ อายุ ระดับการศึกษา และ
รายได้ของสมาชิก

6.6 ปัจจัยด้านคุณสมบัติส่วนตัวผู้สมัคร หมายถึง 1) มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับในวง
สมาชิก 2) มีประสบการณ์ในการบริหารงานสหกรณ์ 3) เสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม 4) มี
มนุษยสัมพันธ์กับทุกคน 5) มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม 6) มีภาวะผู้นำสูง 7) มีความซื่อสัตย์
สุจริต 8) มีระดับการศึกษาสูง 9) มีความตั้งใจในการทำงานเพื่อหน่วยงานและส่วนรวมเป็นอย่างดี
10) ทำประโยชน์ให้สังคมและประเทศชาติ

6.7 ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัคร หมายถึง 1) การรณรงค์หาเสียงของ
ผู้สมัคร 2) การแนะนำตัวผู้สมัครผ่านทางสื่อต่างๆ 3) การออกหาเสียงของผู้สมัครถึงหน่วยงานของ
สมาชิกตัวแทน 4) หัวคะแนนในหน่วยงานแนะนำตัวผู้สมัคร 5) ผู้สมัครออกแนะนำตัวตามสถานที่
ที่มีจัดกิจกรรมของหน่วยงาน

6.8 ปัจจัยด้านนโยบายการบริหารงานสหกรณ์ หมายถึง 1) นโยบายขยายวงเงินกู้และ
งวดชำระหนี้ 2) นโยบายการจัดสวัสดิการสมาชิกด้านการช่วยเหลือผู้เกษียณอายุ 3) นโยบายการ
ขยายสาขาการให้บริการตามหน่วยสมาชิก 4) นโยบายการบริหารงานโดยให้สมาชิกมีส่วนร่วมมาก
ขึ้น 5) นโยบายการจ่ายเงินปันผลสูงขึ้น 6) นโยบายการจัดการหนี้นอกระบบ 7) นโยบายการออก

หน่วยบริการสมาชิก 8) นโยบายการปรับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของสมาชิก 9) นโยบายส่งเสริมการออมของสมาชิก

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการส่งเสริม เสนอแนะการเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด

7.2 ผลการศึกษานำไปปรับใช้ให้เหมาะสมในการจัดการเลือกคณะกรรมการของสหกรณ์ออมทรัพย์อื่นๆในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

7.3 กรมส่งเสริมสหกรณ์สามารถใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมสหกรณ์และนำผลการศึกษาไปศึกษาเพิ่มเติมในการปรับปรุงหรือแก้ไขพระราชบัญญัติสหกรณ์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตยตรงตาม ความต้องการและความพึงพอใจของสมาชิกผู้เป็นเจ้าของสหกรณ์

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้ศึกษาได้ทบทวนวรรณกรรมด้านแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 6 หมวดดังนี้

1. แนวคิดในการบริหารงานสหกรณ์
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
4. กฎหมาย ข้อบังคับและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์
5. บริบทสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดในการบริหารงานสหกรณ์

1.1 ความหมายของสหกรณ์ คุณค่าสหกรณ์ อุดมการณ์ หลักการและวิธีการสหกรณ์
สหกรณ์ (Co-operative) ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 หมายความว่า คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมโดยช่วยตนเอง ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์

ในขณะเดียวกันในการประชุมเชิงวิชาการของกรมส่งเสริมสหกรณ์ เมื่อวันที่ 4 กันยายน 2544 เพื่อให้คำจำกัดความของคำว่า สหกรณ์ คุณค่าของสหกรณ์ อุดมการณ์สหกรณ์ หลักการสหกรณ์และวิธีการสหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2544) ได้สรุปความหมายของคำต่างๆ ไว้ดังนี้

1.1.1 ความหมายของสหกรณ์ (Co-operative) สหกรณ์ คือองค์การของบรรดาบุคคลซึ่งรวมกลุ่มกันโดยความสมัครใจในการดำเนินวิสาหกิจที่พวกเขาเป็นเจ้าของร่วมกัน และควบคุมตามหลักประชาธิปไตย เพื่อสนองความต้องการอันจำเป็นและความหวังร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นการแปลความจากคำนิยามของสหกรณ์สากลที่กำหนดขึ้นโดย International Co-operative Alliance (ICA) ความว่า A co-operative is an autonomous

association of persons united voluntarily to meet their common economics, social and cultural needs and aspirations through a jointly owned and democratically controlled enterprise.

1.1.2 คุณค่าของสหกรณ์ (Co-operative Values) สหกรณ์อยู่บนพื้นฐานแห่งคุณค่าของการช่วยตนเอง ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความเป็นประชาธิปไตย ความเสมอภาค ความเที่ยงธรรม และความเป็นเอกภาพรับผิดชอบต่อสังคมและความเอื้ออาทรต่อผู้อื่นโดยสืบทอดประเพณีปฏิบัติของผู้ริเริ่มการสหกรณ์

1.1.3 อุดมการณ์สหกรณ์ (Co-operative Ideology) อุดมการณ์สหกรณ์ คือความเชื่อร่วมกันที่ว่า การช่วยเหลือตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์จะนำไปสู่การกินดีอยู่ดี ความเป็นธรรมและสันติสุขในสังคม

อุดมการณ์สหกรณ์ เป็นการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันของสมาชิกสหกรณ์ เพื่อให้ความปรารถนาสมหวัง โดยนำหลักศีลธรรมและจริยธรรมมาใช้ประกอบการใช้หลักการสหกรณ์สากลทั้ง 7 ข้อดังกล่าวในการช่วยเหลือตนเองของสมาชิกอาจ แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ 1) เสียสละ เช่น เงินทอง ทรัพย์สิน เวลา แรงงาน ความรู้ และ 2) แบ่งปัน เช่น ผลได้ ส่วนเกิน (กำไร) และแบ่งปันน้ำใจ ความห่วงใยอาทรกัน

ในประเทศไทยที่คนส่วนใหญ่นับถือพุทธศาสนา (รัตนโกสินทร์ศก, 2548: 16) จึงมักจะนำหลักศีลธรรมมาประกอบการอธิบายว่า การช่วยเหลือตนเองต้องนำหลักศีลธรรมหลายอย่างมาใช้ เช่น อธิปไตย 4 ประกอบด้วย 1) นันทะ ความพอใจในการเป็นสมาชิก 2) วิริยะ ความเพียรพยายามทำธุรกิจกับสหกรณ์และปฏิบัติตามกฎระเบียบของสหกรณ์ 3) จิตตะ ความมุ่งมั่นจงรักภักดีต่อสหกรณ์ 4) วิมังสา ความมีสติปัญญาใคร่ครวญ ไตร่ตรองในการประชุมใหญ่ และเสนอความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

หลักธรรมของการช่วยเหลือตนเองอีกหลักธรรมหนึ่งคือ ทิฏฐธรรมมีกัตถประโยชน์ หมายถึง ประโยชน์ที่จะหาได้ในชาตินี้ ประกอบด้วย 1) อุตสาหสัมปทา(อุ) มีความอุตสาหะ ขยันหมั่นเพียรประกอบอาชีพ 2) อารักขสัมปทา(อา) การรักษาทรัพย์ที่หามาได้ เช่น เก็บออมฝากธนาคาร 3) กัลป์ยาณมิตตา (กะ) การคบเพื่อนที่ดีที่จะนำไปสู่สิ่งดี ๆ 4) สมชีวิตตา (สะ) การรู้จักทำมาหากินเลี้ยงชีพด้วยความรู้จักประมาณตนมีความพอเพียง หลักธรรมที่นำมาใช้กับการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อาจจะใช้สังคหวัตถุ 4 ประกอบด้วย สาราณียธรรม 6 ซึ่งเป็นธรรมแห่งการสร้างความร่วมมือ ดังนี้ 1) ทาน การให้โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน เป็นการแบ่งปันกัน 2) ปิยวาจา การพูดจาอย่างสร้างสรรค์ พูดในสิ่งที่ดีที่จะเกิดประโยชน์กับสหกรณ์ 3) อัถลจริยา การบำเพ็ญประโยชน์แก่กุลกันเช่น การค้าประกันเงินกู้ร่วมกัน การช่วยเหลือกันในกิจการของสหกรณ์ 4) สมานัตตา การวางตนเสมอต้นเสมอปลาย เข้าร่วมประชุม ทุกครั้งที่สหกรณ์จัดประชุม 5) เมตตา

กายกรรม การช่วยเหลือกัน เช่น การมีส่วนร่วม ทางเศรษฐกิจ การร่วมมือระหว่างสหกรณ์และความเอื้ออาทรต่อชุมชน 6) เมตตาวาจกรรม การ บอกร้างแนะนำตักเตือน กัน เช่น การเข้าร่วมประชุม การให้การศึกษา ฝึกอบรม และข้อมูลข่าวสาร 7) เมตตามโนกรรม การคิดด้วยความเมตตา เช่น คิดแก้ไขปัญหาให้กลุ่มสมาชิก คิดที่จะมีส่วนร่วมในทางเศรษฐกิจกับสหกรณ์ คิดที่จะร่วมมือระหว่างสหกรณ์ และคิดที่จะเอื้ออาทรต่อชุมชน 8) สาธารณโภกิ การแบ่งลาภโดยชอบธรรม เฉลี่ยเจือจาน ให้ได้มีส่วนร่วมเท่ากัน เช่น การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก และการจัดสรรเงินส่วนเกิน (กำไร) 9) ศีลสามัญญตา การประพฤติสุจริตกับผู้อื่น ไม่เป็นที่น่ารังเกียจของหมู่คณะ เช่น การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย การปกครองตนเอง และเป็นอิสระ ความมีวินัย ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับเสมอกัน 10) ทิฐิสามัญญา มีความเห็นชอบร่วมกับเพื่อนร่วมหมู่คณะ เช่น เห็นชอบในหลักการ วิธีการสหกรณ์และมีความจงรักภักดีต่อสหกรณ์ เป็นต้น

1.1.4 ความหมายของหลักการสหกรณ์ (Co-operative Principles) หลักการ

สหกรณ์ คือ แนวทางที่สหกรณ์ยึดถือปฏิบัติเพื่อให้คุณค่าของสหกรณ์เกิดผลเป็นรูปธรรม

หลักการสหกรณ์สากลปัจจุบัน 7 ประการ ดังนี้

1) เปิดรับสมาชิกทั่วไปและด้วยความสมัครใจ (Voluntary and open membership) สหกรณ์เป็นองค์กรแห่งความสมัครใจที่เปิดรับบุคคลทั้งหลายที่สามารถใช้บริการของสหกรณ์และเต็มใจรับผิดชอบในฐานะสมาชิก เข้าเป็นสมาชิกโดยปราศจากการกีดกันทางเพศ สังคม เชื้อชาติ การเมืองหรือศาสนา

2) การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย (Democratic member Control) สหกรณ์เป็นองค์กรประชาธิปไตยที่ควบคุมโดยมวลสมาชิกผู้มีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน ในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจ บุรุษและสตรีผู้ที่ได้รับเลือกให้เป็นผู้แทนสมาชิก ต้องรับผิดชอบต่อมวลสมาชิกในสหกรณ์ชั้นปฐม สมาชิกมีสิทธิในการออกเสียงเท่าเทียมกัน (สมาชิกหนึ่งคนหนึ่งเสียง) สำหรับสหกรณ์ในระดับอื่นให้ดำเนินไปตามแนวทางประชาธิปไตย เช่นเดียวกัน

3) การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจโดยสมาชิก (Member economic participation) สมาชิกสหกรณ์พึงมีความเที่ยงธรรมในการ “ให้” และควบคุมการ “ใช้” เงินทุนในสหกรณ์ตามแนวทางประชาธิปไตย ทุนของสหกรณ์อย่างน้อยส่วนหนึ่งต้องเป็นทรัพย์สินส่วนรวมของสหกรณ์ สมาชิกจะได้รับผลตอบแทนสำหรับเงินทุนตามเงื่อนไขแห่งสมาชิกภาพในอัตราที่จำกัด (ถ้ามี) มวลสมาชิกเป็นผู้จัดสรรผลประโยชน์ส่วนเกินเพื่อจุดมุ่งหมายประการใดประการหนึ่งหรือทั้งหมด ดังต่อไปนี้ คือ

- (1) เพื่อการพัฒนาสหกรณ์ของตน
 - (2) โดยจัดให้เป็นทุนสำรองของสหกรณ์ ซึ่งส่วนหนึ่งแห่งทุนนี้ ต้องไม่นำมาแบ่งปันกัน
 - (3) เพื่อประโยชน์แก่สมาชิกตามส่วนของปริมาณธุรกิจที่ทำกับสหกรณ์
 - (4) เพื่อสนับสนุนกิจกรรมอื่นใดที่มวลสมาชิกเห็นชอบ
- 4) การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ (Autonomy and Independence) หน้าที่สหกรณ์จำต้องมีข้อตกลงหรือสหกรณ์เป็นองค์การอิสระและพึ่งพาตนเองโดยการควบคุมของสมาชิก ผูกพันกับองค์การอื่นๆ รวมถึงองค์การของรัฐหรือต้องแสวงหาทุน จากแหล่งภายนอก สหกรณ์ต้องกระทำภายใต้เงื่อนไขอันเป็นที่มั่นใจได้ว่า มวลสมาชิกจะยังคงไว้ซึ่งอำนาจในการควบคุมตามแนวทางประชาธิปไตยและยังคงดำรงความเป็นอิสระของสหกรณ์
- 5) การศึกษา การฝึกอบรมและข้อมูลข่าวสาร (Education, Training and Information) สหกรณ์พึงให้การศึกษาและการฝึกอบรมแก่มวลสมาชิก ตัวแทนสมาชิก ผู้จัดการ และพนักงาน เพื่อบุคคลเหล่านั้นสามารถมีส่วนร่วมช่วยพัฒนาสหกรณ์ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการให้ข่าวสารแก่สาธารณชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งแก่เยาวชนและบรรดาผู้นำทางความคิดในเรื่องคุณลักษณะและคุณประโยชน์ของสหกรณ์ได้
- 6) การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ (Co-operation Among Co-operatives) สหกรณ์สามารถให้บริการแก่สมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ขบวนการสหกรณ์ได้ โดยการประสานความร่วมมือกันในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ
- 7) การเอื้ออาทรต่อชุมชน (Concern for Community) สหกรณ์พึงดำเนินกิจกรรมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนตามนโยบายที่มวลสมาชิกให้ความเห็นชอบ

1.1.5 ความหมายของวิธีการสหกรณ์ (Co-operative Practices) วิธีการสหกรณ์คือการนำหลักการสหกรณ์มาใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อประโยชน์ของมวลสมาชิกโดยไม่ละเลยหลักการบริหารธุรกิจ

การนำหลักสหกรณ์มาใช้ในทางปฏิบัติแตกต่างกันในแต่ละประเภท เช่น การจัดตั้ง การระดมทุน การบริหารงาน การดำเนินธุรกิจ การส่งเสริมประโยชน์ทางเศรษฐกิจของสมาชิกและการเอื้ออาทรต่อชุมชน โดยกำหนดวิธีปฏิบัติไว้ในกฎหมาย หรือ พ.ร.บ. ข้อบังคับระเบียบ ข้อตกลงและสัญญาของสหกรณ์

จะเห็นได้ว่า วิธีการสหกรณ์เป็นการนำหลักสหกรณ์ทั้ง 7 ข้อมาปฏิบัติโดยผ่านตามขั้นตอนการดำเนินงานตามอุดมการณ์สหกรณ์ และเป็นไปตามโครงสร้างการจัดองค์กรของแต่ละ

ละสหกรณ์ ทั้งนี้โดยผ่านกฎหมายหรือ พ.ร.บ. ข้อบังคับ ระเบียบ ข้อตกลง และสัญญา ฯลฯ ของแต่ ละสหกรณ์ โดยมีศีลธรรม จริยธรรม กำกับการปฏิบัติ

เมื่อวิเคราะห์เจาะลึกโดยแบ่งเป็นหมวดหมู่ จะพบว่า วิธีการสหกรณ์ คือ การ นำหลักสหกรณ์มาใช้โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

- 1) ขั้นเริ่มดำเนินการโดยใช้หลักสหกรณ์ข้อ 1, 2 และ 5
- 2) ขั้นบำรุงรักษาโดยใช้หลักสหกรณ์ข้อ 3, 4
- 3) ขั้นพัฒนาให้ยั่งยืน โดยใช้หลักสหกรณ์ข้อ 5, 6 และ 7

ซึ่งทั้ง 3 ขั้นตอนนี้มีเครื่องมือที่นำมาใช้กำกับการปฏิบัติ 3 ด้าน คือ (3 มุม)

- 1) พ.ร.บ.สหกรณ์ ข้อบังคับ ระเบียบ เป็นต้น
- 2) การทำธุรกิจร่วมกันเพื่อช่วยเหลือ ซึ่งกันและกัน เมื่อมีส่วนเกินจากการ ทำธุรกิจก็นำมาจัดสรรคืนสมาชิกอย่างเหมาะสมหรือถ้าทำผิดกฎ ระเบียบ ข้อตกลง ก็มีการปรับ หรือเรียกค่าเสียหายได้

3) สังคม เช่น มีจิตสำนึก รู้จักใช้สิทธิและหน้าที่ของตนบนความเป็น ประชาธิปไตยในการดำเนินธุรกิจสหกรณ์และมีจิตสำนึกในการดูแลสังคม และสิ่งแวดล้อมโดยมี ศีลธรรมและจริยธรรมกำกับ

จะเห็นได้ว่า การดำเนินงานทั้ง 3 ขั้นตอน มี 3 มุม (เครื่องมือ 3 ด้าน) เข้ามา เกี่ยวข้องเสมอ จะขาดกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือมุมใดมุมหนึ่งไปไม่ได้

นอกจากนั้น คำรณ ปันประณต (2541) ยังได้สรุปไว้ว่า สหกรณ์โดยวิญญาน และการปฏิบัติ เป็นการดำเนินธุรกิจที่รักความสงบ สุภาพและเป็นธรรมต่อสังคมยิ่งกว่าองค์กร ใดๆ กล่าวคือ

- 1) สหกรณ์ไม่นิยมการกินแรง (Exploitation) ไม่ว่าจะกระทำระหว่างบุคคล กับบุคคล หรือระหว่างรัฐกับบุคคล
- 2) สหกรณ์เป็นเศรษฐกิจของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชนตรง ตามหลักการของประชาธิปไตยทุกอย่าง
- 3) สหกรณ์เคารพเสรีภาพ อิสระภาพ ความเสมอภาคและสันติภาพ
- 4) สหกรณ์ยึดสิทธิมนุษยชน (Human Rights) และสิทธิโดยธรรมชาติ (National Right) เป็นแนวทางในการบริหารธุรกิจของสหกรณ์
- 5) สหกรณ์กระจายอำนาจ (Decentralize) ไม่รวมอำนาจ (Centralize)
- 6) สหกรณ์ไม่มีช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจน (ทุนนิยม) และไม่มีช่องว่าง ระหว่างคนมีอำนาจกับคนไม่มีอำนาจ (คอมมิวนิสต์)

7) สหกรณ์ไม่มีชนชั้น (Class) เพราะสหกรณ์ไม่มีการเบียดเบียนเอาเปรียบ
 กินแรง (Exploitation) ระหว่างบุคคลกับบุคคล (ทุนนิยม) หรือระหว่างรัฐกับบุคคล (คอมมิวนิสต์)

8) สหกรณ์ให้เสรีภาพและไม่มีการกีดกันในทางเพศ สังคม เชื้อชาติ การเมือง
 หรือศาสนา ดังนั้น ต่างเพศ ต่างเชื้อชาติ ต่างสังคม ต่างศาสนา หรือ ต่างพรรคการเมืองก็สามารถ
 ดำเนินธุรกิจด้วยกันได้

9) สหกรณ์เป็นกลาง ไม่เผด็จการ ร่วมสังคมกับทุนนิยมได้อย่างสันติ และ
 สหกรณ์ไม่เป็นศัตรูกับคอมมิวนิสต์

10) สหกรณ์ คือ สังคมของกลุ่มอาชีพที่มีการประสานประโยชน์กัน และ
 ปกครองตนเองอย่างเสมอภาคในกลุ่ม (Co-operative self governing group)

11) สหกรณ์ถือว่าคนสร้างสังคม ไม่ใช่สังคมสร้างคน จึงประเมินคุณค่าของ
 คนด้วยจิตใจ คุณธรรม และจริยธรรม

1.2 แนวทางการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการ

คณะกรรมการดำเนินการจำเป็นต้องมีความรู้ในด้านการจัดการงานของสหกรณ์
 เป็นอย่างดี ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะให้สหกรณ์สามารถพัฒนางานให้มีความก้าวหน้าขึ้นตามลำดับ เราอาจ
 จำแนกการบริหารในสหกรณ์ออกเป็น 3 ประการ (วาทะ วิททยาวิโรจน์ และปราโมทย์ สรวมนาม,
 2550: 80 -85)

1.2.1 การบริหารงาน หมายถึง การที่คณะกรรมการดำเนินการจะต้องคอยกำกับ
 ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของสหกรณ์ให้มีความก้าวหน้า เจริญเติบโตตามเจตนารมณ์ของสมาชิก
 ผู้เป็นเจ้าของสหกรณ์ การบริหารงานในที่นี้หมายรวมถึง การที่คณะกรรมการดำเนินการจะต้อง
 กำหนดนโยบาย แนวทาง วัตถุประสงค์ เป้าหมาย จุดหมายของการทำงานให้สัมฤทธิ์ผลด้วยการ
 ใช้คน เงิน เวลา และ ทรัพยากรอย่างประหยัดที่สุด คณะกรรมการดำเนินการจึงจะต้องดูแลงาน
 ของสหกรณ์ ดังต่อไปนี้

- 1) การจัดองค์การ
- 2) สายการบังคับบัญชา
- 3) การกำหนดคุณลักษณะของงาน
- 4) การกำหนดคุณสมบัติของบุคลากร
- 5) การจัดระบบภายในของสหกรณ์ เช่น ระบบเอกสาร พัสดุ การใช้

คอมพิวเตอร์ การประมวลข่าวสาร ข้อมูล การติดต่อประสานงาน การมอบหมายอำนาจหน้าที่ การ
 กระจายอำนาจหน้าที่ การจัดวางตำแหน่งเจ้าหน้าที่ การแบ่งแยกภารกิจ การจัดแบ่งสถานที่ เป็นต้น

ในการบริหารงานนั้น คณะกรรมการดำเนินการจะต้องมีการกำหนดให้ตนเองมีโอกาสได้รับรู้การปฏิบัติงานประจำภายในสหกรณ์อย่างรวดเร็ว และทันการ โดยผ่านระบบการรายงานอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้คณะกรรมการดำเนินการยังจะต้องคอยควบคุมดูแลการบริหารงานภายในสหกรณ์โดยผ่านหลักการทางด้านนิติการ เช่น การกำหนดระเบียบ ข้อบังคับให้เหมาะสมและทันสมัยอยู่เสมอ

1.2.2 การบริหารบุคลากร คณะกรรมการดำเนินการจะต้องมีการบริหารบุคลากรอย่างมุ่งผลสัมฤทธิ์ ทั้งนี้เพราะบุคลากรของสหกรณ์เป็นกลไกหลักที่สำคัญต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินการจึงจะต้องมีความละเอียด รอบคอบ ระมัดระวัง พิถีพิถันในการบริหารงานบุคลากรโดยคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 1) การกำหนดจำนวนบุคลากร
- 2) การสรรหาบุคลากร
- 3) การจัดวางตำแหน่งบุคลากรของสหกรณ์ตามความถนัด ตามความรู้ ตามความสามารถ และตามประสบการณ์ มีหลักการให้คนและโทษแก่บุคลากรอย่างเป็นระบบภายใต้พื้นฐานของความยุติธรรมและคุณธรรม
- 4) มีการสร้างแรงจูงใจให้แก่บุคลากรที่ทำงานในสหกรณ์ สร้างขวัญ สร้างกำลังใจอย่างสม่ำเสมอ หลีกเลี่ยงการทำลายน้ำใจ และการกระทำที่อันจะก่อให้เกิดการแตกแยกออกเป็นกลุ่ม หรือเป็นหมู่คณะเล็กๆ ในสหกรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่สมควรที่จะใช้นโยบายในการแบ่งแยกการปกครองในสหกรณ์เป็นอันขาด
- 5) จะต้องมึนโยบายในการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นขั้นตอน ทั้งในด้านการพัฒนาขีดความสามารถด้วยการเวียงงาน ฝึกงาน หรือดูงาน และการพัฒนาความรู้ด้วยการฝึกอบรมทางวิชาการหรือสนับสนุนการศึกษาเพิ่มเติมขั้นสูงขึ้นเป็นลำดับ

1.2.3 การบริหารเงิน คณะกรรมการดำเนินการมีความจำเป็นจะต้องบริหารเงินของสหกรณ์ภายใต้หลักการของการทำงานในฐานะตัวแทนของสมาชิก ซึ่งหมายความว่าคณะกรรมการดำเนินการจะต้องบริหารการเงินของสหกรณ์ ซึ่งมีใช่เป็นเงินของตนเองหากแต่เป็นเงินที่เกิดจากองค์รวมของสมาชิก จึงควรที่จะต้องวางแนวทางการบริหารการเงินของสหกรณ์ด้วยความสุจริต ระมัดระวังเอาใจใส่ ติดตามผลด้วยความรู้ ด้วยความอุตสาหะวิริยะและกล้าที่จะตัดสินใจ ขณะเดียวกันก็หว่าหาญเพียงพอต่อความรับผิดชอบในงานที่ตนได้ตัดสินใจดำเนินการไปแล้ว การบริหารการเงินของสหกรณ์โดยพื้นฐานคณะกรรมการดำเนินการจะต้องรับทราบว่

- 1) องค์กรประกอบของตะกร้าเงินในสหกรณ์ (Money Basket) ประกอบด้วยอะไรบ้าง หมายความว่า เงินที่ไหลเข้ามาในสหกรณ์แต่ละวัน แต่ละเดือน หรือแต่ละปีมีส่วน

ประกอบของเงินประเภทใด เช่น เงินเข้ามาในสหกรณ์ 100 บาท ควรจะทราบว่าเป็นเงินระยะสั้น ระยะปานกลาง ระยะยาว ปริมาณอย่างละเท่าใด เพื่อที่จะสามารถนำไปจัดสรรการบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้ถูกต้อง โดยธรรมชาติเงินที่เข้ามาสู่สหกรณ์อาจจะมาจากเงินค่าธรรมเนียม เงินค่าหุ้น เงินค่าดอกเบี้ย ต้นเงินกู้ยืม เงินฝากจากสมาชิก เงินฝากจากสหกรณ์อื่นหรือบุคคลอื่น เงินกู้จากสถาบันอื่น เป็นต้น สัดส่วนของเงินเหล่านี้ต้องทราบได้ว่าปรุงแต่งขึ้นมาจากเงินแต่ละประเภทเป็นเท่าไร จึงรวมกันเข้าเป็น 100 บาท หรือ 100%

2) คณะกรรมการดำเนินการจะต้องให้เกิดแนวความคิดในการจัดระบบการเงินในรอบ 3 ประการ

(1) รู้ล่วงหน้าหรือสามารถคาดคะเนได้ว่าสหกรณ์จำเป็นต้องให้เงินเมื่อไร เป็นจำนวนเงินเท่าไร (Anticipating of Financial Needs)

(2) จะต้องสามารถหยั่งทราบได้ว่า หากมีความจำเป็นที่สหกรณ์ต้องใช้เงินอย่างกะทันหัน จะสามารถเสาะแสวงหาแหล่งเงินได้จากที่ใดมาป้อนให้ทันต่อการใช้งาน (Acquiring Financial Resources)

(3) จะต้องสามารถบริหารเงินของสหกรณ์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเป็นผลดีต่อสหกรณ์ (Allocated Fund in the Business)

นอกจากนี้คณะกรรมการดำเนินการยังควรที่จะต้องสามารถวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินจากเอกสารทางการเงินในเบื้องต้นได้ หรือมีฉะนั้นก็อาจจะปรึกษากับผู้ตรวจสอบกิจการเพื่อให้ทราบถึงฐานะทางการเงินของสหกรณ์ในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งโดยพิจารณาข้อมูลจากงบกระแสเงินสด งบดุล หรืองบทดลอง เป็นต้น

3) การงานขึ้นสำคัญที่คณะกรรมการดำเนินการจะต้องจัดวางงบประมาณอย่างละเอียดรอบคอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องไม่สร้างรายได้ หรือประมาณการรายได้มากเกินไป เพราะในหลายๆ กรณีมักปรากฏว่า คณะกรรมการดำเนินการประมาณการรายได้เอาไว้ค่อนข้างสูง เพื่อที่จะให้มีรายจ่ายค่อนข้างมาก แต่ท้ายที่สุดก็ไม่สามารถจัดการรายได้ตรงตามที่กำหนดไว้ เป็นผลให้กระทบกระเทือนต่อการจัดสรรกำไรของสหกรณ์ และหนักไปกว่านั้นอาจทำให้สหกรณ์ถึงกับขาดทุนก็ได้ ในด้านรายจ่ายคณะกรรมการดำเนินการก็ต้องกำหนดรายจ่ายในทิศทางที่ประหยัดและตามความจำเป็นด้วยเหตุด้วยผล โดยคำนึงถึงความเหมาะสมแก่ฐานะและสภาพของสหกรณ์ การที่สหกรณ์มีการแบ่งหมวดต่างๆ ในงบประมาณนั้นก็โดยมีจุดประสงค์อย่างชัดเจนว่าต้องการให้งบประมาณสามารถตรวจสอบค่าใช้จ่ายได้เป็นหมวดเป็นหมู่ เป็นกลุ่มเป็นก้อนในตัวของตัวเอง ด้วยเหตุนี้คณะกรรมการดำเนินการจึงไม่สมควรที่จะไปกำหนดงบประมาณรายจ่ายให้ตัวจ่ายได้ทุกหมวด เพราะนอกจากจะไม่เป็นธรรมต่อการบริหารงานอย่างใสสะอาดแล้ว

ยังเป็นการเอาเปรียบสมาชิกและเป็นการซ่อนเร้นค่าใช้จ่ายที่ไม่สมควรด้วย หากจำเป็นจะต้องมีการถ่วงน้ำหนักให้คณะกรรมการดำเนินการกำหนดการถ่วงน้ำหนักงบประมาณได้เฉพาะหมวดเท่านั้น

เนื่องจากงบประมาณของสหกรณ์เป็นเงินค่าใช้จ่ายของสหกรณ์เป็นองค์รวม ด้วยเหตุนี้คณะกรรมการดำเนินการจึงต้องกำหนดให้งบประมาณของสหกรณ์ผ่านที่ประชุมใหญ่ พิจารณาด้วยการขอความเห็นชอบเท่านั้น โดยหลักการแล้วงบประมาณของสหกรณ์ย่อมแตกต่างจากงบประมาณของสถานประกอบการเชิงพาณิชย์อื่นๆ เช่น บริษัท ห้างหุ้นส่วน เป็นต้น เพราะงบประมาณของสถานประกอบการเช่นนั้น เป็นงบประมาณเชิงธุรกิจโดยมีเจ้าของหลักเพียงผู้เดียว งบประมาณเหล่านั้นจึงจะเป็นการผ่านเพื่อการรับทราบ แต่งบประมาณของสหกรณ์เป็นของสมาชิกทั้งหมดได้มาจากสมาชิกทั้งหมด ดังนั้นการใช้จ่ายจึงต้องขอความเห็นชอบจากมวลสมาชิก

4) การลงทุน ย่อมเป็นที่ตระหนักโดยทั่วไปว่า เงินของสหกรณ์เป็นเงินจากน้ำพักน้ำแรงของสมาชิกมากบ้างน้อยบ้างนำมารวมกัน ดังนั้นการบริหารเงินทุนของสหกรณ์จึงต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความปลอดภัยเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตามคณะกรรมการดำเนินการควรที่จะตระหนักว่า การลงทุนย่อมจะมีความเสี่ยง (Risk) ควบคู่กันไปด้วย แต่ก็จะต้องเลือกให้มีการลงทุนที่มีความเสี่ยงน้อยที่สุด และใช้วิจรรย์ญาณประกอบกับความระมัดระวัง ความรู้ความชำนาญเป็นสำคัญโดยมากการลงทุนของคณะกรรมการดำเนินการมักจะตัดสินใจลงทุนอยู่ภายในกรอบของสหกรณ์ประเภทเดียวกัน หรือฝากเงินในสถาบันการเงิน หรือซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินหรือซื้อพันธบัตร แต่ปัจจุบันนี้นอกจากการลงทุนแบบเดิมแล้ว สหกรณ์สามารถที่จะพิจารณานำเงินไปลงทุนในทิศทางอื่นที่น่าจะได้ผลประโยชน์ตอบแทนมากกว่า เช่น การลงทุนในสหกรณ์ประเภทอื่น อาทิ สหกรณ์บริการ สหกรณ์ร้านค้า หรือการลงทุน ในกองทุนรวม ในหุ้นกู้ หรือการลงทุนร่วมกัน (Syndicate Loan) กับสหกรณ์อื่นๆ ที่จำเป็น จะต้องใช้เงิน อาทิ การไฟฟ้า การบิน การทางพิเศษ เป็นต้น หรือลงทุนกับบริษัทประกันชีวิต ที่ควบคู่กับการลงทุนในตลาดทุน โดยหลักการแล้วการที่จะพิจารณาว่าสหกรณ์ควรจะลงทุนในด้านใดได้บ้างนั้น นอกจากจะคำนึงถึงกฎเกณฑ์ กติกาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสหกรณ์แล้ว ยังมีข้อกำหนดการลงทุนของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ และการให้ความเห็นชอบของนายทะเบียนสหกรณ์ ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการสามารถที่จะนำไปลงทุนได้ในทางปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการตัดสินใจการลงทุนที่รัดกุม และเป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินการจึงควรที่จะดำเนินงานใน 2 ขั้นตอน ดังนี้

(1) ขออนุมัติในหลักการลงทุนจากที่ประชุมใหญ่ไว้ล่วงหน้า

(2) หากคิดหรือคาดว่าจะไปลงทุนกับตราสารการเงินใด หรือสถาบันการเงินใด หรือในตลาดตราสารหนี้ หรือในตลาดตราสารทุนหรือในตลาดทุนด้วยแล้ว ขอให้ทำเรื่องขอความเห็นชอบต่อนายทะเบียนสหกรณ์เป็นหลักการล่วงหน้า

ทั้ง 2 ประการนี้จะช่วยให้เมื่อสหกรณ์ได้รับความเห็นชอบก็จะตัดสินใจลงทุนได้โดยรวดเร็วและง่ายดาย ทันทกรณี หากสหกรณ์ไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนนี้ นอกจากไม่สามารถลงทุนได้ทันการณ์แล้ว ยังทำให้สหกรณ์เสียโอกาสและอาจบริหารตะกร้าเงินของสหกรณ์อย่างไม่เกิดประโยชน์และผลดีตามควรได้

5) การกำหนดวงเงินอาจกู้ยืมหรือค้ำประกันประจำปีของสหกรณ์ ควรที่จะกำหนดวงเงินกู้ยืมประจำปีของสหกรณ์ให้ไม่เกินกว่าขีดความสามารถของการบริหารเงินทุนของสหกรณ์ เพราะแม้สหกรณ์จะตั้งวงเงินกู้ยืมไว้สูงเพียงใดก็ตาม ถ้าหากสูงมากเกินไปกว่าขีดความสามารถของสหกรณ์ที่จะระดมทุนเองได้ด้วยแล้ว วงเงินกู้ยืมที่ตั้งไว้สูงมากนั้นก็ไร้ประโยชน์เพราะไม่อาจหาแหล่งเงินที่จะมาสนับสนุนได้ ขณะเดียวกันก็ไม่อาจที่จะมีสถาบันแห่งใดกล้าที่จะให้เงินกู้ยืม ตามวงเงินที่ตนต้องการได้เช่นกัน เพราะเป็นการกำหนดวงเงินที่สูงมากเกินไปกว่าความเป็นไปได้ หรือความน่าจะเป็นแห่งฐานะของสหกรณ์ โดยทั่วไปแล้วสหกรณ์ขนาดเล็กหรือสหกรณ์ที่มีเงินทุนน้อยก็ไม่ควรที่จะกำหนดวงเงินกู้ยืมประจำปีไว้สูงเกินกว่า 2 เท่าของทุนดำเนินงาน เพราะไม่ควรที่จะสร้างหนี้เกินกว่าขีดความสามารถในการพัฒนาเงินทุนของตนเองได้ ซึ่งหากเป็นเช่นนั้นก็จะกลายเป็นว่า สหกรณ์ก่อภาระให้แก่ตัวเองโดยไม่คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อนักลงทุน ซึ่งต้องสอดคล้องกับความสามารถในการระดมทุน มักจะมีคำถามว่า สหกรณ์ที่มีเงินทุนดำเนินงานมาก และไม่ต้องกู้ยืมเงินจากที่อื่น แต่กลับจะเป็นผู้ให้เงินสนับสนุนแก่สหกรณ์อื่น หรือช่วยระดมทุนให้แก่สหกรณ์อื่นนั้น จำเป็นจะต้องตั้งวงเงินกู้ยืมประจำปีไว้หรือไม่ ต่อคำถามนี้ก็อาจจะตอบได้ว่า สหกรณ์จำเป็นจะต้องมีการจัดให้มีวงเงินกู้ยืมสำรองไว้ด้วย เพื่อที่ว่าจะเป็นเงินสำรองสภาพคล่องในยามฉุกเฉินอันเกิดจากเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น โดยมีคาดคิดได้ วงเงินกู้ยืมนี้จึงสามารถที่จะช่วยคลี่คลายสถานการณ์อันวิกฤติได้โดยพลัน เช่น สหกรณ์สามารถนำเงินกู้ยืมไปเบิกใช้เงินเกินบัญชีกับธนาคารพาณิชย์ เป็นต้น

ในด้านการค้ำประกันนั้น โดยมากสหกรณ์มักจะ ไม่เข้าใจว่าสหกรณ์จะต้องมีการค้ำประกันกับใครอย่างไรหรือไม่ ด้วยเหตุนี้หลายสหกรณ์จึงตัดคำว่า วงเงินเกินบัญชีธนาคารออกไปโดยเห็นว่าเป็นความจำเป็น เพราะสหกรณ์มิได้มีความประสงค์จะไปค้ำประกันใคร แต่ในความเป็นจริงถ้าจะมองการปฏิบัติของสหกรณ์ ในบางครั้งสหกรณ์ก็จำเป็นจะต้องมีการค้ำประกันในการประกอบธุรกิจของสหกรณ์ เช่น การให้การค้ำประกันแก่สมาชิกที่จะเดินทางไปต่างประเทศ

หรือการออกเอกสารการเงิน คำรับรองในฐานะที่เป็นคนกลางหรือตัวแทนในการกู้ยืมเงินระหว่าง สหกรณ์ เป็นต้น ฉะนั้นเพื่อความไม่ประมาทสหกรณ์จึงควรที่ใช้คำว่า กำหนดวงเงินค้ำประกัน เอาไว้ด้วย เพราะแม้สหกรณ์จะไม่ใช้ก็ได้ก่อให้เกิดผลเสียแต่ประการใด แต่ถ้าเมื่อใดจะใช้ก็ สามารถที่จะมีวงเงินใช้ได้โดยพลัน

1.3 ความจำเป็น ที่มา และคุณสมบัติของคณะกรรมการดำเนินการ

1.3.1 ความจำเป็นของการที่สหกรณ์ต้องมีคณะกรรมการดำเนินการ การที่สหกรณ์

กำหนดให้มีคณะกรรมการดำเนินการในการบริหารงานสหกรณ์ก็เนื่องจากว่าองค์การของสหกรณ์ นั้นเป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นมาเป็นส่วนรวม มิได้มีผู้หนึ่งผู้ใดเป็นเจ้าของแต่เพียงผู้เดียว แต่เกิดจาก การมารวมตัวกันของสมาชิก การที่สมาชิกจำนวนมากมารวมกันจัดตั้งขึ้นเป็นสถาบัน ก็สุดวิสัยที่ ผู้ก่อตั้งทุกคนจะมาทำหน้าที่บริหารงานด้วยตัวเอง จึงจำเป็นจะต้องใช้หลักของการเลือกสรร บุคลากรที่เหมาะสม และเต็มใจที่จะมาทำงานแทนในนามของสมาชิกสหกรณ์ จึงวางหลักเกณฑ์ให้ สมาชิกด้วยกันเองเลือกบุคคลที่เห็นสมควรมาทำงานแทนตนเพื่อส่วนรวม การที่บุคคลซึ่งอาสา มาทำงานแทนสมาชิกก็จะต้องปฏิบัติงานอย่างดีที่สุดเต็มความสามารถให้สมกับความไว้วางใจจาก มวลสมาชิกที่ได้รับมา และทำงานแทนสมาชิกเสมือนหนึ่งว่าสมาชิกนั้นๆ มาปฏิบัติงานด้วยตัวเอง ในการเลือกบุคลากรที่มาเป็นตัวแทนสมาชิกนั้น ในทางปฏิบัติสมาชิกของสหกรณ์มักจะไม่นิยมเลือก ปฏิบัติตามเกณฑ์ข้อนี้ แต่กลับไปเลือกผู้บริหารสหกรณ์จากความรู้สึกของความผูกพันในฐานะ เพื่อนฝูง หรือผู้รู้จักคุ้นเคยมากกว่าประการอื่น จากเหตุนี้เองจึงส่งผลให้สหกรณ์เป็นจำนวนไม่น้อย ไม่อาจมีผู้บริหาร หรือคณะผู้บริหารในสหกรณ์ที่มีความสามารถอย่างแท้จริง เพราะบุคคลที่เป็นผู้ รู้จักคุ้นเคยและเลือกสรรมานั้น อาจไม่มีความรู้หรือคุณสมบัติตรงตามงานก็ได้ ดังนั้นถ้าสมาชิก ต้องการให้สหกรณ์มีทิศทางและจุดหมายของการดำเนินงานที่เอื้อประโยชน์ต่อสมาชิกและสหกรณ์ เป็นส่วนรวม จึงควรที่จะใช้วิจรรณญาณให้มากในการคัดสรรผู้อาสาทำงานแทนสมาชิกใน สหกรณ์อย่างมีความรู้ หรือมีประสบการณ์ในทางการทำงาน จึงจะช่วยรังสรรค์ให้งานสหกรณ์ ก้าวหน้าไปได้ (วราเทพ ไวทยาวิโรจน์ และปราโมทย์ สรวมนาม, 2550: 45-66)

1.3.2 ที่มา และคุณสมบัติของคณะกรรมการดำเนินการ คณะกรรมการดำเนินการ

ย่อมมาจากการเลือกตั้งของสมาชิกในสหกรณ์ด้วยกันเอง ในทางปฏิบัติได้จำแนกกลุ่มของคณะ กรรมการดำเนินการออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ ก็คือ กลุ่มของผู้เสนอตัวเข้ารับเลือกตั้งเป็นประธาน กรรมการในคณะกรรมการดำเนินการกับกลุ่มของผู้เสนอตัวเข้ารับเลือกตั้งเป็นกรรมการดำเนินการ ในคณะกรรมการดำเนินการ แต่หลักการสำคัญคือ ที่ประชุมใหญ่ต้องเป็นผู้เลือกตั้งคณะกรรมการ ดำเนินการ ส่วนเกณฑ์ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์อาจถือปฏิบัติได้หลาย แนวทางศึกษาได้จากหนังสือตอบข้อหารือของนายทะเบียนสหกรณ์

ในทางปฏิบัติสำหรับสหกรณ์ขนาดเล็กและไม่มีกรแบ่งแยกกรรมการ ออกไปตามหน่วยงานคงไม่มีปัญหาสามารถดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดคือ จัดให้มีการ เลือกตั้งในที่ประชุมใหญ่ได้เลย

สำหรับสหกรณ์ขนาดใหญ่ มีสมาชิกจำนวนมากและมักมีการกระจายกรรมการ ออกไปตามหน่วยงานที่สมาชิกสังกัดอยู่ สมาชิกต้องการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ แต่ไม่ สามารถเข้าประชุมใหญ่ได้ทั้งหมด สหกรณ์ประเภทนี้จะจัดให้สมาชิกได้มีการลงคะแนนเพื่อให้ได้ ตัวบุคคลมาก่อนวันประชุมใหญ่เพื่อให้ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งบุคคลเหล่านั้นเป็นกรรมการดำเนินการตามกฎหมาย การให้สมาชิกลงคะแนนวางหน้านั้นไม่ถือว่าเป็นการเลือกตั้งโดยทั่วไปถือว่าเป็น การลงคะแนนเพื่อ

- 1) การสรรหา
- 2) การหยั่งเสียง
- 3) เพื่อชาวเสียง

เมื่อได้ตัวบุคคลจากการสรรหา หรือหยั่งเสียง หรือชาวเสียงตามจำนวน กรรมการที่จะเลือกตั้งแล้วในวันประชุมใหญ่ จึงนำรายชื่อเสนอให้ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งเป็น กรรมการดำเนินการต่อไป สหกรณ์ที่ดำเนินการตามที่กล่าวมานี้ได้กำหนดระเบียบว่าด้วยการสรรหาหรือการหยั่งเสียงเพื่อการชาวเสียง โดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ไว้เป็นแนวทางในการ ดำเนินการ

เรื่องการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ในปัจจุบันอาจมี ปัญหาอยู่เสมอ เนื่องจากกฎหมายสหกรณ์กำหนดเรื่องการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการ สหกรณ์ไว้ ไม่เหมาะสมกับสภาพของสหกรณ์และสังคมในปัจจุบัน ซึ่งควรได้รับการแก้ไขใหม่ สหกรณ์จะจัดให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์อย่างไร อาจต้องพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมและความเหมาะสม โดยคำนึงถึงสิทธิของสมาชิกในการเลือกตั้ง กรรมการเป็นสำคัญ แต่ทั้งนี้ต้องไม่ขัดกับหลักการของสหกรณ์ที่ให้ที่ประชุมใหญ่เป็นผู้เลือกตั้ง คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ดังกล่าวมาแล้ว และที่ประชุมใหญ่มีหน้าที่ในการเลือกตั้ง ไม่มี หน้าที่ในการรับรอง ทั้งนี้เพราะสหกรณ์บางแห่งได้เขียนระเบียบให้มีการสรรหาคณะกรรมการ ดำเนินการ และให้นำชื่อบุคคลที่ได้รับการสรรหาไปให้ที่ประชุมใหญ่รับรองให้เป็นคณะกรรมการ ดำเนินการสหกรณ์อย่างนี้ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย เพราะกฎหมายให้ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งตามที่ ก่อมาแล้ว

ส่วนรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการเลือกตั้ง เช่น จะมีการประกาศรับสมัครผู้ที่ ประสงค์จะเป็นกรรมการล่วงหน้าหรือไม่ ลงคะแนนกันอย่างไร บัตรเลือกตั้งอย่างไร เป็นเรื่อง

ของรายละเอียดในขั้นตอนของการปฏิบัติ สหกรณ์ควรกำหนดเป็นระเบียบไว้ให้ชัดเจน เพื่อมิให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ

ในกรณีที่สหกรณ์ประชุมใหญ่โดยผู้แทนสมาชิกตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 มาตรา 56 ประกอบกับข้อบังคับของสหกรณ์ที่กำหนดเรื่องการประชุมใหญ่โดยผู้แทนสมาชิก ตามเงื่อนไขของมาตรา 56 การเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการต้องเลือกในที่ประชุมใหญ่โดยผู้แทนสมาชิก ในกรณีเช่นนี้จะเห็นได้ว่า หากสหกรณ์นั้นไม่ได้มีการสรรหาหรือขังเสียงหรือชาวเสียงมาก่อน สมาชิกโดยทั่วไปที่ไม่ใช่ผู้แทนสมาชิกจะไม่มีโอกาสลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้งกรรมการสหกรณ์ของตนเลยเพราะเป็นการประชุมใหญ่โดยผู้แทนสมาชิก ผู้แทนสมาชิก ซึ่งเป็นผู้ใช้สิทธิในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ในที่ประชุมใหญ่ตามกฎหมาย

คณะกรรมการดำเนินการจะมีเอกภาพในการดำเนินงานเพียงใดหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับระบบและวิธีการเลือกตั้ง ในการเลือกสมาชิกที่จะมาดำรงตำแหน่งใดๆ ในคณะกรรมการดำเนินการจะต้องใช้วิจรรย์ญาณเป็นสำคัญเพราะเราต้องการเลือกคนที่มีความรู้ความสามารถ ความชำนาญมาทำงานแทนสมาชิกทั้งหมด ด้วยเหตุนี้ผู้ที่เสนอตัวเข้ารับการพิจารณาเลือกตั้งที่ดี หรือผู้ที่ จะสรรหามารับการเลือกตั้งเป็นคณะกรรมการดำเนินการที่ดี จะต้องมีความมั่นใจในตนเองว่าตนมีคุณสมบัติสมบูรณ์ สมควรแก่การทำงานแทนสมาชิก หรือการที่สมาชิก จะเลือกใครมาเป็น คณะกรรมการดำเนินการก็ชอบที่จะพิจารณาจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มิใช่เลือกจากสมัคร พรรคพวก เพื่อนฝูง ญาติพี่น้องหรือการฝากฝังกันมาเป็นเกณฑ์ ดังนั้นการเลือกสมาชิกที่จะมาเป็น คณะกรรมการดำเนินการจึงชอบที่จะพิจารณาจากเกณฑ์เบื้องต้น ดังนี้

- 1) เป็นผู้มียุวุฒิ
- 2) มีประสบการณ์ในการทำงานมานาน
- 3) มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ ความชำนาญในสาขาวิชาการด้านใดด้าน

หนึ่ง หรือหลายด้าน

- 4) ต้องเป็นผู้พร้อมที่จะเสียสละทั้งเวลา และ โอกาสให้แก่การทำงานสหกรณ์
- 5) ต้องเป็นคนที่ม่ประวัติดุคคล และประวัตินานใสสะอาด

ที่กล่าวมาเป็นการพิจารณาเกณฑ์เบื้องต้น แต่ในพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2542 มาตรา 52 ได้กล่าวถึงลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่จะเป็นหรือทำหน้าที่กรรมการดำเนินการไว้ดังนี้

1) เคยได้รับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับ ทรัพย์ที่กระทำโดยทุจริต

2) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ องค์กร หน่วยงานของ รัฐหรือเอกชนฐานทุจริตต่อหน้าที่

3) เคยถูกให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการ หรือมีคำวินิจฉัยเป็นที่สุดให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์

4) เคยถูกที่ประชุมใหญ่มีมติให้ถอดถอนออกจากตำแหน่งกรรมการ เพราะเหตุทุจริตต่อหน้าที่

1.4 บทบาท อำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบโดยทั่วไปของคณะกรรมการ

คำนิยาม

เมื่อสหกรณ์มีคณะกรรมการดำเนินการแล้ว ก็มักจะมีประเด็นศึกษาที่น่าสนใจในการพิจารณาและเป็นประเด็นที่ก่อให้เกิดความสับสนในการบริหารและการดำเนินงานของสหกรณ์มาทุกยุคทุกสมัย ประเด็นที่ว่านั่นก็คือ คณะกรรมการดำเนินการนั้นควรจะมีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบกันอย่างไร ปรากฏว่าในทางปฏิบัติแล้วมีผู้ไม่เข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงขอบเขตของภารกิจที่แต่ละคนได้รับมอบหมาย ซึ่งส่งผลให้เกิดความสับสนในการทำงาน ก้าวถ่างงานละทิ้งงานหรือไม่ทำงานต่างๆ ที่รู้หรือไม่รู้ ทราบหรือไม่ทราบก็ตามจนผลสุดท้ายก็ทำให้เกิดปัญหาในสหกรณ์ คือความขัดแย้งและความไม่กลมเกลียวกันในระหว่างผู้ปฏิบัติงานในสหกรณ์ ทั้งๆ ที่ทุกคนก็คือบุคคลคนเดียวกัน นั่นคือต่างคนต่างก็เป็นเจ้าของสหกรณ์ของตนเองด้วยกันทั้งสิ้น ฉะนั้นการทำความเข้าใจในประเด็นดังกล่าวจึงจะเป็นผลดีต่อการผดุงความสามัคคีในสหกรณ์ ตลอดจนจะมีคุณค่าต่อการดำรงเสถียรภาพและพัฒนาการของสหกรณ์ด้วย

อย่างไรก็ตาม สิ่งสำคัญที่จะต้องชี้ชัดให้เกิดความกระจ่างก่อนก็คือ ขอบเขตแห่งความหมายของคำสามคำที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานสหกรณ์

1) บทบาท (Role) หมายถึง ลักษณะการแสดงออกให้ปรากฏต่อสาธารณชนเป็นที่ประจักษ์ชัด เพื่อแสดงว่าตนนั้นคือใคร ถ้าเป็นกรรมการมีปฏิบัติการในขอบเขตอย่างไร สมาชิกจะมาพึ่งพาอาศัยอย่างไรจะช่วยสมาชิกอย่างไร จะทำหรือกำลังทำ หรือได้ทำอะไรบ้างต่อสหกรณ์จะผลักดันสหกรณ์ไปในทิศทางใด โดยวิธีใด ฯลฯ

2) อำนาจ (Authority) หมายถึง สิทธิ หรืออิทธิพลที่จะบังคับให้ผู้อื่นต้องยอมทำตาม ไม่ว่าจะด้วยความสมัครใจหรือไม่ หรือความสามารถที่บันดาลให้เป็นไปตามความประสงค์ เช่น อำนาจบังคับของกฎหมาย อำนาจบังคับบัญชา ความสามารถหรือสิ่งที่สามารถกระทำหรือบันดาลให้เกิดสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้

3) หน้าที่ (Function) หมายถึง ภารกิจที่ “ต้องปฏิบัติ” โดยทั่วไปมักเข้าใจไปว่าหน้าที่นี้เป็นแต่เพียงภารกิจที่ต้องปฏิบัติ และบัญญัติไว้เป็นกติกาเท่านั้น แต่ความเป็นจริงแล้วความหมายของคำว่าหน้าที่นั้นมีขอบเขตไปไกลและกว้างขวางกว่านั้น เพราะนอกจากจะหมายถึงภารกิจทางนิติบัญญัติไว้ในข้อบังคับ ระเบียบ หรือกฎหมายแล้ว ก็ยังหมายรวมถึงภารกิจ

ทั้งหมดที่ควรจะต้องปฏิบัติในครรลองของขนบธรรมเนียม พิธีปฏิบัติ จารีตทางสังคม หรือภารกิจอื่นใดที่น่าจะปฏิบัติไปได้ในขอบเขตที่ไม่ขัดต่อระเบียบ ข้อบังคับ หรือกฎหมาย

4) ความรับผิดชอบ (Responsibility) หมายถึง ภาระทางใจของผู้ปฏิบัติการที่จะต้องดำเนินการไปให้ภารกิจเสร็จสิ้นสมบูรณ์เป็นคุณประโยชน์ต่อสมาชิกและสหกรณ์ ให้เจริญก้าวหน้า เป็นภาระของการคิดค้น ทำโดยปรากฏออกมาในรูปของนโยบาย แผนงาน การตัดสินใจ การสร้างงาน การประสานงาน การอำนวยความสะดวก เป็นต้น ความรับผิดชอบนี้หมายรวมถึง ความกล้าหาญในการที่จะยอมรับผลเสียหรือความผิดพลาดจากการบริหารงานของตน หรือของหมู่คณะคนที่ได้จัดทำไปแล้วด้วย

นอกจากนี้ ความรับผิดชอบนี้หมายรวมถึง ผลกระทบของปฏิบัติการทั้งปวง อันส่งผลข้างเคียงต่องานหรือบุคคล หรือสถาบันทั้งของตนและของบุคคลอื่นด้วย สิ่งที่จะต้องทำให้ได้ก็คือ เมื่อบุคคลหนึ่งทำงานจะต้องมีผลงานและความรับผิดชอบเกิดขึ้นอยู่เสมอ อย่าปิดความรับผิดชอบของตนไปสู่แหล่งอื่น เพราะถึงปิดไปได้ก็เพียงชั่วคราวหาได้รอดพ้นไปอย่างถาวรไม่

1.5 จริยธรรมของคณะกรรมการดำเนินการ

คณะกรรมการดำเนินการนอกจากจะได้รับมอบหมายอำนาจหน้าที่โดยตรงจากสหกรณ์แล้ว คณะกรรมการดำเนินการยังควรที่จะมีจริยธรรมในการดำเนินงานของสหกรณ์ โดยถือหลักดังนี้ (ชุมนุมสหกรณ์อ้อมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด, 2550: 75-76)

1.5.1 รักษาความลับของสหกรณ์ หมายถึงต้องช่วยกันรักษาข้อมูลต่างๆ อันเป็นข้อมูลเฉพาะของสหกรณ์ไว้เป็นอย่างดีไม่เปิดเผยให้แก่บุคคลที่ไม่สมควรได้รับรู้ข้อมูลนั้นเป็นอันขาด

1.5.2 คณะกรรมการดำเนินการจะต้องตระหนักว่า แม้สหกรณ์จะเป็นสถาบันการเงินแต่ก็ต้องเน้นหลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นบรรทัดฐานสำคัญในแนวทางการปฏิบัติงานให้แก่สหกรณ์และสมาชิก

1.5.3 มีหลักการที่แน่นอนสามารถอ้างอิงได้ทั้งในภาควิชา และในทางปฏิบัติ

1.5.4 มีการตัดสินใจที่ชัดเจน รวดเร็ว ทันการณ์ โดยยึดมั่นตามมติของที่ประชุม

1.5.5 รักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของสหกรณ์เป็นสำคัญ ซึ่งหมายความว่างานที่ทำนั้นจะต้องคำนึงถึงว่า ตัวสถาบันหรือตัวสมาชิกเป็นองค์รวมจะได้ประโยชน์ก่อนสิ่งอื่น

1.5.6 คณะกรรมการดำเนินการทุกคนจะต้องไม่เห็นแก่เอามิส หรือการตอบแทนใดๆ เพื่อจงใจให้ปฏิบัติหรือคว่นการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ทั้งนี้เพราะคณะกรรมการดำเนินการย่อมปฏิบัติงานไปโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการและผลประโยชน์ส่วนรวม

1.5.7 จะต้องไม่ใช่อำนาจเป็นธรรม หมายความว่า คณะกรรมการดำเนินการ จะต้อง ตั้งมั่นอยู่ในกรอบของหลักนิติธรรม หรือการบริหารจัดการ โดยไม่ใช่อำนาจที่ตนเองมีอยู่นั้น ในการตัดสินใจหรือให้ประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใด โดยขาดหลักยุติธรรมเป็นที่ตั้ง

1.5.8 มีความรับผิดชอบต่องานที่ปฏิบัติทั้งในด้านความรับผิดชอบต่อขอบเขตหน้าที่ของงานที่ได้รับมอบหมาย รวมตลอดไปจนถึงกล้าและพร้อมที่จะรับผิดชอบต่อผลของการทำงาน หรือการตัดสินใจที่ไม่บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

1.5.9 สร้างนวัตกรรมให้แก่สหกรณ์ โดยนำเอาหลักและวิธีการทำงานใหม่ๆ มาปรับใช้ในการบริหารงาน หรือในการจัดการงานภายในสหกรณ์ให้เกิดผลดี มีความเจริญก้าวหน้า

1.5.10 มีความซื่อตรงและเสียสละในการทำงานเพื่อสหกรณ์ กล่าวคือ จะต้องไม่มุ่งแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน หรือหมุ่คณะของตน ขณะเดียวกันก็ไม่มุ่งที่จะดำรงตำแหน่งหรืออำนาจเพื่อตนด้วยเช่นกัน ในเวลาเดียวกันก็จะต้องเป็นผู้มีความพร้อมที่จะเสียสละในภาคส่วนที่เป็นไปได้และเหมาะสมเพื่องานของสหกรณ์ เช่น เสียสละทางด้านทรัพย์สิน ความคิด วิชาการ เวลาโอกาส เป็นต้น เพื่อมุ่งหวังจะให้งานของสหกรณ์สามารถบรรลุไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งเจตนารมณ์เอาไว้

จริยธรรมดังกล่าวข้างต้นนี้ เป็นหลักการที่คณะกรรมการดำเนินการควรที่จะยึดถือเป็นครรลองปฏิบัติในการบริหารและการจัดการ เพื่อให้เกิดความผาสุก รื่นรมย์ และก่อให้เกิดบรรยากาศที่อุดมไปด้วยสัมพันธภาพอันดีในการทำงานร่วมกันภายในสหกรณ์

1.6 จรรยาบรรณของคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์

ตามมติของคณะกรรมการสมาคมเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย ในการประชุมเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2550 เห็นว่า จรรยาบรรณเป็นกรอบการปฏิบัติงานสำคัญของบุคลากรในวิชาชีพต่างๆ จึงกำหนดจรรยาบรรณของคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 18 ธันวาคม 2550 ดังต่อไปนี้ (สมาคมเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2550)

1.6.1 จรรยาบรรณของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

1) มุ่งมั่น และอุทิศตนเพื่อการบริหารงานของสหกรณ์ให้ก้าวหน้าด้วยความเสียสละ ซื่อสัตย์ และสุจริต โดยยึดมั่น อุดมการณ์ หลักการและวิธีการสหกรณ์

2) พึงรักษา ปกป้องผลประโยชน์ของสมาชิกโดยรวม และตัดสินใจบนพื้นฐานประโยชน์สมาชิกอย่างเป็นธรรม

3) พึงปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบสหกรณ์อย่างเคร่งครัด รวมถึงยึดหลักจริยธรรม วัฒนธรรมอันดีงาม

4) มุ่งพัฒนาความรู้ศักยภาพของตนและบุคลากรของสหกรณ์อย่างจริงจัง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในสหกรณ์

5) กำกับ ดูแลการจัดการสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยไม่แทรกแซงสายการบังคับบัญชา แต่จะสร้างความยุติธรรมแก่เจ้าหน้าที่สหกรณ์ในการปฏิบัติงาน

6) พึงดูแล ใช้ และรักษาทรัพย์สิน อุปกรณ์ของสหกรณ์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม

7) ไม่อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยตำแหน่งหน้าที่ในสหกรณ์เพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ส่วนตน ญาติ พวกพ้อง

8) หลีกเลี่ยงการทำธุรกิจส่วนตัวที่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับสหกรณ์ และเปิดเผยผลประโยชน์ส่วนตนที่มีในองค์กร หรือธุรกรรมใดที่ขัดกับผลประโยชน์ของสหกรณ์

9) ละเว้นการให้สัญญาต่างตอบแทนแก่บุคคล องค์กร เพื่อให้ได้มาซึ่งตำแหน่ง ผลประโยชน์ของตน

10) ไม่นำเอาทรัพย์สิน อุปกรณ์ บุคลากรของสหกรณ์ไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนและพวกพ้อง และไม่กระทำการใดอันเป็นปฏิปักษ์และเป็นคู่แข่งต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

1.6.2 จรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่สหกรณ์

1) พึงปฏิบัติตามนโยบาย ข้อบังคับ ระเบียบของสหกรณ์และคำสั่งของผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัด ภายใต้อุดมการณ์ หลักการและวิธีการสหกรณ์

2) พึงให้บริการแก่สมาชิกและผู้ใช้บริการด้วยความเต็มใจและประทับใจ

3) พึงรักษาข้อมูลส่วนตัวของสมาชิกเป็นความลับและไม่นำไปแสวงหาประโยชน์เพื่อตนและพวกพ้อง

4) ให้บริการแก่สมาชิกอย่างเท่าเทียมกันและไม่เลือกปฏิบัติต่อผู้ใดผู้หนึ่งเป็นการเฉพาะ

5) พัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

6) พึงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพย์สิน อุปกรณ์ของสหกรณ์อย่างประหยัด คุ่มค่ามากที่สุด รวมถึงไม่นำเอาไปใช้เป็นประโยชน์ส่วนตน

7) พึงรักษาและเสริมสร้างความสามัคคีระหว่างเจ้าหน้าที่สหกรณ์และหลีกเลี่ยงการสร้าง ความขัดแย้ง ปัญหาหรือการกระทำอันเป็นการสร้างความแตกแยก

8) พึงให้ข่าวสารการดำเนินงานสหกรณ์ที่เป็นประโยชน์แก่สมาชิกในทุกโอกาสที่เอื้ออำนวย ขณะเดียวกันก็รับฟังปัญหา ความต้องการของสมาชิกเพื่อพัฒนาการดำเนินงานในโอกาสต่อไป

9) พึงละเว้นการรับทรัพย์สิน ประโยชน์อื่นใดจากสมาชิกหรือบุคคลภายนอก เพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้องอย่างมีศักดิ์ศรี

10) หลีกเลี่ยงการทำธุรกิจที่มีผลประโยชน์ทับซ้อน เป็นคู่แข่งชั้นหรือปฏิบัติกับสหกรณ์

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ

2.1 ความหมายของการตัดสินใจ

การตัดสินใจ (Decision making) มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้ การตัดสินใจหรือการวินิจฉัยสั่งการ หมายถึงการเลือกปฏิบัติหรืองดเว้นการปฏิบัติ หรือการเลือกทางดำเนินการที่เห็นว่าดีที่สุดในทางใดทางหนึ่งจากทางเลือกหลายๆ ทาง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการหรือการวินิจฉัยสั่งการ คือ การตั้งใจไตร่ตรองและตัดสินใจเลือกทางดำเนินการที่เห็นว่าดีที่สุดในทางใดทางหนึ่งจากหลายๆ ทางเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ (ศิริพร พงศ์ศิริโรจน์, 2540: 187)

การตัดสินใจทางการจัดการ หมายถึงการที่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องใดเรื่องหนึ่งทำการเลือกทางเลือกใดจากหลายทางเลือกเพื่อให้แผนการบรรลุวัตถุประสงค์ (ชนงกรณ์ กุณฑลบุตร, 2547: 44-45)

การวินิจฉัยสั่งการหรือการตัดสินใจ หมายถึงการที่ผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาพิจารณาตัดสินใจและสั่งการในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง การวินิจฉัยสั่งการหรือการตัดสินใจเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก เพราะการวินิจฉัยสั่งการจะเป็นการเลือกทางเลือกดำเนินการที่ดีที่สุดในการบรรดาทางเลือกหลายๆ ทาง (บรรยงค์ โตจินดา, 2548: 178)

การตัดสินใจ หมายถึง การตัดสินใจเลือกทางปฏิบัติซึ่งมีหลายทางเป็นแนวปฏิบัติไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ การตัดสินใจนี้อาจเป็นการตัดสินใจที่จะกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลายสิ่งหลายอย่าง เพื่อความสำเร็จตรงตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ในทางปฏิบัติการตัดสินใจมักเกี่ยวข้องกับปัญหาที่ยุ่งยากสลับซับซ้อน และมีวิธีการแก้ปัญหาให้วินิจฉัยมากกว่าหนึ่งทางเสมอ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้วินิจฉัยปัญหาว่าจะเลือกสั่งการปฏิบัติ โดยวิธีใดจึงจะบรรลุเป้าหมายอย่างดีที่สุด และบังเกิดผลประโยชน์สูงสุดแก่องค์กรนั้น (สมคิด บางโม, 2548: 175)

2.2 ทฤษฎีการตัดสินใจ ทฤษฎีการตัดสินใจเป็นการนำแนวความคิดที่มีเหตุผลที่ผู้บริหารใช้ในการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด ซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ ทฤษฎีการตัดสินใจจำแนกตามวิธีการตัดสินใจและทฤษฎีการตัดสินใจตามบุคคลที่ตัดสินใจ (สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2548: 263-264) ดังนี้

2.2.1 ทฤษฎีการตัดสินใจจำแนกตามวิธีการตัดสินใจ สามารถจำแนกทฤษฎีการตัดสินใจตามวิธีการตัดสินใจออกเป็น 3 วิธี ดังนี้

1) ทฤษฎีการตัดสินใจโดยการคาดการณ์ มีการใช้เทคนิคการคาดการณ์และการพยากรณ์เข้ามาประกอบการตัดสินใจ เช่น การพยากรณ์โดยใช้แนวโน้ม เป็นต้น

2) ทฤษฎีการตัดสินใจโดยการพรรณนา เป็นการใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจ ดังนั้นผู้วิจัยจะต้องมีการพิสูจน์และเห็นจริงจึงจะดำเนินการตัดสินใจได้ บางครั้งเรียกการตัดสินใจแบบนี้ว่า การตัดสินใจทางวิทยาศาสตร์

3) ทฤษฎีการตัดสินใจโดยกำหนดความ เป็นทฤษฎีที่คำนึงถึงว่าแนวทาง การตัดสินใจควรจะเป็นหรือน่าจะเป็นอย่างไรจึงจะสามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการตัดสินใจได้

2.2.2 ทฤษฎีการตัดสินใจจำแนกตามบุคคลที่ตัดสินใจ สามารถจำแนกทฤษฎีการตัดสินใจโดยการจำแนกตามบุคคลที่ตัดสินใจได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1) การตัดสินใจโดยคนเดียว เป็นการตัดสินใจโดยคนๆ เดียวจะทำให้เกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพในการตัดสินใจ มักจะใช้ธุรกิจขนาดย่อมที่มีผู้ประกอบการที่เป็นเจ้าของกิจการและเป็นผู้ที่ใกล้ชิดปัญหาและทราบข้อมูลได้ดีกว่า

2) การตัดสินใจโดยกลุ่ม เป็นการตัดสินใจที่ยึดทีมงาน และคณะกรรมการเป็นผู้ร่วมตัดสินใจ เป็นการมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเมื่อใดก็ตามที่ต้องการความร่วมมือ ผู้บริหารจึงควรให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม ดังนั้นการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจึงจำเป็นสำหรับองค์กรในอนาคต

2.3 ความหมายของการตัดสินใจ

การตัดสินใจ (Decision making) มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

การตัดสินใจหรือการวินิจฉัยสั่งการ หมายถึงการเลือกปฏิบัติหรืองดเว้นการปฏิบัติ หรือการเลือกทางดำเนินการที่เห็นว่าดีที่สุดทางใดทางหนึ่งจากทางเลือกหลายๆ ทาง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการหรือการวินิจฉัยสั่งการ คือ การตั้งใจไตร่ตรองและตัดสินใจเลือก

ทางดำเนินงานที่เห็นว่าดีที่สุดทางใดทางหนึ่งจากหลายๆ ทางเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่
ต้องการ (ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์, 2540: 187)

การตัดสินใจทางการจัดการ หมายถึงการที่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องใดเรื่อง
หนึ่งการทำการเลือกทางเลือกใดจากหลายทางเลือกเพื่อให้แผนการบรรลุวัตถุประสงค์
(ชนงกรณ์ กุณฑลบุตร, 2547: 44-45)

การวินิจฉัยสั่งการหรือการตัดสินใจ หมายถึงการที่ผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชา
พิจารณาตัดสินใจและสั่งการในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง การวินิจฉัยสั่งการหรือการตัดสินใจเป็นเรื่องที่มี
ความสำคัญมาก เพราะการวินิจฉัยสั่งการจะเป็นการเลือกทางเลือกดำเนินการที่ดีที่สุดในการ
ทางเลือกหลายๆ ทาง (บรรยงค์ โตจินดา, 2548: 178)

การตัดสินใจ หมายถึง การตัดสินใจเลือกทางปฏิบัติซึ่งมีหลายทางเป็นแนวปฏิบัติ
ไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ การตัดสินใจนี้อาจเป็นการตัดสินใจที่จะกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลาย
สิ่งหลายอย่าง เพื่อความสำเร็จตรงตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ในทางปฏิบัติการตัดสินใจมักเกี่ยวข้องกับ
ปัญหาที่ยุ่ยากสลับซับซ้อน และมีวิธีการแก้ปัญหาให้วินิจฉัยมากกว่าหนึ่งทางเสมอ ดังนั้นจึงเป็น
หน้าที่ของผู้วินิจฉัยปัญหาว่าจะเลือกสั่งการปฏิบัติ โดยวิธีใดจึงจะบรรลุเป้าหมายอย่างดีที่สุด
และบังเกิดผลประโยชน์สูงสุดแก่องค์กรนั้น (สมคิด บางโม, 2548: 175)

2.4 การตัดสินใจ (Decision Making) หมายถึง กระบวนการหาทางเลือกที่เหมาะสม
ที่สุดจากทางเลือกหลายๆ ทางที่ได้พิจารณาแล้วว่า เป็นทางเลือกที่สามารถทำให้องค์การบรรลุ
เป้าหมายได้ การตัดสินใจเป็นสิ่งสำคัญมากในการบริหารจัดการ เพราะจะต้องทำการตัดสินใจ
ทุกๆ ขั้นตอนในการปฏิบัติตามหน้าที่ทางการบริหาร (Management Function) เริ่มตั้งแต่การ
ตัดสินใจในเรื่องการวางแผน การจัดองค์การ บริหารงานบุคคลการสั่งการ การประสานงาน
และการควบคุม

การตัดสินใจเป็นกระบวนการของการหาโอกาสที่จะหาทางเลือกที่เป็นไป
ได้ และการเลือกทางเลือกที่มีอยู่หลายๆ ทางเลือกและได้แบ่งการตัดสินใจออกเป็น 2 ชนิด คือ

1) การตัดสินใจที่กำหนดไว้ล่วงหน้า (Program decision) เป็นการตัดสินใจตาม
ระเบียบ กฎเกณฑ์ แบบแผนที่เคยปฏิบัติมาจนกลายเป็นงานประจำ (Routine) เช่นการตัดสินใจ
เกี่ยวกับการลาของพนักงาน การอนุมัติการเบิกจ่ายเงินไปราชการ การอนุมัติการใช้อาคารสถานที่
 เป็นต้น การตัดสินใจแบบกำหนดไว้ล่วงหน้านี้ จะเปิดโอกาสให้ผู้บริหารเลือกทางเลือกได้น้อย
เพราะเป็นการตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่แน่นอน

2) การตัดสินใจที่ไม่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า (Non – Program decision) เป็นการ
ตัดสินใจในเรื่องใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อน และไม่มีกฎเกณฑ์ไม่มีระเบียบ จึงเป็นเรื่องที่ลำบากใจกับ

ผู้บริหารพอสมควร ซึ่งบางครั้งผู้บริหารจะต้องคิดถึงเรื่องความเสี่ยงและความไม่แน่นอนที่จะเกิดขึ้นด้วยเช่นการตัดสินใจที่จะออกผลิตภัณฑ์ใหม่ การตัดสินใจที่จะขยายสาขาของธุรกิจเพิ่ม การตัดสินใจที่จะลงทุนในธุรกิจตัวใหม่ เป็นต้น

ขั้นตอนการตัดสินใจ สามารถแบ่งออกได้เป็นดังนี้ คือ

ขั้นที่ 1 การระบุปัญหา (Define problem) เป็นขั้นตอนแรกที่มีความสำคัญอย่างมาก เพราะจะต้องระบุปัญหาได้ถูกต้อง จึงจะดำเนินการตัดสินใจในขั้นตอนต่อไปได้

ขั้นที่ 2 การระบุข้อจำกัดของปัจจัย (Identify limiting factors) เป็นการระบุปัญหาได้ถูกต้องแล้วนำไปพิจารณาถึงข้อจำกัดต่างๆ ขององค์กร โดยพิจารณาจากทรัพยากรซึ่งเป็นองค์ประกอบของกระบวนการผลิต

ขั้นที่ 3 การพัฒนาทางเลือก (Development alternative) ขั้นตอนที่ผู้บริหารต้องพัฒนาทางเลือกต่างๆ ขึ้นมา ซึ่งทางเลือกเหล่านี้ควรเป็นทางเลือกที่มีศักยภาพและมีความเป็นไปได้ในการแก้ปัญหาให้น้อยลงหรือให้ประโยชน์สูงสุด เช่น เพิ่มการทำงานกะพิเศษ เพิ่มการทำงานล่วงเวลาโดยใช้ตารางปกติ เพิ่มจำนวนพนักงาน

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ทางเลือก (Analysis the alternatives) เมื่อได้ทำการพัฒนาทางเลือกต่างๆ โดยนำเอาข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือกมาเปรียบเทียบกับข้อรอบคอบ ควรพิจารณาว่าทางเลือกนั้นนำมาใช้จะเกิดผลต่อเนื่องอะไรตามมา

ขั้นที่ 5 การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด (Select the best alternative) เมื่อผู้บริหารได้ทำการวิเคราะห์และประเมินทางเลือกต่างๆ แล้ว ผู้บริหารควรเปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกอีกครั้งหนึ่งเพื่อพิจารณาว่าทางเลือกที่ดีที่สุดเพียงทางเดียว

ขั้นที่ 6 การนำผลการตัดสินใจไปปฏิบัติ (Implement the decision) เมื่อผู้บริหารได้หาทางเลือกที่ดีที่สุดแล้ว ก็ควรมีการนำผลการตัดสินใจนั้นไปปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 7 การสร้างระบบควบคุมและประเมินผล (Establish a control and evaluation system) เป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการตัดสินใจได้แก่การสร้างระบบการควบคุมและประเมินผล ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารได้รับข้อมูลย้อนกลับที่เกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่ ข้อมูลย้อนกลับจะช่วยให้ผู้บริหารแก้ปัญหาหรือทำการตัดสินใจใหม่ได้

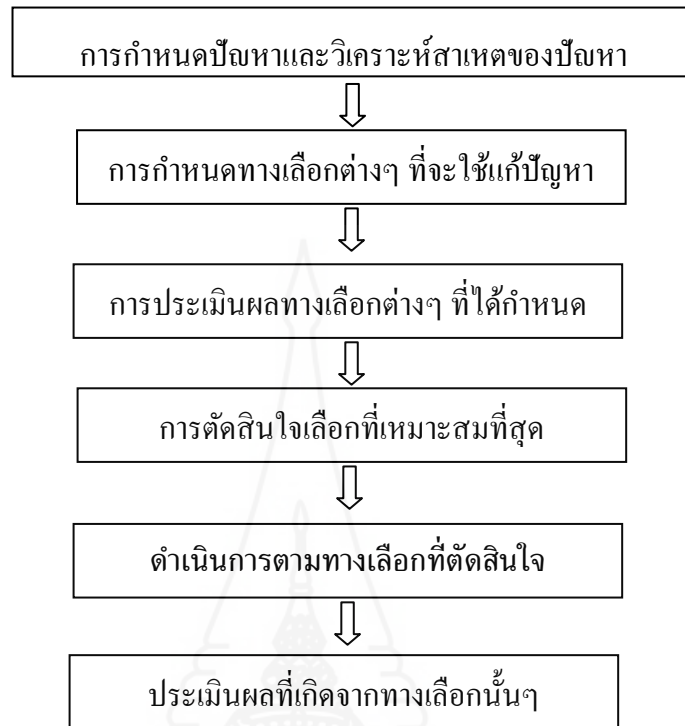
2.5 ขั้นตอนในการตัดสินใจ การตัดสินใจเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่เป็นกระบวนการ (Process) และต้องมีการพิจารณาข้อมูลต่างๆ อย่างรอบคอบ จากนั้นจึงทำการกำหนดทางเลือกและเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดขึ้นมาและนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป ซึ่งแนวความคิดของนักวิชาการได้แบ่งขั้นตอนการตัดสินใจไว้มีลักษณะที่ใกล้เคียงกัน

โดยทั่วไปกระบวนการตัดสินใจจะมีความแตกต่างกันในด้านการจัดกลุ่มของแต่ละขั้นตอนสำหรับกระบวนการตัดสินใจ (ชนงกรณ์ กุณทลบุตร, 2547: 50-52) ดังนี้

2.5.1 การกำหนดปัญหาและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา สำหรับขั้นตอนแรกของการตัดสินใจจะเป็นการกำหนดปัญหาและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาให้เกิดความชัดเจนก่อน ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นกับองค์กรบางครั้งยากต่อการระบุว่ามีสาเหตุใด เช่น องค์กรประสบปัญหาเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นซึ่งอาจเกิดขึ้นจากหลายสาเหตุ ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องทำการศึกษาวิเคราะห์เพื่อระบุและกำหนดปัญหาให้ชัดเจนว่าเกิดจากสาเหตุอะไร โดยทั่วไปการแบ่งประเภทของปัญหา ได้แก่ ปัญหาที่เป็นมาตั้งแต่อดีตและปัญหามีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้นในอนาคต ปัญหาที่ทราบล่วงหน้าว่าจะเกิดขึ้นและควรเตรียมการป้องกันหรือปัญหาเฉพาะด้านเป็นปัญหาที่เกิดจากสาเหตุเดียว และสามารถแก้ไขสำเร็จได้ง่าย เป็นต้น ดังนั้นการกำหนดปัญหาและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาจึงเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากที่สุดต่อการตัดสินใจของผู้บริหาร

2.5.2 การกำหนดทางเลือกต่างๆ ที่จะใช้แก้ปัญหา เมื่อผู้บริหารสามารถกำหนดปัญหาได้ชัดเจนแล้ว โดยจะต้องมีการกลั่นกรองข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทั้งหมด เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กรเพื่อค้นหาปัจจัยต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบของปัญหาที่มีระดับความรุนแรงแตกต่างกัน ข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดจะถูกนำมากำหนดเป็นทางเลือกเพื่อแก้ไขปัญหา ทางเลือกที่กำหนดในขั้นตอนนี้อาจมีหลายทางเลือก เช่น ทางเลือกในการแก้ปัญหาต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นอาจเกิดขึ้นได้ตั้งแต่การปรับวิธีการทำงานของฝ่ายผลิต การฝึกอบรมทีมงานเพื่อเพิ่มทักษะการผลิต การปรับปรุงการออกแบบผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

2.5.3 การประเมินผลทางเลือกต่างๆ ที่ได้กำหนด หลังจากวิเคราะห์ปัญหา ทำการกำหนดทางเลือกต่างๆ ที่จะใช้แก้ปัญหา จากนั้นจึงทำการประเมินผลทางเลือกต่างๆ ซึ่งเป็นแนวทางการนำปัญหาไปสู่การแก้ไข ในขั้นตอนนี้ผู้ตัดสินใจจะวิเคราะห์และประเมินว่าทางเลือกใดสามารถแก้ไขปัญหาได้ดีที่สุด ทางเลือกใดควรจะดำเนินการก่อนและหลัง มีการใช้กระบวนการซึ่งน้ำหนักเพื่อพิจารณาถึงผลดีและผลเสียในแต่ละทางเลือกด้วย นอกจากนี้จะต้องพิจารณาด้วยว่าการตัดสินใจในทางเลือกหนึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อปัญหาอื่นๆ ตามมาได้ ดังนั้นควรวิเคราะห์และประเมินทางเลือกอย่างรอบคอบสำหรับปัญหาที่เกิดขึ้นจะเป็นการพิจารณาปัญหาจากภายในองค์กรมากกว่าภายนอก เช่น บุคลากรอุปกรณ์ขาดแคลน แนวทางแก้ไขสามารถทำได้โดยการเพิ่มบุคลากรการจัดซื้ออุปกรณ์เพิ่ม เป็นต้น

ภาพที่ 2.1 ขั้นตอนในการตัดสินใจ

ที่มา (ชนงกรณ์ กุณฑลบุตร, 2547: 50)

จากภาพที่ 2.1 แสดงถึงขั้นตอนในการตัดสินใจ ได้แก่ ขั้นตอนการกำหนดปัญหาและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา การกำหนดทางเลือกต่างๆ ที่จะใช้แก้ปัญหา การประเมินผลทางเลือกต่างๆ ที่ได้กำหนด การตัดสินใจเลือกที่เหมาะสมที่สุด การดำเนินการตามทางเลือกที่ตัดสินใจ รวมทั้งการประเมินผลที่เกิดจากทางเลือกนั้นๆ ตามลำดับ

2.5.4 การตัดสินใจเลือกที่เหมาะสมที่สุด เป็นการนำเอาทางเลือกต่างๆ มาเปรียบเทียบว่าทางเลือกใดจะเหมาะสมและเป็นไปได้มากกว่ากัน เช่น องค์กรมีเงินทุนไม่เพียงพออาจใช้ทางเลือกที่เป็นไปได้มากที่สุด คือ การกู้ยืมจากภายนอก การนำเงินกำไรสะสมมาใช้ เป็นต้น

2.5.5 ดำเนินการตามทางเลือกที่ตัดสินใจ เป็นการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดและมีความเหมาะสมมากที่สุด จากนั้นจึงนำผลการตัดสินใจสู่การปฏิบัติและประเมินผลต่อไป

2.5.6 ประเมินผลที่เกิดจากทางเลือกนั้นๆ การประเมินผลเป็นการพิจารณาคุณค่าของผลงานและความแตกต่างระหว่างผลการปฏิบัติงานกับเกณฑ์และมาตรฐานที่ได้เลือกจากทางเลือกที่ตัดสินใจ ทั้งนี้ผู้บริหารต้องทำการเปรียบเทียบผลงานกับเกณฑ์และมาตรฐานก่อนว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่และความแตกต่างนั้นมีความสำคัญมากน้อยเพียงใด จะก่อให้เกิดความ

เสียหายหรือไม่มากนักเพียงใด โดยตีค่าของความแตกต่างนั้นจากผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นว่าเป็นผลดีหรือผลเสียต่อองค์การอย่างไร

2.6 แนวความคิดเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้ง

สิ่งสำคัญก่อนที่จะมีการลงคะแนนเลือกตั้งก็คือ กระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งซึ่งมีผู้ทำการศึกษาไว้ว่า กระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนดังต่อไปนี้ (สัมฤทธิ์ ราชสมณะ 2530: 36-71)

ขั้นตอนที่ 1 การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งและข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักเกณฑ์และการให้น้ำหนักของหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินและจัดลำดับผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ขั้นตอนที่ 4 การตัดสินใจสุดท้าย ที่จะลงคะแนนให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง รายละเอียดของแต่ละขั้นตอนในกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้ง มีดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งและข่าวสาร เกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ขั้นตอนนี้ เป็นขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือ ขั้นตอนของการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ซึ่งจะเริ่มจากการได้รับข่าวสารว่าจะต้องมีการเลือกตั้ง การได้รับทราบข่าวสารของการสมัครรับเลือกตั้ง การได้ทราบข่าวเกี่ยวกับตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง และนโยบายต่างๆ ของพรรคการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งในการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งนั้น ประชาชนในชนบทได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งโดยผ่านสื่อ หรือช่องทางใดบ้างและข่าวสารต่างๆ ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือเกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง ประชาชนเลือกรับข่าวสารในลักษณะใดจนกระทั่งนำข่าวสารนั้นไปเป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งให้เหลือเท่ากับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ต้องการจะลงคะแนนเสียงให้ จากสื่อหรือช่องทางหลายๆ ทางนั้น ประชาชนเลือกที่จะเชื่อข่าวสารจากแหล่งใดมากที่สุดและลักษณะของข่าวสารที่ผ่านไปสู่ผู้ลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง ประชาชนเลือกที่จะรับข่าวสารลักษณะใดมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อที่จะลงคะแนนเสียงให้

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักเกณฑ์ และการให้น้ำหนักของหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

เมื่อผู้ลงคะแนนเสียงยอมรับว่าจะต้องมีการตัดสินใจ และได้รับข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือนโยบายของพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่หรือ ผู้ลงคะแนนเสียงที่ผูกพันกับพรรคการเมืองหรือผูกพันกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ก็จะสร้างหลักเกณฑ์ในการที่จะคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อที่จะคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ตนถูกใจมากที่สุด ให้เหลือจำนวนเท่ากับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีได้ หรือเท่าที่ตนเองต้องการจะลงคะแนนเสียงให้ผู้ลงคะแนนเสียงก็จะมาสร้างหลักเกณฑ์ของตนเองว่าในการลงคะแนนเสียงครั้งนี้จะให้ความสำคัญกับพรรคการเมืองหรือให้ความสำคัญกับคุณสมบัติส่วนตัวของบุคคล ในขั้นตอนนี้จะเริ่มมีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง เพื่อให้ผู้ลงคะแนนเสียงเห็นชอบกับตัวผู้สมัคร ข่าวสารต่างๆ ทั้งในด้านส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือนโยบายของพรรคการเมือง ก็จะเริ่มเข้าสู่ประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงก็จะเริ่มประเมินข่าวสารต่างๆ ที่ได้รับมานั้นสอดคล้องกับหลักเกณฑ์หรือจุดมุ่งหมายของผู้ลงคะแนนเสียงหรือไม่ ผู้ลงคะแนนเสียงบางคนอาจจะให้ความสำคัญกับนโยบายของพรรคการเมือง บางคนให้ความสำคัญกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินและจัดลำดับผู้สมัครรับเลือกตั้ง

เมื่อได้กำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ และให้นำน้ำหนักของหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการลงคะแนนเสียงแล้วตามที่ผู้ลงคะแนนเสียงใช้เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง หลังจากนั้นจะเป็นการประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคน (หรือเท่าที่ผู้ลงคะแนนเสียงจะประเมิน) ว่าตามหลักเกณฑ์ที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนควรจะได้รับ การประเมินเท่าไร ตามการประเมินของผู้ลงคะแนนเสียงแต่ละคน

ขั้นตอนที่ 4 การตัดสินใจสุดท้ายที่จะลงคะแนนให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง

ในขั้นตอนนี้ ตามปกติแล้วผู้ลงคะแนนเสียงจะตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครที่มีคะแนนรวมจากการประเมินมากที่สุด แต่ในขั้นตอนนี้อาจจะมีเหตุการณ์บางอย่างเข้ามาสอดแทรก คือ ผู้ลงคะแนนเสียงบางคนอาจจะลงคะแนนเสียงเลือกตั้งตามอิทธิพลของสิ่งของเงินทองที่ได้รับจากหัวคะแนน ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งเงินและสิ่งของนี้อาจจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่งด้วย กล่าวคือ ถึงแม้ว่าจะมีขั้นตอนในกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งมาโดยตลอด จนกระทั่งได้ตัวผู้สมัครที่ได้รับการประเมินสูงสุด แต่เมื่อรับเงินหรือสิ่งของไปแล้วอาจจะทำการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจไปลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครที่ตนเองรับสิ่งของ เงินทองมาก็ได้

จากแนวความคิดและทฤษฎีที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้ง พรรคการเมือง และรูปแบบการหาเสียงเลือกตั้งมีความสำคัญมาก จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ใช้สิ่งใดเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จึงนำแนวความคิดดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

3.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

ประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตยไม่ว่าจะโดยมีพระมหากษัตริย์หรือมีประธานาธิบดีเป็นประมุขก็ตาม พลเมืองของประเทศในฐานะที่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยย่อมแสดงออกซึ่งการเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยดังกล่าวในการเลือกตั้งเพื่อจัดสรรตัวแทนของตนเข้าไปใช้อำนาจในการปกครองประเทศ ดังนั้นการเลือกตั้งจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตย

โดยหลักการแล้วการเลือกตั้งเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งทางการเมืองที่ประชาชนในฐานะเจ้าของอำนาจแสดงเจตจำนงเลือกสรรผู้ปกครอง สร้างความชอบธรรมในการปกครองได้อย่างดีเยี่ยม

ระบบประชาธิปไตยเป็นหลักการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทาง เสรีภาพ และการใช้อำนาจการปกครองโดยให้ประชาชนเลือกผู้แทนเข้าเป็นปากเสียงแทนตนเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน บริหารหรือตรวจสอบการบริหารบ้านเมืองของรัฐบาล และเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองให้ลุล่วงไปด้วยดี (ชยอนันต์ สมุทวณิช, 2523: 103-104)

การเลือกตั้งจึงเป็นกระบวนการที่ประชาชนเลือกสรรรัฐบาลที่จะเข้าไปทำหน้าที่บริหารบ้านเมือง และเป็นการสร้างความชอบธรรมในการใช้อำนาจปกครองพรรคการเมือง หรือคณะบุคคลเพียงกลุ่มเดียว (กระมล ทองธรรมชาติ และคณะ, 2531: 1-13)

3.2 ความหมายและความสำคัญของการเลือกตั้ง

การเลือกตั้งเป็นกระบวนการทางการเมืองอย่างหนึ่ง ซึ่งหมายถึงกิจกรรมทางการเมืองที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยด้วยการไปออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนของตน เพื่อทำหน้าที่ในรัฐสภาและรัฐบาล เป็นกลไกแสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนที่เรียกร้องและสนับสนุนให้มีการปฏิบัติ จัดทำ หรือละเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งทางการเมือง และการตัดสินใจนโยบายสาธารณะที่จะมีผลกระทบต่อประชาชน (พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2529: 1-6)

ความหมายของการเลือกตั้ง ในผลที่จะได้จากการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง อาจพิจารณาได้อีกในแง่ของ “สัญลักษณ์” ที่ทำให้บุคคลที่ไปใช้สิทธิเกิดความรู้สึกว่าคุณเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

กล่าวคือ การเลือกตั้งเป็นพิธีที่สำคัญอย่างหนึ่งในการปกครองแบบประชาธิปไตยทำนองเดียวกับพิธีทางศาสนา ทำให้ประชาชนมีความรู้สึกว่าได้ทำ “กิจพลเมือง” (civic duty) ที่พลเมืองดีทั่วไปพึงกระทำ

นอกจากการเลือกตั้งจะเป็นองค์ประกอบสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบมีตัวแทนดังกล่าวแล้ว ทฤษฎีประชาธิปไตยยังบ่งชี้ว่า การเลือกตั้งยังมีความสำคัญในลักษณะที่แฝงเร้นต่อระบบการเมืองอยู่อีกหลายประการ เป็นต้นว่า การเลือกตั้งทำให้อำนาจของรัฐบาลมีความชอบธรรม ทั้งนี้เนื่องจากทำให้รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งช่วยคลายความตึงเครียดของความขัดแย้งทางการเมือง ตลอดจนช่วยลดความขัดแย้งทางสังคมได้อีกด้วย กล่าวคือกลุ่มทางสังคมทั้งหลาย ต่างกลุ่มต่างมีความต้องการที่แตกต่างกัน ซึ่งทำให้เกิดความขัดแย้งกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่กลุ่มเหล่านั้นต่างอยากจะได้สิ่งที่ตนต้องการ โดยเรียกร้อยผ่านกระบวนการเลือกตั้งแบบเปิด ซึ่งดีกว่าการใช้กำลังเข้าแย่งชิงผลประโยชน์

ด้วยความหมายของการเลือกตั้งดังกล่าว สรุปความสำคัญของการเลือกตั้งที่มีต่อ

1. การเมืองการปกครองไว้ดังนี้ (พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2529: 6)
2. เป็นการเลือกผู้ปกครองหรือรัฐบาลที่จะมาทำการปกครอง
3. เป็นกลไกเชื่อมโยงความต้องการของประชาชนเข้ากับนโยบายสาธารณะ
4. สร้างความชอบธรรมทางการเมืองให้แก่ผู้ปกครอง
5. เป็นเบรกหรือห้ามล้อทางการเมืองการปกครอง
6. ลดความตึงเครียดและความขัดแย้งทางการเมืองและสังคม
7. ทำให้เกิดบูรณาการทางการเมือง

ทำให้เกิดการระดมมวลชนเข้าสู่กระบวนการการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และทำให้ประชาชนเห็นความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่พลเมืองดี

หลักการสำคัญของการเลือกตั้ง มีดังนี้

- 1) หลักความสุจริตและเที่ยงธรรม เพื่อป้องกันการ โกงทุจริตในการเลือกตั้ง
- 2) หลักการเลือกตั้งโดยอิสระเพื่อให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยไม่ถูกบังคับ

หรือจูงใจ

- 3) หลักการลงคะแนนเสียงแบบลับเพื่อไม่ให้ผู้อื่นล่วงรู้ การตัดสินใจใช้สิทธิ

เลือกตั้ง

- 4) หลักการเลือกตั้งอย่างแท้จริง เพื่อให้เป็นการแข่งขัน ไม่มีการฮั้วในการเลือกตั้ง

เช่นการห้ามถอนการสมัคร เป็นต้น

5) หลักการเลือกตั้งมีกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนตามวาระ เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสเลือกผู้บริหารใหม่ หรืออาจเลือกชุดเดิมถ้าประชาชนพอใจ

6) หลักความเสมอภาคเป็นการรับรองให้ประชาชนทุกคนไม่ว่าจะเพศ อายุ ศาสนา อาชีพใดๆ ฯลฯ ย่อมมีสิทธิเลือกตั้งเท่ากัน โดย 1 เสียง เลือกผู้แทนได้ 1 คน

7) หลักความทั่วถึงเป็นการทั่วไป เพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งให้มากที่สุด

3.3 ความสำคัญของการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย

การเลือกตั้งเป็นเงื่อนไขที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพราะการเลือกตั้งเป็นการแสดงออกซึ่งเจตนารมณ์ของประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศในอันที่จะมอบความไว้วางใจให้ตัวแทนของปวงชนไปใช้อำนาจแทนตน การออกเสียงเลือกตั้งเป็นสิทธิขั้นมูลฐานของมนุษย์ โดยเฉพาะในสังคมประชาธิปไตย อันจะเห็นได้เด่นชัดจากบทบัญญัติ ข้อ 21 (1) แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) พอสรุปใจความสำคัญได้ว่า “เจตจำนงของประชาชนย่อมเป็นมูลฐานแห่งอำนาจของรัฐบาลผู้ปกครอง เจตจำนงดังกล่าวต้องแสดงออกโดยการเลือกตั้งอันสุจริต ซึ่งจัดขึ้นเป็นครั้งคราวตามกำหนดเวลา ด้วยการลงคะแนนเสียงของชายหญิง โดยถือหลักคนละหนึ่งเสียงเท่ากัน และกระทำเป็นการลับด้วยวิธีการอื่นใดที่จะรับประกันให้การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้เป็นไปโดยเสรี” (กระมล ทองธรรมชาติ และคณะ, 2525: 201)

3.4 หลักเกณฑ์ในการเลือกตั้ง

หลักเกณฑ์ของการเลือกตั้งอันมีความสำคัญต่อการแสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชน โดยวิธีการเลือกตั้งซึ่งมีหลักเกณฑ์ทั่วไปที่สำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้ (เมธา สุขบรรทัด, 2517: 49-51)

1) หลักอิสระแห่งการเลือกตั้ง (freedom of election) อันหมายถึง การจัดดำเนินการเลือกตั้งโดยให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งมีอิสระเสรีในการเลือกอย่างเต็มที่ ไม่มีการบังคับด้วยวิธีการต่างๆ หรือใช้อิทธิพลใดๆ บีบบังคับโดยรัฐบาลต้องเป็นผู้ควบคุมดูแลและหาทางป้องกันมิให้มีการกระทำดังกล่าว นอกจากนี้ ความเป็นอิสระของผู้มีสิทธิเลือกตั้งยังจะต้องรวมถึงการไม่ไปออกเสียงลงคะแนนด้วย ซึ่งหมายความว่า หากผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ประสงค์จะไปใช้สิทธิของตน รัฐบาลก็ไม่อาจที่จะนำมาตราการใดๆ มาบังคับให้ต้องไปใช้สิทธิ

2) หลักการเลือกตั้งตามกำหนดเวลา (periodic election) หมายความว่า การเลือกตั้งจะต้องมีกำหนดเวลาไว้แน่นอน เช่น กำหนดให้มีการเลือกตั้งโดยปกติทุก 4 ปี หรือทุก 6 ปี เป็นต้น

3) หลักการเลือกตั้งอย่างแท้จริง (genuine election) หมายถึง การดำเนินการให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยบริสุทธิ์ เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นการแสดงออกซึ่งเจตนารมณ์อันแท้จริงของปวงชน ดังนั้น รัฐบาลจะต้องถือเป็นหน้าที่สำคัญที่สุดที่จะป้องกันมิให้มีการคดโกงในการเลือกตั้งเกิดขึ้น และเปิดโอกาสให้มีการคัดค้านการเลือกตั้งได้ เมื่อเห็นว่าการเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไปโดยบริสุทธิ์ยุติธรรมอย่างแท้จริง

4) หลักการเลือกตั้งอย่างเสมอภาค (equal suffrage) หมายความว่า บุคคลที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งมีสิทธิคนละหนึ่งเสียง และคะแนนเสียงทุกคะแนนมีน้ำหนักเท่ากัน

5) หลักการออกเสียงโดยทั่วไป (universal suffrage) หมายความว่า การให้สิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นการทั่วไป ไม่มีการกีดกันหรือจำกัดสิทธิบุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นพิเศษ หากจะมีการจำกัดสิทธิในการเลือกตั้ง เช่น การกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ก็จะต้องกำหนดไว้โดยชัดแจ้ง ไม่ควรมีการเลือกเพศ ผิว หรือขีดความสามารถ ตลอดจนชนชั้นของบุคคล

6) หลักการลงคะแนนเสียงลับ (secret election) หมายความว่า การลงคะแนนเสียงต้องกระทำโดยลับ ทั้งนี้เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยบริสุทธิ์ เป็นการป้องกันการใช้อิทธิพลข่มขู่หรือการใช้สินจ้างรางวัลแก่ผู้ลงคะแนนเสียง การลงคะแนนเสียงลับจึงนับเป็นการให้เสรีภาพแก่ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

3.5 วิธีการออกเสียงเลือกตั้ง

ในแต่ละประเทศที่จัดให้มีการเลือกตั้ง มักจะกำหนดวิธีการเลือกตั้งแตกต่างกันออกไป เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและสอดคล้องกับอุดมการณ์ นโยบาย และรูปแบบของการปกครองในประเทศตน ซึ่งพอจะแบ่งได้เป็น 4 วิธีใหญ่ ๆ ที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันนี้ (เมธา สุคบรรทัด, 2517: 52-58) คือ

3.5.1 การออกเสียงเลือกตั้งโดยตรง (direct vote) คือ การให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ลงคะแนนเลือกผู้แทนของตนโดยตรง ไม่ต้องเลือกผู้ใดให้ไปทำหน้าที่เลือกตั้งแทนตนอีก ผู้มีสิทธิออกเสียงจะไปลงคะแนนเสียงตามวัน เวลา สถานที่ และวิธีการที่กำหนดไว้ ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้คะแนนเสียงสูงสุดคือผู้ชนะ

วิธีการเลือกตั้งแบบนี้ถือว่าเป็นวิธีที่ดีที่สุด และถูกต้องตามอุดมการณ์

ประชาธิปไตยมากที่สุด เพราะประชาชนสามารถเลือกผู้แทนได้ด้วยตนเอง ไม่มีผู้ใดสามารถที่จะบิดเบือนหรือเปลี่ยนแปลงเจตนารมณ์ของประชาชนได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ

3.5.2 การออกเสียงเลือกตั้งโดยทางอ้อม (indirect vote) คือ การเลือกตั้งที่จะต้องผ่านระบบตัวกลาง ซึ่งอาจจะมีชั้นเดียวหรือหลาย ๆ ชั้นก็ได้ หมายความว่า ประชาชนผู้มีสิทธิออก

เสียงเลือกตั้งจะทำการคัดเลือกบุคคลหรือสภาขึ้นชั้นหนึ่งก่อน แล้วบุคคลหรือสภาดังกล่าวจะไปทำหน้าที่เลือกผู้แทนราษฎรแทนประชาชนอีกชั้นหนึ่ง

การเลือกตั้งด้วยวิธีนี้จะเห็นได้ว่าเป็นการจำกัดสิทธิของประชาชน เพราะบุคคลหรือสภาที่ประชาชนเลือกให้ไปทำหน้าที่แทนเขาเหล่านั้นอาจจะไปเลือกผู้สมัครคนอื่นที่ไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนก็ได้ จึงทำให้เจตนารมณ์ของประชาชนถูกบิดเบือนไป ดังนั้นประเทศต่างๆ จึงมักพยายามที่จะใช้วิธีการเลือกตั้งโดยตรง แต่ก็อาจจะถูกจำกัดด้วยปัญหาบางประการ เช่น การมีจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งมากเกินไป ปัญหาการศึกษาของประชาชนเป็นต้น ด้วยเหตุนี้ วิธีการเลือกตั้งโดยทางอ้อมจึงยังคงมีใช้อยู่ทั่วไป

จากแนวความคิดในการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ว่า รัฐบาลเป็นของประชาชนโดยประชาชนนั้น โดยข้อเท็จจริงแล้ว รัฐบาลน่าจะมาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรง แต่ในทางปฏิบัติปรากฏว่าหลายประเทศมักจะให้ฝ่ายนิติบัญญัติซึ่งก็คือ สภาผู้แทนราษฎร เป็นฝ่ายเลือกบุคคลเข้ามาเป็นรัฐบาล เพราะถือว่าฝ่ายนิติบัญญัติได้รับการเลือกตั้งมาจากประชาชนโดยตรงแล้ว หรือมีเช่นนั้นก็ถือเอาเสียงจากพรรคการเมืองที่ได้รับการเลือกตั้งมาโดยเสียงข้างมากจากประชาชนให้เป็นผู้สรรหาบุคคลเข้ามาเป็นรัฐบาล โดยนัยนี้ นายกรัฐมนตรีหรือหัวหน้ารัฐบาลจึงมักจะได้แก่ หัวหน้าพรรคการเมืองฝ่ายเสียงข้างมากนั่นเอง รัฐบาลจึงเป็นรัฐบาลที่มีได้มาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรงแต่กลายเป็นรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งโดยทางอ้อม

3.5.3 การเลือกตั้งตามเสียงข้างมาก (majority) หมายความว่า การเลือกตั้งโดยกำหนดเขตเลือกตั้งไว้เป็นการแน่นอนตายตัว ซึ่งอาจจะเป็นการรวมเขตจังหวัด หรือแบ่งเขตจังหวัดก็ได้ โดยประชาชนที่อยู่ในแต่ละเขตเลือกตั้งจะไปใช้สิทธิเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งตามจำนวนที่กำหนด ผู้ที่ได้รับคะแนนสูงสุด คือผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับชัยชนะ การเลือกตั้งตามเสียงข้างมากนี้ยังแบ่งย่อยออกเป็น 2 วิธี คือ

- ก. วิธีการเลือกตั้งตามเสียงข้างมากอย่างเด็ดขาด (absolute majority)
- ข. วิธีการเลือกตั้งตามเสียงข้างมากสูงสุด (relative majority)

3.5.4 การเลือกตั้งตามวิธีการมีผู้แทนตามสัดส่วน (proportional representation) เป็นการเลือกตั้งที่กำหนดให้มีผู้แทนตามส่วนของคะแนนเสียงทั้งหมด ซึ่งแนวความคิดนี้มาจากความคิดที่ว่า การเลือกตั้งที่ถือคะแนนเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ตัดสินนั้น ทำให้เสียงข้างน้อยหมดความหมายไป ฉะนั้น เพื่อความยุติธรรมจึงควรที่จะเปิดโอกาสให้ผู้สมัครที่ได้รับเสียงข้างน้อยได้รับการเลือกตั้งด้วย โดยวิธีการเลือกตั้งตามส่วนนี้กำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องสังกัดพรรคการเมือง ซึ่งแตกต่างกับการเลือกตั้งตามเสียงข้างมาก คือ การเลือกตั้งตามเสียงข้างมากนั้นสามารถ

ดำเนินการเลือกตั้งได้โดยไม่จำเป็นต้องให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งทุกคนต้องสังกัดพรรคการเมือง นอกจากนี้ในการเลือกตั้งตามสัดส่วนแต่ละครั้งจะต้องมีพรรคการเมืองอย่างน้อยสองพรรคแข่งขันกัน โดยพรรคการเมืองแต่ละพรรคจะเสนอรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งในรูปของบัญชีรายชื่อให้ประชาชนออกเสียงเลือกตั้ง และผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสามารถลงคะแนนเสียงได้คนละ 1 เสียง โดยอาจจะลงให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งในบัญชีรายชื่อโดยเฉพาะเจาะจง หรือลงให้แก่บัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองพรรคใดพรรคหนึ่ง แล้วแต่วิธีการเลือกตั้งจะกำหนดไว้อย่างไร ซึ่งจะเห็นได้ชัดเจนขึ้นจากตัวอย่างนี้ สมมุติว่าในเขตเลือกตั้งหนึ่งมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 10 คน มีผู้มาใช้สิทธิลงคะแนนเสียง 1,000 คน มีพรรคการเมืองส่งรายชื่อผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้ง 3 พรรค แต่ละพรรคเสนอรายชื่อผู้สมัคร 10 คน เรียงลำดับจากหมายเลข 1 ถึง 10 ผลการเลือกตั้งปรากฏว่า พรรค ก. ได้ 100 คะแนน พรรค ข. ได้ 500 คะแนน และ พรรค ค. ได้ 400 คะแนน ดังนี้ พรรค ก. ก็จะได้รับเลือก 1 คน (คือผู้สมัครหมายเลข 1) ส่วนพรรค ข. ได้รับเลือก 5 คน (ผู้สมัครหมายเลข 1 ถึง 5) และพรรค ค. ก็จะได้รับเลือก 4 คน (หมายเลข 1 ถึง 4) ทั้งนี้ โดยคิดจากสัดส่วนของคะแนนที่แต่ละพรรคได้รับ

3.6 พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (voting behavior)

นักรัฐศาสตร์โดยเฉพาะในประเทศตะวันตกได้ให้ความสนใจศึกษาพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (voting behavior) มาร่วมกึ่งศตวรรษ โดยเน้นปัจจัยที่มีผลผลักดันให้เกิดมีพฤติกรรมในรูปแบบต่าง ๆ แบ่งออกได้เป็น 3 แนวทาง (สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2527: 1 – 5) คือ

3.6.1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยเฉพาะปัจจัยเกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของบุคคล เป็นแนวทางการศึกษาที่เน้นหนักไปในด้านสถานภาพของผู้ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

3.6.2 อิทธิพลของความสำนึกเชิงเหตุผลของบุคคลที่มีผลต่อการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นแนวทางการศึกษาที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง พรรคการเมือง การรณรงค์หาเสียง การแถลงนโยบาย รวมถึงตลอดถึงการบริหารการเลือกตั้ง

3.6.3 ปัจจัยเชิงสถานการณ์ของระบบ ซึ่งเป็นภาพรวมทั้งแง่เวลา (ระยะยาว) และขนาด (ทั้งระบบ) นั่นคือเน้นอิทธิพลของปัจจัยที่อยู่ในระดับมหภาค เช่น อิทธิพลของสถานการณ์ในแต่ละช่วงสมัย ปัจจัยเกี่ยวกับนโยบายและประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามนโยบายของพรรค สถานการณ์ภายในและภายนอก เป็นต้น แนวความคิดดังกล่าวมองพฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในแง่ของระบบ ปัจจัยสำคัญในการศึกษาจึง ได้แก่ ปัจจัยที่ทำให้เกิดดุลภาวะ (equilibrium) หรือปัจจัยที่ทำให้เกิดสภาพเสียดุลภาวะในระบบซึ่งมีผลต่อการเลือกตั้ง

3.7 แนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมือง

สติก นิยมญาติ (2524: 33-34) ได้อธิบายลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่า หมายถึง การกระทำกิจกรรมทางการเมืองทั้งหลายของสมาชิกในสังคมที่ได้กระทำร่วมกันด้วยความสมัครใจในการคัดเลือกผู้ปกครองและกำหนดนโยบายสาธารณะ การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นขึ้นอยู่กับตัวแปร 3 ประการ คือ

3.7.1 ตัวแปรทางสิ่งแวดล้อมทางสังคม (social environment) หมายถึง สิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ประกอบด้วย ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ อายุ เชื้อชาติ ศาสนา เพศ และที่อยู่อาศัย จากผลการศึกษาเปรียบเทียบในสหรัฐอเมริกา และประเทศอื่นๆ พบว่าสิ่งเหล่านี้มีสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

3.7.2 ตัวแปรทางจิตวิทยา (psychological variables) เมื่อพิจารณาในแง่ของจิตวิทยาแล้ว การมีส่วนร่วมทางการเมืองขึ้นอยู่กับรางวัล (rewards) หรือผลตอบแทนแก่ผู้มีส่วนร่วม เกี่ยวกับเรื่องนี้นักวิชาการมักให้เหตุผลว่า การที่มนุษย์เรามีส่วนทางการเมืองนั้นก็เพื่อสนองความต้องการต่าง ๆ (needs) ของเรา เช่น ต้องการอำนาจ ความสำเร็จ การมีสัมพันธ์กับผู้อื่น การมีศักดิ์ศรีและยอมรับจากสังคม

3.7.3 ตัวแปรทางด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง (political environment) ตัวแปรทางด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมืองจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทั้งนี้เพราะเป็นเรื่องที่บุคคลจะตัดสินใจกระทำในลักษณะเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมก็ได้ เช่น ในกรณีของประเทศสหรัฐอเมริกานั้นมักพูดเสมอๆ ว่าการที่บุคคลบางพวกบางกลุ่มไม่เข้าร่วมทางการเมืองก็เพราะว่า ระบบการเมืองของสหรัฐอเมริกามีลักษณะรื้อร่อนเกินไป การเลือกตั้งมีบ่อยเกินไป จำนวนตำแหน่งที่ต้องเลือกมีมากเกินไป เป็นต้น

3.8 ระดับของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

โรท (Roth) และวิลสัน (Wilson) (1980) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองออกเป็น 3 ระดับ คือ

3.8.1 ระดับต่ำหรือกลุ่มผู้ดู (onlookers) ซึ่งได้แก่การให้ความสนใจต่อข่าวสารและการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง การถกเถียงปัญหาทางการเมือง การไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง การพยายามชักจูงให้ผู้อื่นเห็นด้วยกับจุดยืนทางการเมืองของตน การเป็นสมาชิกกลุ่มผลประโยชน์ และการร่วมชุมนุมทางการเมือง

3.8.2 ระดับกลางหรือระดับผู้มีส่วนร่วม (participants) ได้แก่ การมีส่วนร่วมในโครงการของชุมชน การมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกิจกรรมของกลุ่มผลประโยชน์ การเป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของพรรคการเมือง และการช่วยณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

3.8.3 ระดับสูงหรือระดับนักกิจกรรม (activists) ได้แก่ การเป็นผู้นำกลุ่ม ผลประโยชน์ การมีตำแหน่งและทำงานเต็มเวลาให้แก่พรรคการเมือง การได้รับเสนอชื่อให้เข้าแข่งขันเพื่อชิงตำแหน่งทางการเมืองและการได้รับตำแหน่งทางการเมือง

3.9 รูปแบบในการหาเสียงเลือกตั้ง

3.9.1 รูปแบบการหาเสียงที่เปิดเผยหรือเป็นทางการ (สมบัติ จันทรวงศ์, 2530: 28-36) ได้แก่

1) การใช้สิ่งพิมพ์และการประชาสัมพันธ์ เป็นการรณรงค์หาเสียงอย่างเป็นทางการเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในเขตเลือกตั้งได้รู้จักผู้สมัคร โดยอาจจะทำเป็นป้าย คัทเอ้าท์ ขนาดใหญ่ บอกชื่อ สังกัดพรรค พร้อมคำขวัญและรูปภาพของผู้สมัคร นอกจากนี้ก็มี โปสเตอร์หรือใบปลิว หรือการ์ดขนาดเล็กๆ สำหรับแนะนำตัวผู้สมัคร ซึ่งอาจจะออกมาเป็น ระยะๆ ในช่วงระหว่างที่ทำการหาเสียงหรืออาจจะออกมาแก้ข่าวที่ถูกโจมตี นอกจากนี้ยังมีการใช้ รถที่มีโปสเตอร์หรือแผ่นป้ายโฆษณาชื่อ รูป หมายเลขประจำตัวของผู้สมัคร ให้วิ่งกระจายเสียงไปตามชุมชนต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนทราบข่าวสารของผู้สมัคร ในกรณีผู้สมัครไม่ได้ออกไปสัมผัสประชาชนโดยตรง

2) การปราศรัยหาเสียง มีหลายแบบ คือ อาจจะเป็นการปราศรัยที่ทำไปอย่างมีพิธีการ มีการจัดเวลาปราศรัยที่มีการจัดหมายหรือประชาสัมพันธ์ไว้ล่วงหน้า หรืออาจเป็นแบบที่ผู้สมัครได้รับเชิญให้ขึ้นเวทีปรากฏตัว และกล่าวคำปราศรัยในงานพิธีต่างๆ ที่หวัะแนนอ้างโอกาสจัดขึ้น เช่น งานบวชนาค งานศพ งานวันเกิด ฯลฯ หรืออาจจะเป็นในแบบที่มีองค์กรใดองค์กรหนึ่งในเขตจังหวัดที่มีลักษณะภายนอกเป็นองค์กรที่เป็นกลางทางการเมือง เช่น หอการค้าจังหวัด จัดการอภิปรายขึ้น โดยเปิดโอกาสให้ผู้สมัครที่เป็นหัวหน้าทีมของทุกทีมมีโอกาสมาแถลงนโยบายหรือให้ประชาชนผู้เข้าฟังได้ซักถามข้อข้องใจได้ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การปราศรัยเพื่อหาเสียงโดยตรง อาจจะเป็นวิธีหลักในบางจังหวัด ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมืองสูง แต่ในบางพื้นที่อาจเป็นเพียงผลพลอยได้ของการประชาสัมพันธ์ตัวผู้สมัครให้เป็นที่รู้จักเท่านั้น

3) การเข้าถึงตัวผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นการหาเสียงแบบที่นิยมกันว่า “การเคาะประตูบ้าน” เป็นที่นิยมกันมากในหมู่ผู้สมัครหน้าใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ชุมชนที่มีคนหนาแน่น เพราะนอกจากจะได้ภาพพจน์ว่าเป็นผู้สมัครที่เข้าถึงได้แล้ว ยังจะดูเป็นการสร้างความรู้สึกใกล้ชิดสนิทสนมกับชาวบ้านได้ในเวลาอันสั้น

4) การใช้สื่อมวลชนเพื่อการหาเสียง สื่อมวลชนทุกประเภท โดยเฉพาะ หนังสือพิมพ์มีบทบาทที่สำคัญในการเลือกตั้ง โดยเฉพาะการหาเสียงของพรรคการเมืองต่างๆ ในระดับชาติ นักการเมืองที่เงินเวทิจะพยายามอาศัยคอลัมน์ในหนังสือพิมพ์ระดับชาติทำตัวให้เป็นข่าว

อยู่เป็นประจำ การเป็นข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ระดับชาติมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะถือได้ว่าเป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ตนเองเป็นอย่างดี เนื่องจากผู้สมัครสามารถจะนำข่าวคราวดังกล่าวไปถ่ายเอกสารแจกจ่ายชาวบ้าน หรือเพื่อนำลงในเอกสารประชาสัมพันธ์ที่ตนทำเลียนแบบรูปแบบของหนังสือพิมพ์ สำหรับแจกจ่ายในเขตเลือกตั้งอีกครั้งหนึ่ง

3.9.2 พฤติกรรมการหาเสียงที่เบี่ยงเบน (กระมล ทองธรรมชาติ และคณะ, 2531:

64) ได้แก่

- 1) การใช้อิทธิพลทางราชการ กรณีที่พรรคการเมืองที่ได้เป็นรัฐบาลและสมาชิกของพรรคดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีในกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรง ก็มักจะใช้อิทธิพลในตำแหน่งหน้าที่ของตนทั้งโดยตรงและโดยอ้อม เพื่อสร้างความได้เปรียบในการหาเสียงเลือกตั้งให้กับตนเองและลูกพรรค
- 2) กลวิธีการพนัน ผู้สมัครรับเลือกตั้งบางคนอาจจะใช้กลวิธีการพนันในการหาคะแนนเสียงเลือกตั้งจากประชาชน การใช้วิธีการพนันจะมีทั้งก่อนและหลังการเลือกตั้ง การใช้วิธีเล่นพนันมักได้ผล แต่ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องลงทุนมาก เพราะเขาจะต้องยอมเสียเงินนับล้านบาทเพื่อยอมเสียการพนัน โดยที่ความต้องการให้ประชาชนที่รับทำพนันออกไปช่วยหาเสียงกับเขา
- 3) กลวิธีทำลายคู่แข่ง การทำลายผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งเป็นคู่แข่ง มีวิธีการนับตั้งแต่การจับหม้อปิ่นรับจ้างเพื่อมาหว่านของฝ่ายตรงข้าม การฉีกโปสเตอร์หาเสียงของฝ่ายตรงข้าม การประเบิดในการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครฝ่ายตรงข้าม การขูดคู้ประวัติด้านไม่ดีของผู้สมัครคู่แข่งมาประจานเพื่อให้คนเกลียดชังไม่ว่าจะเท็จหรือจริงก็ตาม และวิธีที่อันตรายที่สุดคือ การมาผู้สมัครคู่แข่งซึ่งมีคะแนนนิยมสูงกว่า
- 4) การใช้เงินซื้อคะแนนเสียง บทบาทของเงินที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งเป็นปัญหาที่เกิดจากการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ซึ่งทำให้เงินมีบทบาทเพิ่มสูงขึ้น แม้ว่ารัฐบาลพยายามจำกัดการใช้จ่ายเงินในการหาเสียงเลือกตั้งหลายยุคหลายสมัย โดยออกมาในรูปของกฎหมายเลือกตั้งจำกัดค่าใช้จ่าย แต่ในความเป็นจริงผู้สมัครแทบทุกคนใช้จ่ายเงินเกินจำนวนนี้ทั้งสิ้น และแสดงหลักฐานค่าใช้จ่ายที่ไม่ถูกต้องต่อทางราชการภายหลังการเลือกตั้ง

4. กฎหมาย ข้อบังคับและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

กฎหมาย ข้อบังคับและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการดำเนินการในที่นี้จะกล่าวถึงพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ข้อบังคับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด และระเบียบสหกรณ์ออมทรัพย์ ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด มีประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องสรุปได้ดังนี้

4.1 พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 หมวด 3 การดำเนินงานของสหกรณ์

4.1.1 องค์ประกอบและวาระของคณะกรรมการดำเนินการ

มาตรา 50 ให้สหกรณ์มีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ประกอบด้วย ประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการอื่นอีกไม่เกินสิบสี่คนซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิก คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีนับแต่วันเลือกตั้ง ในวาระเริ่มแรกเมื่อครบหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้ง ให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์ออกจากตำแหน่งเป็นจำนวนหนึ่งในสองของกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทั้งหมดโดยวิธีจับฉลาก และให้ถือว่าเป็นการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ

กรรมการดำเนินการสหกรณ์ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับเลือกตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

ในกรณีที่มีการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการสหกรณ์แทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่ได้รับเลือกตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ที่ตนแทน

มาตรา 51 ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เป็นผู้ดำเนินการและเป็นผู้แทนสหกรณ์ในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อการนี้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จะมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนหรือผู้จัดการทำการแทนก็ได้

4.1.2 องค์ประกอบหรือกรณีต้องห้ามในการทำหน้าที่ของคณะกรรมการ

มาตรา 52 ห้ามมิให้บุคคลซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้เป็นที่กรรมการหรือผู้จัดการ

- 1) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริต
- 2) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ องค์การ หรือหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน ฐานทุจริตต่อหน้าที่
- 3) เคยถูกให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการหรือมีคำวินิจฉัยเป็นที่สุดให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการตามมาตรา 22 (4)
- 4) เคยถูกที่ประชุมใหญ่มีมติให้ถอดถอนออกจากตำแหน่งกรรมการเพราะเหตุทุจริตต่อหน้าที่

4.1.3 การประชุมใหญ่สหกรณ์

มาตรา 54 ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เรียกประชุมใหญ่สามัญปีละหนึ่งครั้งภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์นั้น

มาตรา 55 เมื่อมีเหตุอันสมควร คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จะเรียกประชุมใหญ่วิสามัญเมื่อใดก็ได้ แต่ถ้านายทะเบียนสหกรณ์มีหนังสือแจ้งให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญ หรือในกรณีที่สหกรณ์ขาดทุนเกินกึ่งของจำนวนทุนเรือนหุ้นที่ชำระแล้ว ต้องเรียกประชุมใหญ่วิสามัญ โดยมีชั้กเข้าแต่ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่สหกรณ์ทราบ

สมาชิกซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมด หรือไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน หรือผู้แทนสมาชิกในกรณีที่มีผู้แทนสมาชิกตามมาตรา 56 ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนผู้แทนสมาชิกทั้งหมด หรือไม่น้อยกว่าห้าสิบคนลงลายมือชื่อทำหนังสือร้องขอต่อคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญก็ได้

ในกรณีที่สมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกของสหกรณ์เป็นผู้ร้องขอให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญ ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องขอ ถ้าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไม่เรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าวให้นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจเรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในระยะเวลาตามที่เห็นสมควรก็ได้

มาตรา 56 สหกรณ์ใดมีสมาชิกเกินกว่าห้าร้อยคน จะกำหนดในข้อบังคับให้มีการประชุมใหญ่โดยผู้แทนสมาชิกก็ได้ จำนวนผู้แทนสมาชิกจะไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน ไม่ได้

วิธีการเลือกตั้งผู้แทนสมาชิก จำนวนผู้แทนสมาชิกและการดำรงตำแหน่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับ

มาตรา 57 การประชุมใหญ่ของสหกรณ์ต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดหรือไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน ในกรณีเป็นการประชุมใหญ่โดยผู้แทนสมาชิก ต้องมีผู้แทนสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้แทนสมาชิกทั้งหมดหรือไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมใหญ่ สมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกจะมอบอำนาจให้ผู้อื่นมาประชุมแทนตนไม่ได้

มาตรา 58 ในการประชุมใหญ่ของสหกรณ์ ถ้าสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกแล้วแต่กรณี มาประชุมไม่ครบองค์ประชุม ให้นัดประชุมใหญ่อีกครั้งหนึ่งภายในสิบสี่วันนับแต่วันที้นัดประชุมใหญ่ครั้งแรก ในการประชุมครั้งหลังนี้ถ้ามิใช่การประชุมใหญ่วิสามัญที่สมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกร้องขอให้เรียกประชุมแล้ว เมื่อมีสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิก แล้วแต่กรณี มาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกทั้งหมดหรือไม่น้อยกว่าสามสิบคน ก็ให้ถือว่าเป็นองค์ประชุม

มาตรา 59 สมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมใหญ่ให้ถือเสียงข้างมาก เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้ ให้ถือเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกซึ่งมาประชุม

- 1) การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ
- 2) การคว่ำสหกรณ์
- 3) การแยกสหกรณ์
- 4) การเลิกสหกรณ์
- 5) การอื่นใดที่ข้อบังคับกำหนดให้ใช้เสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวน

สมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกซึ่งมาประชุม

4.2 ข้อบังคับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด หมวด 7 คณะกรรมการ
ดำเนินการ ข้อบังคับสหกรณ์มีประเด็นที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

4.2.1 การเลือกตั้งและการดำรงตำแหน่ง

ข้อบังคับข้อ 62. กำหนด ให้สหกรณ์มีคณะกรรมการดำเนินการจำนวนสิบห้า คน ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิก การเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการให้เลือกโดยสมาชิก หรือผู้แทนสมาชิกตามที่สหกรณ์กำหนด โดยเลือกประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการอื่น อีก สิบสี่คน ทั้งนี้วิธีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ให้กำหนดเป็นระเบียบโดยความเห็นชอบ ของที่ประชุมใหญ่ให้คณะกรรมการดำเนินการเลือกตั้งระหว่างกันเองเป็นรองประธานกรรมการคน หนึ่ง หรือหลายคน เลขานุการคนหนึ่ง เภรัญญิกคนหนึ่ง และหรือให้มีผู้ช่วยเลขานุการ หรือผู้ช่วย เภรัญญิกด้วยก็ได้ นอกนั้นเป็นกรรมการ

4.2.2 วาระของคณะกรรมการดำเนินการ

ข้อบังคับข้อ 74. กำหนดเวลาอยู่ในตำแหน่งคณะกรรมการดำเนินการมีวาระ อยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีนับแต่วันเลือกตั้งในวาระเริ่มแรกเมื่อครบหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งให้ กรรมการดำเนินการสหกรณ์ออกจากตำแหน่งเป็นจำนวนหนึ่งในสองของกรรมการดำเนินการ ทั้งหมดโดยวิธีจับสลาก (ถ้ามีเศษให้ปัดขึ้น) และให้ถือว่าเป็นการพ้นจากตำแหน่งตามวาระในปี ต่อไปให้กรรมการดำเนินการที่อยู่ในตำแหน่งจนครบวาระหรืออยู่นานที่สุดออกจากตำแหน่ง สลับกันไปทุกๆ ปี

เมื่อครบกำหนดแล้ว หากยังไม่มีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการชุดใหม่ ก็ให้คณะกรรมการดำเนินการชุดเดิมรักษาการไปจนกว่าจะมีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ชุดใหม่ แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีสหกรณ์

กรรมการดำเนินการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับเลือกตั้งซ้ำอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

ในกรณีที่กรรมการดำเนินการต้องพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ ให้กรรมการดำเนินการที่ได้รับเลือกตั้งใหม่อยู่ในตำแหน่งได้เช่นเดียวกับกรรมการดำเนินการชุดแรก และให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

4.2.3 ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับผู้แทนสมาชิกและวาระของผู้แทนสมาชิก

ข้อ 7 ผู้แทนสมาชิกมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 1 ปีนับแต่วันเลือกตั้ง ถ้ายังไม่มีการเลือกตั้งผู้แทนสมาชิกใหม่ก็ให้ผู้แทนสมาชิกคนเดิมอยู่ในตำแหน่งต่อไปพลางก่อน ผู้แทนสมาชิกที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับเลือกตั้งอีกก็ได้

4.2.4 การพ้นตำแหน่งของผู้แทนสมาชิก

ข้อ 8 การพ้นจากตำแหน่ง ตำแหน่งผู้แทนสมาชิกว่างก่อนถึงคราวออกตามวาระให้เป็นไปตามข้อ 56 และข้อ 57 แห่งข้อบังคับสหกรณ์

4.2.5 การเลือกตั้งผู้แทนสมาชิก

ข้อ 9 การเลือกตั้งผู้แทนสมาชิกต้องมีขึ้นก่อนการประชุมใหญ่ไม่น้อยกว่า 30 วัน การเลือกตั้งผู้แทนสมาชิกเป็นสิทธิเฉพาะตัว ของสมาชิกจะมอบหมายให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดใช้สิทธิแทนมิได้ข้อ 10 ขั้นตอนและวิธีการเลือกตั้ง ให้สหกรณ์ขอความร่วมมือไปยังผู้บังคับบัญชา หรือผู้บริหารหน่วยงานในแต่ละสังกัดของหน่วยเลือกตั้ง เพื่อให้บุคคลดังกล่าวทำหน้าที่ผู้อำนวยการเลือกตั้งในหน่วยนั้น ทุกรณีหน่วยงานใดไม่อาจดำเนินการได้ ให้คณะกรรมการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจดำเนินการได้ตามความเหมาะสม

4.2.6 วิธีการดำเนินการเลือกตั้ง ให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

1) สหกรณ์แจ้งกำหนดการเลือกตั้ง รายชื่อสมาชิก และจำนวนผู้แทนสมาชิก ให้แต่ละหน่วยเลือกตั้ง ก่อนวันประชุมใหญ่ไม่น้อยกว่า 45 วัน พร้อมด้วยตัวอย่างใบสมัคร ตัวอย่างบัตรเลือกตั้งและแบบรายงานผลการเลือกตั้ง

2) หน่วยเลือกตั้งประกาศรับสมัครผู้แทนสมาชิก กำหนดวันลงคะแนนและสถานที่เลือกตั้งประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง ทั้งนี้ต้องแจ้งให้สมาชิกทราบล่วงหน้าก่อนวันรับสมัครไม่น้อยกว่า 5 วัน

3) กรณีผู้สมัครเป็นผู้แทนสมาชิกเท่ากับจำนวนผู้แทนสมาชิกที่ได้รับการจัดสรรให้ประกาศให้ผู้สมัครนั้นเป็นผู้แทนสมาชิกประจำปีนั้น แต่ถ้ามีผู้สมัครมากกว่าจำนวนที่ได้รับการจัดสรร ก็จัดให้มีการลงคะแนนตามข้อ 2)

4) ให้ประกาศให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับมากไปน้อยเป็นผู้แทนสมาชิกเท่ากับจำนวนที่ได้รับการจัดสรร กรณีมีคะแนนเท่ากัน ให้ประธานดำเนินการเลือกตั้งจัดให้มีการจับสลากเฉพาะผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดเท่ากันนั้นเพื่อให้ได้มาซึ่งผู้แทนสมาชิก

5) ให้ส่งรายชื่อผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ ตามแบบ และระยะเวลาที่กำหนด หากเลยระยะเวลาดังกล่าวให้ถือว่าหน่วยนั้นสละสิทธิ์

ข้อ 11 ให้สหกรณ์ประกาศรายชื่อผู้แทนสมาชิกทั้งหมดก่อนวันประชุมใหญ่ไม่น้อยกว่า 20 วัน และต้องปิดประกาศไว้ที่สำนักงานสหกรณ์จนถึงวันประชุมใหญ่

ข้อ 12 การประท้วงการเลือกตั้ง และรายชื่อผู้แทนสมาชิก จะกระทำได้โดยสมาชิกการยื่นประท้วงให้ยื่นเป็นลายลักษณ์อักษรถึงสหกรณ์ก่อนการประชุมใหญ่ไม่น้อยกว่า 15 วัน หากพ้นกำหนดนี้ให้ถือว่ารายชื่อผู้แทนสมาชิกตามประกาศสหกรณ์ ถูกต้อง

ข้อ 13 การสืบสวนข้อเท็จจริง การพิจารณาคำร้องในข้อ 12 ซึ่งการดำเนินการทั้งปวงอันเกี่ยวกับการเลือกตั้งผู้แทนสมาชิก การวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการดำเนินการต้องเป็นไปตามข้อบังคับและระเบียบที่เกี่ยวข้องและให้ถือว่าการวินิจฉัยนั้นเป็นอันสิ้นสุด

ข้อ 14 ให้ประธานคณะกรรมการดำเนินการ รักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

4.3 ระเบียบสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ว่าด้วย วิธีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ พ.ศ. 2552 ระเบียบนี้ มีประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องสรุปได้ดังนี้

4.3.1 นิยามศัพท์

“สหกรณ์” หมายความว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด

“กรรมการดำเนินการ” หมายความว่า กรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด

“คณะกรรมการดำเนินการ” หมายความว่า คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด

“ประธานกรรมการ” หมายความว่า ประธานคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด

“ผู้แทนสมาชิก” หมายความว่า ผู้แทนสมาชิกตามระเบียบว่าด้วยการเลือกตั้งผู้แทนสมาชิก

4.3.2 จำนวน สัดส่วน และที่มาของคณะกรรมการ

ข้อ 6 คณะกรรมการดำเนินการ มีจำนวน 15 คน ประกอบด้วยประธานกรรมการ 1 คน และกรรมการดำเนินการอื่นอีก 14 คน

ข้อ 7 ประธานกรรมการ ให้ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิก โดยจะสังกัดหน่วยใดก็ได้

ข้อ 8 กรรมการดำเนินการ ให้ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิก แบ่งที่มา ดังนี้

1) กรรมการหน่วยที่ 1 ประกอบด้วย กรรมการดำเนินการที่มาจากสมาชิก ในสถานศึกษาหรือหน่วยงานทางการศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอเมืองฯ อำเภอกาญจนดิษฐ์ อำเภอดอนสัก อำเภอเกาะสมุย และอำเภอเกาะพะงัน จำนวน 3 คน

2) กรรมการหน่วยที่ 2 ประกอบด้วย กรรมการดำเนินการที่มาจากสมาชิก ในสถานศึกษาหรือหน่วยงานทางการศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอพุนพิน อำเภอคีรีรัฐนิคม อำเภอพนม อำเภอท่าฉาง อำเภอท่าชนะ อำเภอวิภาวดี อำเภอไชยาและอำเภอบ้านตาขุน จำนวน 3 คน

3) กรรมการหน่วยที่ 3 ประกอบด้วย กรรมการดำเนินการที่มาจากสมาชิก ในสถานศึกษาหรือหน่วยงานทางการศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอเวียงสระ อำเภอพระแสง อำเภอกะลา อำเภอบ้านนาสาร อำเภอชัยบุรีและอำเภอบ้านนาเดิมจำนวน 3 คน

4) กรรมการหน่วยที่ 4 ประกอบด้วย กรรมการดำเนินการที่มาจากสมาชิก ในหน่วยงานและสถานศึกษาที่ไม่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือสมาชิก ที่ไปบริหารราชการจังหวัดอื่นและยังเป็นสมาชิกสหกรณ์ฯ จำนวน 2 คน

5) กรรมการหน่วยที่ 5 ประกอบด้วย กรรมการดำเนินการที่มาจากสมาชิก ประเภทบำนาญบำนาญทุกสังกัด หรือสมาชิกที่ลาออกจากโรงเรียนเอกชน จำนวน 3 คน

4.3.3 ระเบียบที่เกี่ยวข้อง กับคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ข้อ 9 ให้มีคณะกรรมการเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า 7 คน ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิ สมาชิก หรือผู้แทนสมาชิกเป็นประธานคนหนึ่งที่เหลือเป็นกรรมการ โดยมีตัวแทนสหกรณ์จังหวัดเป็นกรรมการ 1 คน และให้ผู้จัดการสหกรณ์หรือผู้ที่ผู้จัดการมอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ

ข้อ 10 คณะกรรมการเลือกตั้งมีหน้าที่ ดังนี้

1) วางแผน ดูแล กำกับการดำเนินการเลือกตั้งให้เป็นไปตามระเบียบด้วยความถูกต้อง เรียบร้อย บริสุทธิ์ยุติธรรม

2) แต่งตั้งอนุกรรมการเลือกตั้ง หรือคณะทำงานตามที่เห็นสมควร

3) กำหนดวัน เวลา รับสมัคร ตรวจสอบคุณสมบัติ กำหนดหมายเลขประจำตัวผู้สมัคร และประกาศรายชื่อผู้สมัครเป็นประธานและกรรมการดำเนินการ

4) กำหนดวัน เวลา ลงคะแนน เวลาปิดหีบ และเวลานับคะแนนเลือกตั้ง

5) จัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง

6) เตรียมบัตรเลือกตั้ง เตรียมคูหา หีบเลือกตั้ง ตารางบันทึกคะแนน ป้ายคะแนนตลอดจนอุปกรณ์อื่น ๆ ที่จำเป็น

7) รับเรื่องราวร้องทุกข์ คำประท้วง และวินิจฉัยชี้ขาดอันเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

8) รายงานผลการเลือกตั้งต่อที่ประชุมใหญ่สามัญ และประกาศผลการเลือกตั้งเป็นลายลักษณ์อักษร

ข้อ 11 คณะกรรมการเลือกตั้งสิ้นสุดลงหลังการประชุมใหญ่สามัญครั้งนั้นเสร็จสิ้นลงแล้ว 7 วัน

4.3.4 ระเบียบที่เกี่ยวข้องอื่นๆ คุณสมบัติคณะกรรมการดำเนินการ การสมัคร การรับรอง และการขอถอนชื่อ

ข้อ 12 ผู้สมัครเป็นประธานกรรมการ และกรรมการดำเนินการต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

1) เป็นสมาชิกสหกรณ์ติดต่อกันมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 24 เดือน นับถึงวันประชุมใหญ่

2) ไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามข้อ 63 แห่งข้อบังคับสหกรณ์

ข้อ 13 ให้คณะกรรมการเลือกตั้งจัดทำประกาศรับสมัครคณะกรรมการดำเนินการ พร้อมด้วยใบสมัครส่งถึงหน่วยต่างๆ และปิดประกาศไว้ที่สำนักงานสหกรณ์ก่อนถึงวันรับสมัครวันแรกเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 3 วันทำการรายละเอียดในประกาศรับสมัคร อย่างน้อยต้องมีรายละเอียดต่อไปนี้

1) วันรับสมัคร ต้องกำหนดไว้ไม่น้อยกว่า 5 วันทำการ

2) สถานที่รับสมัคร กำหนดให้สำนักงานสหกรณ์เป็นสถานที่รับสมัคร

3) รูปถ่ายผู้สมัคร กำหนดให้ใช้ขนาด และจำนวน ตามที่กรรมการเลือกตั้งกำหนด

- 4) วันประกาศรายชื่อและหมายเลขประจำตัวผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง กำหนดให้ประกาศก่อนวันประชุมใหญ่ไม่น้อยกว่า 7 วัน
- 5) วันถอนชื่อจากการเป็นผู้สมัคร ต้องกำหนดให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 3 วัน
- 6) วันเลือกตั้ง กำหนดให้เลือกตั้งในวันประชุมใหญ่ ส่วนเวลาลงคะแนน ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการเลือกตั้งกำหนด
- 7) การนับคะแนน และการประกาศผลให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จในวันประชุมใหญ่

ข้อ 14 การสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งประธานกรรมการ หรือกรรมการ ดำเนินการหน่วย จะสมัครได้เพียงตำแหน่งเดียวเท่านั้น ผู้สมัครในตำแหน่งกรรมการดำเนินการใน หน่วยใดต้องเป็นสมาชิกในหน่วยนั้น ตามข้อ 8 การสมัคร ผู้สมัครต้องยื่นใบสมัครที่สมบูรณ์พร้อม เอกสารประกอบตามที่คณะกรรมการเลือกตั้งกำหนด ต่อเจ้าหน้าที่รับสมัครด้วยตนเอง

ข้อ 15 ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องมีสมาชิก หรือผู้แทนสมาชิกตามลักษณะการ ประชุมใหญ่ครั้งนั้น ๆ ลงนามรับรองไม่น้อยกว่า 10 คน

ข้อ 16 การประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการเลือกตั้งจัดให้มีบัญชีรายชื่อผู้สมัครแยกเป็นตำแหน่งและหน่วย

ข้อ 17 ให้คณะกรรมการเลือกตั้งจัดให้มีหมายเลขประจำตัวผู้สมัครแต่ละ ตำแหน่ง และหน่วย ทั้งนี้เฉพาะผู้สมัครที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามข้อ 12 เท่านั้น ส่วนผู้สมัครที่ขาด คุณสมบัติให้ตัดสิทธิ และปิดประกาศให้ทราบด้วยการประกาศรายชื่อและหมายเลขประจำตัว ผู้สมัคร ให้มีรูปถ่ายประกอบด้วย โดยปิดประกาศไว้ที่สำนักงานสหกรณ์ไม่น้อยกว่า 7 วัน ปิด ประกาศไว้ในที่ประชุมใหญ่สามัญและบริเวณที่เลือกตั้งในวันประชุมใหญ่สามัญด้วยหน่วยใดมี ผู้สมัครไม่เกินจำนวนกรรมการที่กำหนดให้ถือว่าได้รับการเลือกตั้งในหน่วยนั้น

ข้อ 18 การถอนชื่อจากการสมัครในตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการ ให้กระทำโดยผู้สมัครเท่านั้น การขอลงชื่อต้องกระทำเป็นลายลักษณ์อักษร ยื่นต่อ คณะกรรมการเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 3 วัน

4.3.5 ระเบียบที่เกี่ยวข้องคือ การลงคะแนนเลือกตั้งการนับคะแนน และการ ประกาศผลการเลือกตั้ง

ข้อ 19 ในวันประชุมใหญ่สามัญ ให้คณะกรรมการเลือกตั้ง ประสานกับ ประธานในที่ประชุมเพื่อชี้แจง รายละเอียดขั้นตอนการเลือกตั้ง และดำเนินการให้มีการลงคะแนน เลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการตามเวลาที่คณะกรรมการเลือกตั้งกำหนด

ข้อ 20 การลงคะแนนเลือกตั้งประธานกรรมการและกรรมการดำเนินการ เป็นสิทธิของผู้มีรายชื่อเข้าประชุมใหญ่ทุกคน และเป็นสิทธิเฉพาะตัวเท่านั้น จะมอบหมายให้บุคคลอื่นใช้สิทธิแทนมิได้

ข้อ 21 การลงคะแนนเลือกตั้งประธานกรรมการ และกรรมการดำเนินการ ให้กระทำโดยตรงและลับหรือตามที่คณะกรรมการเลือกตั้งกำหนดการขอรับบัตรเลือกตั้ง ให้ผู้มีสิทธิลงคะแนนลงลายมือชื่อทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งพร้อมแสดงบัตรที่สหกรณ์ หรือทางราชการออกให้ต่อเจ้าหน้าที่ นำบัตรเข้าคูหาลงคะแนนหย่อนบัตรลงหีบเลือกตั้ง ตามลำดับ

ข้อ 22 การนับคะแนนเลือกตั้งให้กระทำโดยเปิดเผยภายหลังปิดหีบเลือกตั้ง และต้องนับโดยต่อเนื่องจนกว่าจะแล้วเสร็จ

ข้อ 23 ให้คณะกรรมการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งโดยประกาศให้ผู้สมัครในตำแหน่ง หน่วยที่ไม่ต้องมีการเลือกตั้งตามข้อ 17 วรรค 3 และให้ประกาศผู้ได้รับคะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับไปหาน้อยตามจำนวนตำแหน่งในหน่วยที่มีการเลือกตั้ง เป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง กรณีได้คะแนนสูงสุดเท่ากัน ให้ประธานกรรมการเลือกตั้งจัดให้มีการจับสลากเฉพาะผู้ได้คะแนนเท่ากันนั้น เพื่อให้ผู้ได้รับการเลือกตั้งตามจำนวนตำแหน่ง การประกาศผลการเลือกตั้ง ให้ประกาศต่อที่ประชุมใหญ่ทราบทันทีที่การนับคะแนนสิ้นสุดลง และประกาศรายชื่อประธานกรรมการ คณะกรรมการ ให้สมาชิกทราบโดยทั่วกัน และปิดประกาศไว้ที่สำนักงานสหกรณ์ ไม่น้อยกว่า 7 วัน นับแต่วันประชุมใหญ่สิ้นสุดลง

4.3.6 ระเบียบที่เกี่ยวข้องคือ การอุทธรณ์และทักท้วง

ข้อ 24 กรณีที่ผู้สมัครเป็นประธานกรรมการ กรรมการดำเนินการหรือผู้เข้าประชุมใหญ่พบว่าคณะกรรมการเลือกตั้ง หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งกระทำการใดอันขัดต่อระเบียบนี้ หรือก่อให้เกิดความไม่ถูกต้องส่อไปในทางไม่บริสุทธิ์ยุติธรรม เอื้อประโยชน์ต่อผู้สมัครรายใดรายหนึ่งหรือหลายรายเป็นการเฉพาะ ให้อุทธรณ์ทักท้วงต่อประธานกรรมการเลือกตั้งได้ในทันทีที่การอุทธรณ์ ทักท้วงข้างต้นให้กระทำเป็นหนังสือลงนามผู้อุทธรณ์ ทักท้วง และต้องมีผู้เข้าประชุมใหญ่ลงนามรับรองไม่น้อยกว่า 10 คน

ข้อ 25 เมื่อคณะกรรมการเลือกตั้ง ได้รับหนังสืออุทธรณ์ ทักท้วงให้ดำเนินการสอบสวนให้ได้รับความจริงและวินิจฉัยชี้ขาดให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับภายในวันประชุมใหญ่นั้นการวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการเลือกตั้งให้ถือเป็นการสิ้นสุด

บทเฉพาะกาล

ข้อ 26 ให้คณะกรรมการดำเนินการที่ดำรงตำแหน่งอยู่คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะมีการเลือกตั้งใหม่ตามระเบียบฯ

ข้อ 27 เมื่อกำหนดให้มีการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการตามระเบียบนี้ ให้กรรมการที่ดำรงตำแหน่งครบ 2 วาระ ติดต่อกันตามระเบียบสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ว่าด้วยวิธีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ พ.ศ.2547 (ฉบับแก้ไขปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ.2549) พันวาระ และต้องเว้น 1 ปี จึงจะสมัครเป็นกรรมการดำเนินการได้

ข้อ 28 ในวาระเริ่มแรกให้มีคณะกรรมการดำเนินการตามระเบียบนี้ ต้องดำเนินการ ดังนี้

1) ในปี 2553 ให้กรรมการดำเนินการของหน่วยที่ 2 ย้ายไปเป็นกรรมการดำเนินการของหน่วยที่ 5 จำนวน 1 คน แล้วให้มีการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการหน่วยที่ 5 เข้ามาใหม่ จำนวน 2 คน

2) เมื่อดำเนินการตาม (1) จะมีกรรมการดำเนินการตามระเบียบเดิมที่คงดำรงตำแหน่งอยู่ ในปี 2553 ดังนี้- หน่วยที่ 1 มีจำนวน 2 คน- หน่วยที่ 2 มีจำนวน 1 คน- หน่วยที่ 3 มีจำนวน 2 คน- หน่วยที่ 4 มีจำนวน - คน- หน่วยที่ 5 มีจำนวน 1 คน รวม 6 คน

3) สหกรณ์ฯ จะต้องดำเนินการให้มีการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการในปี 2553-2556 ตามตารางนี้อย่างต่อเนื่อง จนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขระเบียบ

5. บริบทสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

จังหวัดสุราษฎร์ธานีตั้งอยู่ฝั่งตะวันออกของภาคใต้ โดยมีพื้นที่ใหญ่เป็นอันดับ 6 ของประเทศ และอันดับ 1 ของภาคใต้ โดยมีจังหวัดที่มีอาณาเขตติดกัน ดังนี้ด้านเหนือ ติดกับจังหวัดระนอง จังหวัดชุมพร และอำเภอไทย

- ด้านใต้ ติดกับจังหวัดกระบี่และจังหวัดนครศรีธรรมราช
- ด้านตะวันออก ติดกับจังหวัดนครศรีธรรมราชและอำเภอไทย
- ด้านตะวันตก ติดกับจังหวัดพังงา

โดยทะเลฝั่งอ่าวไทยนั้นมีชายฝั่งยาวประมาณ 156 กิโลเมตร โดยมีเกาะที่อยู่ภายใต้เขตการปกครองของจังหวัดฯ ได้แก่ เกาะสมุย เกาะพะงัน และหมู่เกาะอ่างทองและยังมีเกาะน้อยใหญ่อีกมากมาย จึงได้ชื่อว่าเมืองร้อยเกาะ แบ่งการปกครองออกเป็น 19 อำเภอ ดังนี้

1. อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี	2. อำเภอกาญจนดิษฐ์	3. อำเภอดอนสัก
4. อำเภอเกาะสมุย	5. อำเภอเกาะพะงัน	6. อำเภอไชยา
7. อำเภอท่าชนะ	8. อำเภอกีรีรัฐนิคม	9. อำเภอบ้านตาขุน
10. อำเภอพนม	11. อำเภอท่าฉาง	12. อำเภอบ้านนาสาร

13. อำเภอบ้านนาเดิม	14. อำเภอเคียนซา	15. อำเภอเวียงสระ
16. อำเภอพระแสง	17. อำเภอพุนพิน	18. อำเภอชัยบุรี
19. อำเภอวิภาวดี		

สหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีจำนวน 12 สหกรณ์ คือ

1. สหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด
2. สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจสุราษฎร์ธานี จำกัด
3. สหกรณ์ออมทรัพย์กองบิน 7 จำกัด
4. สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลทักษิณ จำกัด
5. สหกรณ์ออมทรัพย์จังหวัดทหารบกสุราษฎร์ธานี จำกัด
6. สหกรณ์ออมทรัพย์ ร. 25 พัน 3 จำกัด
7. สหกรณ์ออมทรัพย์นักสหกรณ์สุราษฎร์ธานี จำกัด
8. สหกรณ์ออมทรัพย์ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 8 จำกัด
9. สหกรณ์ออมทรัพย์เมืองสุราษฎร์ธานี จำกัด
10. สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขสุราษฎร์ธานี จำกัด
11. สหกรณ์ออมทรัพย์นทีชัย จำกัด
12. สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จำกัด

ณ วันสิ้นปี 31 ธันวาคม 2553 สหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้ง 12

สหกรณ์ มีจำนวนสมาชิกรวมทั้งสิ้น 21,090 คน สินทรัพย์รวม 7,731,535,613.22 บาท หนี้สินรวม 2,710,287,887.36 บาท ทุนของสหกรณ์รวม 5,021,247,725.86 บาท และสหกรณ์ออมทรัพย์ร้อยละ 90 ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนสหกรณ์ออมทรัพย์กองบิน 7 จำกัด และ สหกรณ์ออมทรัพย์นทีชัย จำกัด ที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ปัจจุบันตั้งอยู่เลขที่ 7/37 ถนนราษฎร์บำรุง ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในรอบบัญชี สิ้นสุด ณ วันที่ 30 กันยายน 2553

ปรากฏผลการดำเนินงานโดยภาพรวม มีดังนี้

จำนวนสมาชิกทั้งสิ้น	9,981	คน
จำนวนคณะกรรมการดำเนินการ	15	คน
จำนวนเจ้าหน้าที่สหกรณ์	35	คน
จำนวนสินทรัพย์รวม	4,222,250,792.89	บาท
จำนวนหนี้สิน	1,364,983,313.14	บาท
จำนวนทุน	2,857,267,479.75	บาท

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำนักวิจัยและพัฒนาสถาบันพระปกเกล้า (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเลือกตั้ง และปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2543 พบว่า หลายปัจจัยที่ประชาชนใช้พิจารณาในการตัดสินใจเลือกผู้สมัคร ปัจจัยหลัก คือ ภาวะผู้นำ กล่าวคือ สมาชิกวุฒิสภาของเขาต้องพร้อมที่จะเป็นผู้นำ มีความซื่อสัตย์ต่องาน มีความคิดก้าวหน้า ไม่ทำสิ่ง ที่ผิดกฎหมาย ปัจจัยที่ 2 สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยที่ 3 ครอบครัวยของผู้สมัคร ปัจจัยที่ 4 การให้หรือสัญญาจะให้ของกำนัลหรือสิ่งต่างๆ แก่ท้องถิ่น การโจมตีผู้สมัครรายอื่น ปัจจัยที่ 5 สาขา วิชาชีพ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ปัจจัยที่ 6 การเป็นคนท้องถิ่น ปัจจัยที่ 7 บุคลิกลักษณะ ปัจจัยที่ 8 การทำงานเพื่อสังคมและปัจจัยที่ 9 การมีชื่อเสียง

ดลฤดี วรรณสุทธะ (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร: ศึกษากรณีการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2544 ในพื้นที่อำเภออุดรชุม จังหวัดยโสธร พบว่า

1. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพและรายได้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการ ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน ส่วนปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา มีความ สัมพันธ์กับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน ส่วนเพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน
2. ระบบอุปถัมภ์ ได้แก่ การซื้อเสียง การให้ผลประโยชน์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรร มการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน ส่วนกลุ่มเครือญาติไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรร มการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน
3. คุณลักษณะทางประชากร (เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้) ที่ต่างกันมี ผลทำให้ทัศนคติเกี่ยวกับระบบอุปถัมภ์ต่างกัน

จักรพันธ์ มิตรฝักแว่น (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ 16 กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2548 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการ ตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้สมัคร ปัจจัยด้านพรรค การเมือง ปัจจัยด้านรูปแบบการหาเสียงและปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จุดเด่นหรือลักษณะสำคัญที่สุดในด้านคุณสมบัติของผู้สมัครคือ เป็นคนดีมีความรู้ความสามารถใน

ด้านพรรคการเมืองคือ มีนโยบายที่ดี และในด้านรูปแบบการหาเสียงของผู้สมัครคือ การที่ผู้สมัครเข้าถึงตัวผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญสูงสุด คือ ปัจจัยด้านผู้สมัคร รองลงมาคือพรรคการเมือง และรูปแบบการหาเสียง ตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยด้านผู้สมัครและปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ได้แก่ อายุ อาชีพและรายได้มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง แต่ปัจจัยด้านการเมือง ปัจจัยด้านรูปแบบการหาเสียง และปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพทางครอบครัวและระยะเวลาการอาศัยอยู่ในพื้นที่ ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

อรรถพงษ์ คำอาจ (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ในการสรรหากรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด พบว่า 1) สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์เห็นด้วยอย่างมาก ในเรื่องการสรรหากรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด 2) ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความแตกต่างของความคิดเห็น ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สายงาน และความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์ส่วน เพศ สถานภาพสมรส และรายได้ ไม่มีผลต่อความแตกต่างความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด

สุรพล ชัยมาลา (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณสมบัติและสมรรถนะที่เหมาะสมกับการเป็นคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส.(สกต.) พบว่า คุณสมบัติที่เหมาะสมกับการเป็นคณะกรรมการเป็นได้ทั้งชายและหญิง อายุควรอยู่ระหว่าง 41-50 ปี การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้รับการศึกษาอบรมการพัฒนาศักยภาพกรรมการหรือการศึกษาดูงานสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จ สถานภาพทางสังคมเคยผ่านการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหรือผู้ใหญ่บ้าน การชำระหนี้ไม่ควรมีหนี้ค้างชำระกับ ธ.ก.ส.

ด้านจริยธรรม ควรมีความซื่อสัตย์สุจริตและไม่แสวงหาผลประโยชน์ ด้านความอดทน ควรมีความพร้อมในการบริหารงานและมุ่งมั่นเพื่อ (สกต.) สมรรถนะของคณะกรรมการดำเนินการ (สกต.) ด้านสมรรถนะหลัก (core competencies) คณะกรรมการต้องมีความเชื่อมั่นในอุดมการณ์ ยึดหลักการสหกรณ์ มีการบริหารงานสหกรณ์ในการจัดการทรัพยากร ด้านสมรรถนะในงาน (functional competencies) คณะกรรมการดำเนินการ (สกต.) ควรทำหน้าที่การตลาดบริหารจัดการแทนสมาชิก ให้ความรู้แก่สมาชิกและสร้างแรงจูงใจเพื่อให้สมาชิกศรัทธาในอุดมการณ์สหกรณ์ หลักการสหกรณ์ วิธีการสหกรณ์ ด้านการบริหารงาน (Management) คณะกรรมการดำเนินการ

(สกต.) ควรมีความสามารถในการจัดการองค์กร ตามแผนที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพด้าน
ความสามารถ (ability) คณะกรรมการดำเนินการ (สกต.) ควรมีการพัฒนาบริหารงานบุคคลให้มี
ประสิทธิภาพ การนำเทคนิคและวิทยาการแผนใหม่มาใช้ในการทำงานของ (สกต.) การส่งเสริมให้
ความร่วมมือระหว่างกรรมการ (สกต.) ทักษะมีความกระตือรือร้น สนใจและเรียนรู้ที่จะพัฒนา จิต
ความสามารถของตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์นำมาซึ่งความเจริญและความยั่งยืนของ (สกต.)
พัฒนา (สกต.) ให้เกิดประโยชน์และเจริญก้าวหน้า มีจริยธรรมในการปฏิบัติงานเป็นแบบอย่างที่ดีใน
การปฏิบัติงาน มีทัศนคติที่ยินดีและเต็มใจต่อ (สกต.) ยึดมั่นส่งเสริมบทบาทของเครือข่ายสมาชิก
เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งกลุ่มสมาชิก (สกต.)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีวิธีการดำเนินการศึกษาดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ที่มีสิทธิออกเสียงเลือกคณะกรรมการดำเนินการสำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 30 กันยายน 2553 จำนวน 499 คน ได้แก่

หน่วยที่ 1 จำนวน 98 คน ประกอบด้วย ผู้แทนสมาชิกที่มาจากสมาชิกในสถานศึกษาหรือหน่วยงานทางการศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอเมืองฯ กาญจนดิษฐ์ ดอนสัก เกาะสมุย และเกาะพะงัน

หน่วยที่ 2 จำนวน 112 คน ประกอบด้วย ผู้แทนสมาชิกที่มาจากสมาชิกในสถานศึกษาหรือหน่วยงานทางการศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอพุนพิน ศิริรัฐนิคม พนม ท่าฉาง ท่าชนะ วิกาวดี ไชยาและบ้านตาขุน

หน่วยที่ 3 จำนวน 101 คน ประกอบด้วย ผู้แทนสมาชิกที่มาจากสมาชิกในสถานศึกษาหรือหน่วยงานทางการศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอเวียงสระพระแสง เคียนซา บ้านนาสาร ชัยบุรี และบ้านนาเคิม

หน่วยที่ 4 จำนวน 95 คน ประกอบด้วย ผู้แทนสมาชิกที่มาจากสมาชิกในหน่วยงานและหน่วยงานทางการศึกษาที่ไม่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือสมาชิกที่ไปรับราชการจังหวัดอื่น และยังเป็นสมาชิกสหกรณ์

หน่วยที่ 5 จำนวน 94 คน ประกอบด้วย ผู้แทนสมาชิกที่มาจากสมาชิกประเภทบำเหน็จบำนาญทุกสังกัด หรือสมาชิกที่ลาออกจากโรงเรียนเอกชน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด จำนวน 222 คน ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยการคำนวณจากสูตรทาโร ยามานะ

(Taro Yamane) โดยกำหนดให้มีค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ร้อยละ 5 หรือ 0.05 ซึ่งคำนวณกลุ่มตัวอย่างตามสูตร ดังนี้

$$N = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้กำหนดให้เท่ากับ 0.05

แทนค่า

$$\begin{aligned} n &= \frac{499}{1 + (499 \times 0.05^2)} \\ &= 221.77 \\ &= 222 \end{aligned}$$

จากจำนวนประชากร 499 คนนำมาคำนวณหาตัวอย่างในแต่ละหน่วยตามสัดส่วนของจำนวนผู้แทนสมาชิก

1) ผู้แทนสมาชิก จำนวน 499 ใช้กลุ่มตัวอย่าง 222 คน

2) แบ่งประชากรออกเป็น 5 หน่วย

3) กำหนดสัดส่วนแต่ละหน่วย จากนั้น เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างแล้วทำการสุ่มแบบช่วงชั้น โดยแบ่งผู้แทนสมาชิกเป็น 5 หน่วย และทำการสุ่มแบบง่าย ด้วยวิธีการจับสลาก โดยการเขียนชื่อสมาชิกแต่ละหน่วย มาจัดทำเป็นสลากแล้วหยิบออกมารั้งละ 1 ใบจนได้จำนวนครบตามจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการดังปรากฏในตารางที่ 1.1

ตารางที่ 3.1 สัดส่วนและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหน่วย

หน่วย	จำนวนผู้แทนสมาชิก	สัดส่วน	กลุ่มตัวอย่าง
หน่วยที่ 1	98	20	44
หน่วยที่ 2	112	22	50
หน่วยที่ 3	101	20	44
หน่วยที่ 4	95	19	42
หน่วยที่ 5	94	19	42
รวม	499	100	222

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ เครื่องมือในการศึกษาเป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการศึกษาโดยแบ่งออกเป็น ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้แทนสมาชิก เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้แทนสมาชิก ลักษณะเป็นคำถาม เลือกรับตอบ เกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัย ในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย

- ปัจจัยด้านคุณสมบัติส่วนตัว
- ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัคร
- ปัจจัยด้านนโยบายการบริหารงานสหกรณ์

ลักษณะคำถาม เป็นมาตราประมาณค่า จำนวน 24 ข้อ ระดับตัวแปรการใช้ปัจจัยแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด มีคะแนนต่อดังต่อไปนี้

ใช้มากที่สุด	ระดับคะแนน	5	คะแนน
ใช้มาก	ระดับคะแนน	4	คะแนน
ใช้ปานกลาง	ระดับคะแนน	3	คะแนน
ใช้น้อย	ระดับคะแนน	2	คะแนน
ใช้น้อยที่สุด	ระดับคะแนน	1	คะแนน

การตอบจะให้ผู้ตอบทุกข้อ โดยแต่ละข้อเลือกระดับที่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงมากที่สุด ผู้ตอบได้คะแนนตามระดับที่เลือกตอบแต่ละข้อแล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยได้เป็นคะแนนตัวแปรของข้อนั้น ในส่วนของตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเป็นคำถามปลายเปิด การแปลผลคะแนนในภาพรวมโดยใช้การอิงกลุ่มของ Best (1970)

$$\begin{aligned} & \text{คิดจากคะแนนดิบ} && \text{ค่าสูงสุด- ค่าต่ำสุด} \\ & && \text{จำนวนขั้นที่แบ่ง} \\ & \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วง}} && \frac{5 - 1}{5} = 0.8 \end{aligned}$$

นั่นคือ ค่า 0.8 เป็นค่าช่วงคะแนนของระดับอันตรภาพขั้น สามารถแบ่งได้ดังนี้

ได้คะแนนเฉลี่ย	4.21 – 5.00	ใช้มากที่สุด
ได้คะแนนเฉลี่ย	3.41 – 4.20	ใช้มาก
ได้คะแนนเฉลี่ย	2.61 – 3.40	ใช้ปานกลาง
ได้คะแนนเฉลี่ย	1.81 – 2.60	ใช้น้อย
ได้คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.80	ใช้น้อยที่สุด

2.2 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ การสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูลได้ดำเนินการตามกระบวนการและขั้นตอนดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือ

2.2.2 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและปรับปรุงจากแบบสอบถามที่มีลักษณะใกล้เคียง

2.2.3 นำแบบสอบถามที่จัดทำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาให้คำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงหรือเพิ่มเติม

2.2.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับการแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา มาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมและทดลองใช้กับประชากรอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) จากการใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ของครอนบาค (Cronbach) และทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างพบว่า

ปัจจัยด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร ได้ค่าความเชื่อมั่นจากแบบสอบถามเท่ากับ 0.8719

ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารของผู้สมัคร ได้ค่าความเชื่อมั่นจากแบบสอบถามเท่ากับ 0.8474

ปัจจัยด้านนโยบายการบริหารงานสหกรณ์ ได้ค่าความเชื่อมั่นจากแบบสอบถามเท่ากับ 0.8954

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อคิดเห็นอื่นๆ เกี่ยวกับการตัดสินใจในการเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ของผู้แทนสมาชิก เป็นคำถามปลายเปิดที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอย่างเป็นทางการอิสระในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่ไม่มีคำถามในแบบสอบถาม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 รวบรวมจำนวนผู้แทนสมาชิกในแต่ละหน่วยเพื่อนำมาคำนวณสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อการกระจายแบบสอบถามไปอย่างถูกต้องตามระเบียบวิธีการวิจัย

3.2 ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อทำการศึกษาถึงประธานกรรมการสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด

3.3 ส่งแบบสอบถามจำนวน 222 ชุดไปยังหน่วยผู้แทนสมาชิกตามสัดส่วน โดยวิธีใช้ผู้ช่วยผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมแนบสำเนารายชื่อผู้แทนสมาชิกในหน่วยนั้นเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและขอข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างแล้วนำกลับคืนมาส่งมอบผู้วิจัย ระหว่างเดือนมีนาคม - เมษายน พ.ศ. 2554

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการตอบแบบสอบถามและขอข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างแล้วนำกลับคืนมาส่งมอบโดยตรงให้ผู้วิจัยและผู้ช่วยและทางไปรษณีย์ แบบสอบถามจำนวนทั้งหมด 222 ชุด เก็บมาได้ 203 ชุด คิดเป็นร้อยละ 91

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมและตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว จึงได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยมีรายละเอียดแต่ละตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้แทนสมาชิกที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา และรายได้ ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ สถิติพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ

ตอนที่ 2 ศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ที่มีลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน สถิติที่ใช้คือสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การทดสอบที t (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA) ในกรณีที่พบความแตกต่างจะวิเคราะห์ความแตกต่างด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method)

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆ ไปเป็นคำถามปลายเปิดที่ได้ให้กลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลในการตัดสินใจในการเลือกคณะกรรมการ ดำเนินการสหกรณ์ของผู้แทนสมาชิก ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการศึกษาโดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด

ตอนที่ 2 ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ที่มีลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด

ตารางที่ 4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้แทนสมาชิก	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	68	33.5
หญิง	135	66.5
รวม	203	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้แทนสมาชิก	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
ต่ำกว่า 40 ปี	37	18.2
41-55 ปี	110	54.2
55 ปีขึ้นไป	56	27.6
รวม	203	100
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	5	2.5
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	126	62.1
ปริญญาตรีขึ้นไป	72	35.5
รวม	203	100
รายได้		
ต่ำกว่า 20,000 บาท	28	13.8
20,001-30,000 บาท	66	32.5
30,001 บาทขึ้นไป	109	53.7
รวม	203	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ด้านเพศผู้แทนสมาชิกส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง ร้อยละ 66.5 อีก ร้อยละ 33.5 เป็นเพศชาย ด้านอายุส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-55 ปี ร้อยละ 54.2 รองลงมาคือ 55 ปีขึ้นไป ร้อยละ 27.6 ด้านระดับการศึกษาส่วนใหญ่มีการศึกษา ระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า ร้อยละ 62.1 รองลงมาสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 35.5 ต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 2.5 ด้านรายได้ส่วนใหญ่ผู้แทนสมาชิกมีรายได้ 30,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 53.7 รองลงมาระหว่าง 20,001-30,000 บาท ร้อยละ 32.5 และมีรายได้น้อยที่สุดต่ำกว่า 20,000 บาท ร้อยละ 13.8

ตอนที่ 2 ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิก

สหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ปรากฏผลดังตารางที่ 4.2 - 4.5

ตารางที่ 4.2 ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์
ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด

ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือก คณะกรรมการดำเนินการ	\bar{X}	S.D	ระดับความ คิดเห็น
คุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร	4.31	0.66	มากที่สุด
นโยบายการบริหารงานสหกรณ์	4.01	0.83	มาก
การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัคร	3.74	0.84	มาก
รวม	4.02	0.77	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้แทนสมาชิกใช้ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้แทนสมาชิกส่วนใหญ่ใช้ปัจจัยด้านคุณสมบัติส่วนตัวมากที่สุด ($\bar{X} = 4.31$) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านนโยบายการบริหารงานสหกรณ์ ($\bar{X} = 4.01$) อยู่ในระดับมากและด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัคร ($\bar{X} = 3.74$) อยู่ในระดับมากตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ปัจจัยด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการ
สหกรณ์ของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด

ลำดับที่	การใช้ปัจจัยด้านคุณสมบัติส่วนตัวของ ผู้สมัคร	\bar{X}	S.D	ระดับความ คิดเห็น
1	มีความซื่อสัตย์สุจริต	4.72	0.57	มากที่สุด
2	มีความตั้งใจในการทำงานเพื่อหน่วยงานและ ส่วนรวมเป็นอย่างดี	4.64	0.56	มากที่สุด
3	เสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม	4.60	0.61	มากที่สุด
4	มีมนุษยสัมพันธ์กับทุกคน	4.55	0.58	มากที่สุด
5	มีภาวะผู้นำสูง	4.45	0.66	มากที่สุด
6	ทำประโยชน์เพื่อสังคมและประเทศชาติ	4.36	0.70	มากที่สุด
7	มีประสบการณ์ในการบริหารงานสหกรณ์	4.26	0.77	มากที่สุด
8	มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักในมวลสมาชิก	4.05	0.70	มาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ลำดับที่	การใช้ปัจจัยด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร	\bar{X}	S.D	ระดับความคิดเห็น
9	มีระดับการศึกษาสูง	3.86	0.69	มาก
10	มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม	3.72	0.80	มาก
	รวม	4.31	0.66	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้แทนสมาชิกใช้ปัจจัยในการเลือกคณะกรรมการดำเนินการในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.31$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าผู้แทนสมาชิกตัดสินใจโดยใช้ปัจจัยความซื่อสัตย์สุจริตมากที่สุด ($\bar{X}=4.72$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงไปคือความเป็นผู้ที่มีความตั้งใจในการทำงานเพื่อหน่วยงานและส่วนรวมเป็นอย่างดี ($\bar{X}=4.64$) อยู่ในระดับมากที่สุด และ ความเป็นผู้ที่เสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ($\bar{X}=4.60$) ระดับมากที่สุดเป็นอันดับสาม ส่วนปัจจัยที่ใช้้น้อยที่สุด คือการมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ($\bar{X}=3.72$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.4 ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัคร ในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด

ลำดับที่	การใช้ปัจจัยการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัคร	\bar{X}	S.D	ระดับความคิดเห็น
1	การรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร	3.90	0.76	มาก
2	การออกหาเสียงของผู้สมัครถึงหน่วยงานของสมาชิกตัวแทน	3.85	0.83	มาก
3	ผู้สมัครออกแนะนำตัวตามสถานที่ที่มีจัดกิจกรรมของหน่วยงาน	3.65	0.94	มาก
4	การแนะนำตัวผู้สมัครผ่านสื่อต่างๆ	3.65	0.84	มาก
5	หวัคະແນນในหน่วยงานแนะนำตัวผู้สมัคร	3.47	0.86	มาก
	รวม	3.74	0.84	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้แทนสมาชิกใช้ปัจจัยการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัคร ในการเลือกคณะกรรมการดำเนินการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.74$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้แทนสมาชิกตัดสินใจโดยใช้ปัจจัย การรณรงค์หาเสียงของผู้สมัครมากที่สุด ($\bar{X}=3.90$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงไปคือ ปัจจัยการออกหาเสียงของผู้สมัครถึงหน่วยงานของสมาชิกตัวแทน ($\bar{X}=3.85$) อยู่ในระดับมาก ส่วนปัจจัยที่ใช้้น้อยที่สุดคือหวัะแนนในหน่วยงานแนะนำตัวผู้สมัคร ($\bar{X}=3.47$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.5 ปัจจัยด้านนโยบายการบริหารงานสหกรณ์ในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด

ลำดับที่	นโยบายการบริหารงานสหกรณ์	\bar{X}	S.D	ระดับความคิดเห็น
1	นโยบายการบริหารงานโดยให้สมาชิกมีส่วนร่วมมากขึ้น	4.18	0.84	มาก
2	นโยบายการจ่ายเงินปันผลสูงขึ้น	4.14	0.87	มาก
3	นโยบายการขยายวงเงินกู้และงวดชำระหนี้	4.05	0.75	มาก
4	นโยบายการจัดสวัสดิการสมาชิกด้านการช่วยเหลือผู้เกษียณอายุ	4.05	0.73	มาก
5	นโยบายการปรับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของสมาชิก	4.03	0.87	มาก
6	นโยบายการออมของสมาชิก	4.03	0.87	มาก
7	นโยบายการจัดการหนี้ในระบบ	3.89	0.90	มาก
8	นโยบายการขยายสาขาให้บริการตามหน่วยสมาชิก	3.88	0.80	มาก
9	นโยบายการออกหน่วยเคลื่อนที่บริการสมาชิก	3.86	0.89	มาก
	รวม	4.01	0.83	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้แทนสมาชิกใช้ปัจจัยด้านนโยบายการบริหารงานสหกรณ์ในการเลือกคณะกรรมการดำเนินการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.01$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้แทนสมาชิกตัดสินใจโดยใช้ปัจจัย นโยบายการบริหารงานโดยให้สมาชิกมีส่วนร่วมมากขึ้นมากที่สุด ($\bar{X}=4.18$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงไป คือนโยบายการจ่ายเงินปันผลสูงขึ้น ($\bar{X}=4.14$)

อยู่ในระดับมาก ส่วนปัจจัยนโยบายการขยายวงเงินกู้และงวดชำระหนี้และปัจจัยนโยบายการจัดสวัสดิการสมาชิกด้านการช่วยเหลือผู้เกษียณอายุ มีระดับการตัดสินใจเท่ากันคือ ($\bar{X} = 4.05$) อยู่ในระดับมากถัดมา ส่วนปัจจัยที่ใช้บ่อยที่สุด คือนโยบายการออกหน่วยเคลื่อนที่บริการสมาชิก ($\bar{X} = 3.86$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ที่มีลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน

การเปรียบเทียบปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาและรายได้แตกต่างกัน ปรากฏผลดังตารางที่ 4.6 - 4.9

ตารางที่ 4.6 เปรียบเทียบปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกที่มีเพศต่างกัน

การใช้ปัจจัย	n	\bar{X}	SD	ผลต่างค่าเฉลี่ย	t-test	Sig
คุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร						
ชาย	68	4.24	0.48	0.13	1.97	0.05*
หญิง	135	4.37	0.34			
รวม	203					
การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัคร						
ชาย	68	3.82	0.64	0.17	1.69	0.09
หญิง	135	3.65	0.69			
รวม	203					
นโยบายในการบริหารงานสหกรณ์						
ชาย	68	3.87	0.60	0.22	2.55	0.01*
หญิง	135	4.09	0.56			
รวม	203					

*p < 0.05

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกเพศหญิงพิจารณาคุณสมบัติส่วนตัวและจากนโยบายในการบริหารงานสหกรณ์ในระดับที่มากกว่าเพศชาย คือ $\bar{X} = 4.37$ และ $\bar{X} = 4.09$ ตามลำดับ ส่วนในด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครผู้แทนสมาชิกเพศชาย อยู่ในระดับมากกว่าผู้แทนสมาชิกเพศหญิง จากการทดสอบด้วยสถิติทดสอบที (t-test) พบว่า ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการ ระหว่างผู้แทนสมาชิกเพศหญิงพิจารณาปัจจัยในด้านคุณสมบัติของผู้สมัครและปัจจัยในด้านนโยบายในการบริหารงานสหกรณ์แตกต่างกับผู้แทนสมาชิกเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.7 เปรียบเทียบปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ที่มีอายุต่างกัน

อายุ	n	\bar{X}	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
คุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร								
ต่ำกว่า 40 ปี	37	4.21	0.37	ระหว่างกลุ่ม	0.91	2	0.46	3.00
41-55 ปี	110	4.32	0.42	ภายในกลุ่ม	31.31	200	0.16	
56 ปีขึ้นไป	56	4.41	0.35	รวม	32.22	202		
รวม	203	4.32	0.40					
การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัคร								
ต่ำกว่า 40 ปี (1)	37	3.72	0.63	ระหว่างกลุ่ม	3.71	2	1.86	4.16*
41-55 ปี (2)	110	3.60	0.70	ภายในกลุ่ม	89.34	200	0.45	
56 ปีขึ้นไป (3)	56	3.91	0.64	รวม	93.05	202		
รวม	203	3.71	0.68	คู่ที่ต่างกันคือ (2) กับ (3)				
นโยบายในการบริหารงานสหกรณ์								
ต่ำกว่า 40 ปี	37	3.92	0.51	ระหว่างกลุ่ม	0.42	2	0.21	0.61
41-55 ปี	110	4.04	0.60	ภายในกลุ่ม	68.31	200	0.34	
56 ปีขึ้นไป	56	4.03	0.60	รวม	68.73	202		
รวม	203	4.02	0.58					

*p < 0.05

จากตารางที่ 4.7 พบว่าปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์จำแนกตามกลุ่มอายุ โดยพิจารณาจาก ปัจจัยด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครและนโยบายในการบริหารงานสหกรณ์ ไม่แตกต่างกัน สำหรับการวิเคราะห์ความแปรปรวนพบว่า ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิก พิจารณาจากปัจจัยการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัคร จำแนกตามกลุ่มอายุ อย่างน้อยหนึ่งกลุ่มต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และจากการทดสอบรายคู่โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) พบว่า

ผู้แทนสมาชิกกลุ่มอายุ 56 ปีขึ้นไป ใช้ปัจจัยการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แตกต่างจากกลุ่มผู้แทนสมาชิกที่มีอายุอายุ 41-55 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.8 เปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

การศึกษา	n	\bar{X}	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
คุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร								
ต่ำกว่าปริญญาตรี	5	4.32	0.41	ระหว่างกลุ่ม	0.27	2	0.14	0.86
ปริญญาตรี	126	4.30	0.43	ภายในกลุ่ม	31.95	200	0.16	
สูงกว่าปริญญาตรี	72	4.37	0.33	รวม	32.22	202		
รวม	203	4.32	0.40					
การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัคร								
ต่ำกว่าปริญญาตรี	5	4.08	0.23	ระหว่างกลุ่ม	0.72	2	0.36	0.78
ปริญญาตรี	126	3.70	0.67	ภายในกลุ่ม	92.33	200	0.46	
สูงกว่าปริญญาตรี	72	3.69	0.71	รวม	93.05	202		
รวม	203	3.71	0.68					

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

การศึกษา	n	\bar{X}	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
นโยบายในการบริหารงานสหกรณ์								
ต่ำกว่าปริญญาตรี	5	4.38	0.65	ระหว่างกลุ่ม	0.74	2	0.37	0.09
ปริญญาตรี	126	3.99	0.61	ภายในกลุ่ม	67.99	200	0.34	
สูงกว่าปริญญาตรี	72	4.03	0.52	รวม	68.73	202		
รวม	203	4.02	0.58					

*p < 0.05

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการ ผู้แทนสมาชิกที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ใช้ปัจจัยด้านนโยบายในการบริหารงานสหกรณ์ และปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครมากที่สุด คือ ($\bar{X} = 4.38$) และ ($\bar{X} = 4.08$) ตามลำดับโดยอยู่ในระดับมาก ผู้แทนสมาชิกที่การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี เลือกคณะกรรมการใช้ปัจจัยด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครมากที่สุด คือ ($\bar{X} = 4.37$) โดยอยู่ในระดับมากเช่นกัน เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนพบว่า ผู้แทนสมาชิกที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ใช้ปัจจัยในการเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัดที่มีรายได้ต่างกัน

รายได้	n	\bar{X}	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
คุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร								
ต่ำกว่า 20,000 บาท(1)	28	4.11	0.45	ระหว่างกลุ่ม	1.55	2	0.78	5.07*
20,001-30,000 บาท(2)	66	4.35	0.37	ภายในกลุ่ม	30.67	200	0.15	
30,000 บาทขึ้นไป(3)	109	4.36	0.39	รวม	32.22	202		
รวม	203	4.32	0.40	คู่ที่ต่างกันคือ (1) กับ (2)และ(1)กับ(3)				

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

รายได้	n	\bar{X}	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัคร								
ต่ำกว่า 20,000 บาท	28	3.43	0.67	ระหว่างกลุ่ม	2.63	2	1.32	2.92
20,001-30,000 บาท	66	3.78	0.60	ภายในกลุ่ม	90.42	200	0.45	
30,000 บาทขึ้นไป	109	3.73	0.71	รวม	93.05	202		
รวม	203	3.71	0.68					
นโยบายในการบริหารงานสหกรณ์								
ต่ำกว่า 20,000 บาท	28	3.90	0.59	ระหว่างกลุ่ม	0.53	2	0.26	0.78
20,001-30,000 บาท	66	4.01	0.58	ภายในกลุ่ม	68.20	200	0.34	
30,000 บาทขึ้นไป	109	4.05	0.59	รวม	68.73	202		
รวม	203	4.02	0.58					

*p < 0.05

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกที่มีรายได้ต่างกัน ใช้ปัจจัยด้าน การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครและด้านนโยบายในการบริหารงานสหกรณ์ ไม่แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครนั้น ผู้แทนสมาชิกที่มีรายได้ต่างกันอย่างน้อยหนึ่งกลุ่มใช้ปัจจัยต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และจากการทดสอบรายคู่โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) พบว่า ผู้แทนสมาชิกกลุ่มที่มีรายได้ 20,001-30,000 บาท และ 30,001 บาทขึ้นไปใช้ปัจจัยคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร ในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แตกต่างจากผู้แทนสมาชิกที่มีรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาท

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการ ดำเนินการสหกรณ์ของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด

จากแบบสอบถามในตอนต้นที่ 3 ซึ่งเป็นข้อคำถามปลายเปิด ที่ได้ให้ผู้แทนสมาชิกแสดงความคิดเห็นในเรื่องปัญหาและข้อเสนอแนะอย่างอิสระ มีผู้แทนสมาชิกจำนวน 44 คน (ร้อยละ 20) ได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลในการตัดสินใจของผู้แทนสมาชิก ในการเลือกคณะกรรมการดำเนินการ ทั้งในด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัคร นโยบายการบริหารงานสหกรณ์ และข้อเสนอแนะต่างๆ ไป ดังตารางที่ 4.10 ตารางที่ 4.10 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด

รายละเอียดปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆไป	จำนวน	ร้อยละ
คุณสมบัติผู้สมัคร		
1) ผู้ที่จะมาเป็นคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ควรเป็นผู้ที่มีความโปร่งใส ซื่อสัตย์ สุจริต	5	11.36
2) มีวิสัยทัศน์ด้านบริหารการเงิน และเป็นมืออาชีพ	5	11.36
3) ผู้สมัครกรรมการดำเนินการ ควรกำหนดคุณสมบัติในด้านการศึกษา และประสบการณ์	3	6.82
4) ผู้สมัครควรมีความสามัคคีกันและมุ่งพัฒนาสหกรณ์ไปในแนวทางเดียวกัน	2	4.55
5) มีเวลาบริหารงานให้สหกรณ์อย่างเต็มที่ไม่ว่าจะเฉพาะวันประชุม	1	2.26
นโยบายผู้สมัคร		
1) ข้อเสนอแนะให้จัดการประชุมใหญ่สามัญประจำปีด้วยสมาชิกทั้งหมด	10	22.73
2) ข้อเสนอแนะให้ลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้	6	13.64
3) ปัญหาขาดการประชาสัมพันธ์ระบบสหกรณ์	5	11.36
4) ข้อเสนอแนะความต้องการตั้งสาขาสหกรณ์ทุกตำบลที่มีสมาชิกมากที่สุด	3	6.82
5) ข้อเสนอแนะความต้องการ การจัดสวัสดิการของสมาชิกที่มีหุ่นครบตามที่กำหนดในข้อบังคับ	2	4.55
6) ข้อเสนอแนะของครูเอกชนต้องการขยายวงเงินกู้ 40 เท่าเงินเดือนบวกหุ้น	2	4.55
รวม	44	100

สรุปโดยย่อ ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด โดยส่วนใหญ่ผู้แทนสมาชิกไม่ได้แสดงความคิดเห็นในส่วนนี้มีเพียง 44 รายที่แสดงความคิดเห็น และส่วนที่แสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่จะเป็นข้อเสนอแนะให้กำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ควรเป็นผู้ที่มีความโปร่งใส ซื่อสัตย์ สุจริตและปัญหาด้านนโยบาย คือการจัดประชุมใหญ่ด้วยตัวแทนสมาชิกทำให้สมาชิกส่วนใหญ่ขาดการมีส่วนร่วม ผู้แทนสมาชิกที่ตอบแบบสอบถาม (22.73%) จึงได้เสนอแนะให้สมาชิกทั้งหมดเป็นผู้เลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์โดยตรงและผู้แทนสมาชิกอีก 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.36 ที่เห็นว่ามีปัญหาด้านนโยบายการบริหารงานสหกรณ์ของผู้สมัครมีการประชาสัมพันธ์มีน้อยเกินไป

บทที่ 5

สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ในการจัดการเลือกคณะกรรมการดำเนินการ ให้ได้คณะกรรมการดำเนินการที่มีคุณสมบัติ การให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัคร นโยบายการบริหารงานสหกรณ์ที่สามารถตอบสนองความต้องการของสมาชิกและเป็นต้นแบบในการเลือกคณะกรรมการของสหกรณ์อื่นๆเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาระบบสหกรณ์ต่อไป

1. สรุปการศึกษา

1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.1.1 เพื่อศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ที่มีลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน

1.1.3 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้แทนสมาชิกในการเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด

1.2 วิธีดำเนินการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ที่มีสิทธิออกเสียงเลือกคณะกรรมการดำเนินการสำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 30 กันยายน 2553 จำนวน 499 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้แทนสมาชิก คุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครนโยบายในการบริหารงานสหกรณ์ การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่จัดส่งให้สหกรณ์รวบรวมส่งกลับให้ผู้ศึกษา เมื่อรวบรวมและตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม

เรียบร้อยแล้ว จึงได้ทำการ วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป มีรายละเอียดแต่ละตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ ออมทรัพย์ศรีสุราษฎร์ธานี จำกัด ที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา และรายได้ ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือสถิติพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ

ตอนที่ 2 ศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ศรีสุราษฎร์ธานี จำกัด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ศรีสุราษฎร์ธานี จำกัด ที่มีลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน สถิติที่ใช้คือสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การทดสอบที t (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA) ในกรณีที่พบความแตกต่างจะวิเคราะห์ความแตกต่างด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆ ไป เป็นคำถามปลายเปิดที่ได้ให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ของผู้แทนสมาชิก ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

1.3 ผลการศึกษา

ผลการศึกษาการศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ศรีสุราษฎร์ธานี จำกัด สรุปได้ดังนี้

1.3.1 ลักษณะส่วนบุคคลของผู้แทนสมาชิก ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ โดยมีลักษณะส่วนบุคคลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 66.5 และเพศชาย ร้อยละ 33.5 ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 40-55 ปี คิดเป็นร้อยละ 54.2 รองลงมาเป็นช่วงอายุ 55 ปีขึ้นไป ร้อยละ 27.6 และช่วง ต่ำกว่า 40 ปี ร้อยละ 18.2 ตามลำดับ ด้านการศึกษาส่วนใหญ่จบ การศึกษาชั้นปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 62.1 รองลงมาจบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 35.5 และระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 2.5 ตามลำดับ ด้านรายได้ส่วนใหญ่ผู้แทนสมาชิกมีรายได้ 30,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 53.7 รองลงมา ระหว่าง 20,001-30,000 บาท ร้อยละ 32.5 และมีรายได้ น้อยที่สุดต่ำกว่า 20,000 บาท ร้อยละ 13.8

1.3.2 ผลการศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ศรีสุราษฎร์ธานี จำกัด พบว่าผู้แทนสมาชิกใช้ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้แทน

สมาชิกใช้ปัจจัยด้านคุณสมบัติส่วนตัวมากที่สุด ($\bar{X}=4.31$)อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านนโยบายการบริหารงานสหกรณ์($\bar{X}=4.01$) และด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัคร ($\bar{X}=3.74$)อยู่ในระดับมากตามลำดับ และเมื่อพิจารณารายข้อของ ด้านคุณสมบัติส่วนตัวพบว่าผู้แทนสมาชิกตัดสินใจโดยใช้ปัจจัยความซื่อสัตย์สุจริตมากที่สุด ($\bar{X}=4.72$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงไปคือความเป็นผู้ที่มีความตั้งใจในการทำงานเพื่อหน่วยงานและส่วนรวมเป็นอย่างดี ($\bar{X}=4.64$) อยู่ในระดับมากที่สุดและ ความเป็นผู้ที่เสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ($\bar{X}=4.60$) ระดับมากที่สุดเป็นอันดับสาม ส่วนปัจจัยที่ใช้้น้อยที่สุด คือการมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ($\bar{X}=3.72$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก ด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัคร เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้แทนสมาชิกตัดสินใจโดยใช้ปัจจัย การรณรงค์หาเสียงของผู้สมัครมากที่สุด ($\bar{X}=-3.90$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงไปคือปัจจัยการออกหาเสียงของผู้สมัครถึงหน่วยงานของสมาชิกตัวแทน ($\bar{X}=3.85$) อยู่ในระดับมาก ส่วนปัจจัยที่ใช้้น้อยที่สุดคือหวัะแนนในหน่วยงานแนะนำตัวผู้สมัคร ($\bar{X}=3.47$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก ด้านนโยบายการบริหารงานสหกรณ์ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ตัดสินใจโดยใช้ปัจจัย นโยบายการบริหารงาน โดยให้สมาชิกมีส่วนร่วมมากขึ้น มากที่สุด ($\bar{X}=4.18$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงไป คือนโยบายการจ่ายเงินปันผลสูงขึ้น ($\bar{X}=4.14$) อยู่ในระดับมาก ส่วนปัจจัยนโยบายการขยายวงเงินกู้และงวดชำระหนี้และปัจจัยนโยบายการจัดสวัสดิการสมาชิกด้านการช่วยเหลือผู้เกษียณอายุ มีระดับการตัดสินใจเท่ากันคือ ($\bar{X}=4.05$) อยู่ในระดับมากถัดมา ส่วนปัจจัยที่ใช้้น้อยที่สุด คือนโยบายการออกหน่วยเคลื่อนที่บริการสมาชิก ($\bar{X}=3.86$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก

1.1.3 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ที่มีลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน

เปรียบเทียบปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกที่มีเพศต่างกัน พบว่า ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกเพศหญิงพิจารณาคณะสมบัติส่วนตัวและจากนโยบายในการบริหารงานสหกรณ์ในระดับที่มากกว่าเพศชาย คือ $\bar{X}=4.37$ และ $\bar{X}=4.09$ ตามลำดับ ส่วนในด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัคร ผู้แทนสมาชิกเพศชาย อยู่ในระดับมากกว่าเพศหญิง จากการทดสอบด้วยสถิติทดสอบที (t-test) พบว่า ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการ ระหว่างผู้แทนสมาชิกสหกรณ์เพศหญิงพิจารณาปัจจัยในด้านคุณสมบัติของผู้สมัครและปัจจัยในด้านนโยบายในการบริหารงานสหกรณ์แตกต่างกับผู้แทนสมาชิกสหกรณ์เพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เปรียบเทียบปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ที่มีอายุต่างกัน พบว่าปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์จำแนกตามกลุ่มอายุ โดยพิจารณาจาก

ปัจจัยด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครและนโยบายในการบริหารงานสหกรณ์ ไม่แตกต่างกัน สำหรับการวิเคราะห์ความแปรปรวนพบว่า ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิก พิจารณาจากปัจจัยการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัคร จำแนกตามกลุ่มอายุ อย่างน้อยหนึ่งกลุ่มต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และจากการทดสอบรายคู่โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) พบว่าผู้แทนสมาชิกกลุ่มอายุ 56 ปีขึ้นไป ใช้ปัจจัยการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แตกต่างจากกลุ่มผู้แทนสมาชิกที่มีอายุอายุ 41-55 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน พบว่า ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการ ผู้แทนสมาชิกที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ใช้ปัจจัยด้านนโยบายในการบริหารงานสหกรณ์ และปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครมากที่สุด คือ ($\bar{X} = 4.38$) และ ($\bar{X} = 4.08$) ตามลำดับ โดยอยู่ในระดับมากที่สุด ผู้แทนสมาชิกที่การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี เลือกคณะกรรมการใช้ปัจจัยด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครมากที่สุด คือ ($\bar{X} = 4.37$) โดยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนพบว่า ผู้แทนสมาชิกที่มีระดับการศึกษาต่างกันใช้ปัจจัยในการเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไม่แตกต่างกัน

เปรียบเทียบปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัดที่มีรายได้ต่างกันพบว่า ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกที่มีรายได้ต่างกัน ใช้ปัจจัยด้าน การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครและด้านนโยบายในการบริหารงานสหกรณ์ ไม่แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครนั้น ผู้แทนสมาชิก ที่มีรายได้ต่างกันอย่างน้อยหนึ่งกลุ่มใช้ปัจจัยต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และจากการทดสอบรายคู่โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) พบว่า ผู้แทนสมาชิกกลุ่มที่มีรายได้ 20,001-30,000 บาท และ 30,001 บาทขึ้นไปใช้ปัจจัยคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร ในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แตกต่างจากผู้แทนสมาชิกที่มีรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาท

1.3.4 ผลการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ในการเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด

ผู้แทนสมาชิกแสดงความคิดเห็นในเรื่องปัญหาและข้อเสนอแนะอย่างอิสระ มีผู้แทนสมาชิกจำนวน 44 คน (ร้อยละ 20) ได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลในการตัดสินใจของผู้แทนสมาชิก ในการเลือกคณะกรรมการดำเนินการ ทั้งในด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัคร นโยบายการบริหารงานสหกรณ์

และข้อเสนอแนะต่างๆ ไป สรุปโดยย่อ ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด โดยส่วนใหญ่ผู้แทนสมาชิกไม่ได้แสดงความคิดเห็นในส่วนนี้มีเพียง 44 รายที่แสดงความคิดเห็น และส่วนที่แสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่จะเป็นข้อเสนอแนะให้กำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ควรเป็นผู้ที่มีความโปร่งใส ซื่อสัตย์ สุจริตและปัญหาด้านนโยบาย ปัจจุบันสหกรณ์จัดประชุมใหญ่ด้วยตัวแทนสมาชิกทำให้สมาชิกส่วนใหญ่ขาดการมีส่วนร่วม ผู้แทนสมาชิกผู้ตอบแบบสอบถาม (22.73%) จึงได้เสนอแนะให้เลือกคณะกรรมการดำเนินการโดยตรงจากมวลสมาชิก และผู้แทนสมาชิกอีก 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.36 ที่เห็นว่ามีปัญหาด้านนโยบายการบริหารงานสหกรณ์ของผู้สมัครมีการประชาสัมพันธ์มีน้อยเกินไป

2. อภิปรายผล

การศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

จากผลการศึกษา ด้านปัจจัยด้านคุณสมบัติส่วนบุคคล ผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ให้ความสำคัญต่อปัจจัยความซื่อสัตย์สุจริต สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับกฎหมายสหกรณ์ (พรบ.สหกรณ์ 2542) และข้อบังคับสหกรณ์ที่กำหนดเรื่องคุณสมบัติและจรรยาบรรณของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไว้และเป็นไปตามทฤษฎีการบริหารงานสหกรณ์แนวคิดเรื่องอุดมการณ์ หลักการและวิธีการสหกรณ์ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของจักรพันธ์ มิตรฝักแวน (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกผู้แทนราษฎรแบบ แบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ 16 กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2548 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้สมัคร จุดเด่นหรือลักษณะสำคัญที่สุดในด้านคุณสมบัติของผู้สมัครคือ เป็นคนมีความรู้ความสามารถ ดังนั้นสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ที่ดำเนินงานด้านธุรกรรมทางการเงิน ปัจจัยคุณสมบัติส่วนบุคคลที่มีความซื่อสัตย์ สุจริต ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่ได้รับเลือกจากผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ตรงกับอุดมการณ์หลักการและวิธีการสหกรณ์ และผลงานวิจัยของจักรพันธ์ มิตรฝักแวน สหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัดซึ่งเป็นสถาบันทางการเงินของสมาชิกสหกรณ์สร้างความเชื่อมั่นให้สมาชิกโดย สหกรณ์ทั้งระบบ สหกรณ์แห่งนี้ก็จะเป็นสหกรณ์

ที่มีคุณภาพเป็นต้นแบบให้สหกรณ์อื่นศึกษาเรียนรู้ในการพัฒนาระบบสหกรณ์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี และสหกรณ์ระดับประเทศได้ต่อไป

ด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัคร ผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ให้ความสำคัญต่อบังคับการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัครสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับบทความของรูปแบบการหาเสียงที่เปิดเผยหรือเป็นทางการ (สมบัติ จันทรวงศ์, 2530: 28-36) ได้แก่ การเข้าถึงตัวผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นการหาเสียงแบบที่นิยมกันว่า “การเคาะประตูบ้าน” เป็นที่นิยมกันมากในหมู่ผู้สมัครหน้าใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ชุมชนที่มีคนหนาแน่น เพราะนอกจากจะได้ภาพพจน์ว่าเป็นผู้สมัครที่เข้าถึงได้แล้ว ยังจะดูเป็นการสร้างความรู้สึกใกล้ชิดสนิทสนมกับชาวบ้านได้ในเวลาอันสั้น ส่วนบังคับการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัครคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด การใช้วิธีรณรงค์ โดยไปสเตอร์หาเสียงและการเข้าแนะนำตัวผู้สมัครต่อผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ใช้รูปแบบหรือวิธีการหาเสียงเหมือนกับการหาเสียงในการเลือกตั้งโดยทั่วไปทุกระดับแต่สำหรับการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัครในสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด อาจจะไม่ใช่เพียงพอสำหรับการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ เนื่องจากการเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ต้องกระทำในวันประชุมใหญ่ของสหกรณ์ ซึ่งมีกิจกรรมอื่นๆอีกมากมายจึงมีเวลาค่อนข้างจำกัด ดังนั้นบังคับการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัครเพียงอย่างเดียวไม่สามารถทำให้ผู้แทนสมาชิกสหกรณ์มีข้อมูลในการตัดสินใจเลือกได้ ผู้สมัครต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ทุกกิจกรรมหรือหลายกิจกรรมที่มีผลต่อสมาชิกและผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ตลอดเวลาทั้งก่อนและหลังการเลือกคณะกรรมการจึงจะเป็นบังคับการที่สำคัญให้ผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ใช้ในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

จากการศึกษา บังคับการด้านนโยบายการบริหารงานสหกรณ์ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าผู้แทนสมาชิกให้ความสำคัญต่อบังคับการนโยบายการบริหารงานโดยให้สมาชิกมีส่วนร่วมมากขึ้นสูงสุด และเมื่อพิจารณาจากแบบสอบถามคำถามที่แสดงความความคิดเห็นนั้น ผู้แทนสมาชิกต้องการให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการเลือกคณะกรรมการดำเนินการโดยตรงและเมื่อนำมาอภิปรายผลปรากฏว่าสอดคล้องกับ หลักการสหกรณ์สากลข้อที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจโดยสมาชิก (Member economic participation) และสอดคล้องกับทฤษฎีการเลือกตั้ง (กระมล ทองธรรมชาติ และคณะ, 2531: 1-13) และเป็นไปทฤษฎีวิธีการออกเสียงเลือกตั้ง ของเมธา สดขรรค์, (2517: 52-58) คือ การออกเสียงเลือกตั้งโดยตรง (direct vote) คือ การให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ลงคะแนนเลือกผู้แทนของตนโดยตรง ไม่ต้องเลือกผู้ใดให้ไปทำหน้าที่เลือกตั้งแทนตนอีก ผู้มีสิทธิออกเสียงจะไปลงคะแนนเสียงตามวัน เวลา สถานที่ และวิธีการที่กำหนดไว้ ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้คะแนนเสียงสูงสุดคือผู้ชนะ ดังนั้นสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ควรนำบังคับการมีส่วนร่วมของสมาชิกไป

หารือในที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ และที่ประชุมใหญ่สามัญ/วิสามัญของสหกรณ์ เพื่อปรับปรุงข้อบังคับและระเบียบที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการต่อไป

เมื่อศึกษาผลการเปรียบเทียบปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ที่มีลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน คือ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ ผลการศึกษา ลักษณะส่วนบุคคลด้านการศึกษาแตกต่างกันใช้ปัจจัยในตัดสินใจไม่แตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกที่มีเพศแตกต่างกันในด้านคุณสมบัติของผู้สมัครและปัจจัยในด้านนโยบายในการบริหารงานสหกรณ์ผู้แทนสมาชิกเพศหญิงใช้ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการ แตกต่างกับผู้แทนสมาชิกเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของคลฤดีวรรณสุทธะ (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: ศึกษากรณีการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2544 ในพื้นที่อำเภอคูคต จังหัดยโสธร พบว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพและรายได้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน ส่วนปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน ส่วนเพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน เพราะงานวิจัยของ คลฤดี วรรณสุทธะ เป็นการวิจัย เรื่องพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยยังมีน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับ การเลือกคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ซึ่งสมาชิกสหกรณ์และผู้แทนสมาชิกให้การสนใจเป็นอย่างมาก เนื่องจากสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นสถาบันการเงินของสมาชิก ความละเอียด รอบคอบ ของผู้แทนสมาชิก โดยเฉพาะผู้แทนเพศหญิงจะมีมากกว่าผู้แทนสมาชิกเพศชาย ดังนั้นการพิจารณาเลือกคณะกรรมการดำเนินการของผู้แทนสมาชิกเพศหญิงพิจารณาใช้ปัจจัยด้านคุณสมบัติส่วนตัวและนโยบายการบริหารงานสหกรณ์ โดยเฉพาะความซื่อสัตย์สุจริตมากที่สุดและการมีส่วนร่วมของสมาชิกตามลำดับ

เปรียบเทียบด้านอายุของผู้แทนสมาชิกต่างกัน พบว่าผู้แทนสมาชิกกลุ่มอายุ 56 ปีขึ้นไป ใช้ปัจจัยการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แตกต่างจากกลุ่มผู้แทนสมาชิกที่มีอายุอายุ 41-55 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถพงษ์ คำอาจ (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ในการสรรหากรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด พบว่า 1) สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์เห็นด้วยอย่างมาก ในเรื่องการ

สรรหากรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด 2) ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความแตกต่างของความคิดเห็น ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สายงาน และความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์ ส่วน เพศ สถานภาพสมรส และรายได้ ไม่มีผลต่อความแตกต่างความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด

เพราะว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด กลุ่มผู้แทนสมาชิกที่มีอายุ 56 ปีขึ้นไปส่วนใหญ่เป็นข้าราชการบำนาญทั้งจากเกษียณอายุ และเออร์ลี่รีไทร์ ผู้แทนสมาชิกกลุ่มนี้ต้องการข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครมากกว่าผู้แทนสมาชิกกลุ่มอื่นๆ

เปรียบเทียบด้านรายได้ของผู้แทนสมาชิกต่างกันพบว่า ผู้แทนสมาชิกกลุ่มที่มีรายได้ 20,001-30,000 บาท และ 30,001 บาทขึ้นไปใช้ปัจจัยคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร ในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แตกต่างจากผู้แทนสมาชิกที่มีรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาท ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยพฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (voting behavior) ของ (สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2527: 1 – 5) คือ ปัจจัยส่วนบุคคลที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยเฉพาะปัจจัยเกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของบุคคล เป็นแนวทางการศึกษาที่เน้นหนักไปในด้านสถานภาพของผู้ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ซึ่งเป็นระบบอุปถัมภ์ คนมีรายได้น้อยหวังพึ่งพิงทางการเงินผู้มีรายได้ที่มากกว่า ดังนั้นผู้แทนสมาชิกที่มีรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาท จึงใช้ปัจจัยด้านรายได้แตกต่างจากผู้แทนสมาชิกที่มีรายได้สูงกว่า ซึ่งเห็นได้ว่าผู้แทนสมาชิกก็อยู่ในสังคมอุปถัมภ์เช่นกัน

ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด โดยส่วนใหญ่ผู้แทนสมาชิกไม่ได้แสดงความคิดเห็นในส่วนนี้มีเพียง 44 รายที่แสดงความคิดเห็น และผู้แทนที่แสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่จะเป็นข้อเสนอแนะให้กำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ควรเป็นผู้ที่มีความโปร่งใส ซื่อสัตย์ สุจริต และปัญหาด้านนโยบายการบริหารงานสหกรณ์ ปัจจุบันสหกรณ์มีการจัดประชุมใหญ่ด้วยตัวแทนสมาชิกทำให้ขาดการมีส่วนร่วมของสมาชิกส่วนใหญ่ ผู้แทนสมาชิกที่ตอบแบบสอบถาม(22.73%) จึงได้เสนอแนะให้เลือกคณะกรรมการสหกรณ์โดยตรงจากมวลสมาชิก และมีผู้แทนสมาชิกอีก 5 รายที่แสดงความคิดเห็นในแบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 11.36 ที่เห็นว่ามีปัญหาด้านนโยบายการบริหารงานสหกรณ์ของผู้สมัครมีการประชาสัมพันธ์น้อยเกินไป ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้แทนสมาชิกสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกตั้งของระบบประชาธิปไตยเป็นหลักการที่ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดสิทธิเสรีภาพและการใช้อำนาจการปกครองโดยให้ประชาชนเลือกผู้แทนเข้าเป็นปากเสียงแทนตนเพื่อแก้ไข

ปัญหาความเดือดร้อน บริหารหรือตรวจสอบการบริหารบ้านเมืองของรัฐบาล และเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองให้ลุล่วงไปด้วยดี (ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2523: 103-104)

3. ข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้จำแนกข้อเสนอแนะไว้ 2 ลักษณะ คือ ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้และข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

3.1.1 การรณรงค์ให้ผู้สมัครตำแหน่งคณะกรรมการให้ความสำคัญปัจจัยด้านคุณสมบัติส่วนบุคคล ที่ยึดมั่นในความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใสในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ ผู้สมัครเป็นคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ควรเป็นผู้ที่มีความรู้ ประสบการณ์ด้านสหกรณ์และด้านการบริหาร มีความเป็นมืออาชีพ มีความอดทนหนักแน่นเสียสละเพื่อส่วนรวม เพราะงานสหกรณ์ต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลและผลประโยชน์มากมาย ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ทุกด้านสามารถนำไปปรับใช้ในการกำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการในข้อบังคับ หรือจรรยาบรรณของคณะกรรมการ เพื่อให้การตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการทุกสหกรณ์ได้เป็นอย่างมีคุณภาพ และ เป็นการสร้างภาพลักษณ์ของสหกรณ์ที่มีธรรมาภิบาลทางการเงินให้เป็นองค์กรที่บริหารงานโดยคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ภายใต้การบริหารจัดการที่ ซื่อสัตย์ สุจริตเปิดกว้าง โปร่งใส

3.1.2 จากปัญหาข้อเสนอแนะของผู้แทนสมาชิกผู้ตอบแบบสอบถามต้องการให้มีการเลือกคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์จากสมาชิกโดยตรงและควรมีการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติผู้สมัครเป็นคณะกรรมการให้เป็นบุคคลสาธารณะที่ผู้แทนสมาชิกหรือสมาชิกสหกรณ์โดยทั่วไปสามารถตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครและแนวคิดนโยบายการบริหารงานสหกรณ์ได้ตลอดเวลาซึ่งเป็นไปตามหลักการสหกรณ์สากลมากที่สุด คือ การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักการประชาธิปไตย (Democratic member Control) สหกรณ์เป็นองค์กรประชาธิปไตยที่ควบคุมโดยมวลสมาชิกและการมีส่วนร่วมในกิจการของตนเอง เพราะฉะนั้น การเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ควรจะใช้หลักการประชาธิปไตยที่สมบูรณ์สมาชิกทุกคนจะได้มีส่วนร่วมในการเลือกคณะกรรมการโดยตรง ตามหลักการหนึ่งคนหนึ่งเสียง จึงควรมีการเลือกคณะกรรมการโดยตรงจากสมาชิกเพื่อสร้างระบบประชาธิปไตยที่แท้จริงในสหกรณ์และคณะกรรมการสหกรณ์จะเห็นความสำคัญของสมาชิกทุกคน

ทำให้การพิจารณาการจัดสวัสดิการสมาชิก การให้ข้อมูลข่าวสารถึงสมาชิกทุกคนด้วยความเป็น
โปร่งใส สุจริตและเป็นธรรม

3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยในการตัดสินใจเลือกผู้แทนสมาชิกของสมาชิก
สหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด

3.2.1 ควรศึกษาวิจัยเรื่องความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ต่อการเลือกคณะกรรมการ
ดำเนินการของผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2544: บทคัดย่อ) การประชุมเชิงวิชาการ เรื่องอุดมการณ์ หลักการและ
วิธีการสหกรณ์ วันที่ 4 กันยายน 2544 กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร
- กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรุงเทพมหานครพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542
- กระมล ทองธรรมชาติ และคณะ (2531: บทคัดย่อ) การเมืองและการปกครองไทย พิมพ์ครั้งที่ 2
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร
- จักรพันธ์ มิตรพักแว่น (2549: บทคัดย่อ) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต
เลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ 16 กรุงเทพมหานคร
- ชนงกรณ์ คุณทลบุตร (2547: บทคัดย่อ) หลักการจัดการ: องค์การและการจัดการแนวความคิด
บริหารธุรกิจในสถานการณ์ปัจจุบัน พิมพ์ครั้งที่ 2 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2523: 103-104) บทคัดย่อ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
คลฤดี วรรณสุทธะ (2545: บทคัดย่อ) พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: ศึกษากรณี
การเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2544 ในพื้นที่อำเภอกุฉินชัย จังหวัดยโสธร
- บรรยงค์ ไตจินดา, (2548: บทคัดย่อ) องค์การและการจัดการ พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร
บริษัทสหกรณ์ออมทรัพย์จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ตั้งอาณาเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี
ค้นคืนวันที่ 12 เมษายน 2554(www.jjmcomputer.com/suratthani-gen.html)
- สถิต นิยมญาติ (2524 : บทคัดย่อ) สังคมวิทยาการเมือง กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ไทยวัฒนา
พานิช
- โรท (Roth) และวิลสัน (Wilson) (1980) *The cooperative Study of Politics*, Englewood Cliffs:
Newjersy:printice-hall
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2529: บทคัดย่อ) พฤติกรรมการลงคะแนนลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง
กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- รัตนา โปธิสุวรรณ (2548: บทคัดย่อ) การวิเคราะห์อุดมการณ์ และปรัชญาสหกรณ์ การวิเคราะห์
ระบบจัดการ สหกรณ์ของประเทศไทย การปรับใช้หลักการและปรัชญาสหกรณ์ใน
ภาวะเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน ในเอกสารประกอบการสารวิชา ศส.517
มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เชียงใหม่

วรเทพ ไวกยาวิโรจน์ และปราโมทย์ สรวมนาม, (2550: บทคัดย่อ) *คู่มือกรรมการดำเนินการ*
กรุงเทพมหานคร ฝ่ายวิชาการชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด
นนทบุรี

ศิวะพร ปัญจมาลา (2538: บทคัดย่อ) *ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการตัดสินใจ* กรุงเทพมหานคร
ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์ (2540: บทคัดย่อ) *องค์การและการจัดการ* พิมพ์ครั้งที่ 6 มหาวิทยาลัยธุรกิจ
บัณฑิต กรุงเทพมหานคร

สมคิด บางโม (2548: บทคัดย่อ) *องค์การและการจัดการ* พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร
สหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด สุราษฎร์ธานี อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์
ธานี *ข้อบังคับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี* จำกัด พ.ศ. 2543

สหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี *ระเบียบสหกรณ์ออม*
ทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด ว่าด้วย *วิธีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ*
พ.ศ. 2552

สหกรณ์จังหวัดสุราษฎร์ธานี อ.เมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี *รายงานประจำปีสหกรณ์ออมทรัพย์*
ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด พ.ศ. 2552-2553

สำนักวิจัยและพัฒนาสถาบันพระปกเกล้า (2545: บทคัดย่อ) *พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งและปัจจัยใน*
การตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา

สมบัติ จันทร์วงศ์ (2530: บทคัดย่อ) *การเมืองเรื่องกรรมการเลือกตั้ง* กรุงเทพมหานคร มุานิติเพื่อ
การศึกษาประชาธิปไตยและการพัฒนา

สัมฤทธิ์ ราชสมณะ (2530: บทคัดย่อ) *กระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกผู้แทน*
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการ
ปกครอง บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สุรพล ชัยมาลา (2551: บทคัดย่อ) *คุณสมบัติและสมรรถนะ* ที่เหมาะสมกับการเป็นคณะกรรมการ
ดำเนินการสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส.

สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, (2527: บทคัดย่อ) *พฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง*
ของคนไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการกรอกแบบสอบถาม

สำนักงานสภรณจังหวัดสุราษฎร์ธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84000

วันที่ 7 เมษายน 2554

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม
เรียน ประธานกรรมการสภรณออมทรัพย์ครุสุราษฎร์ธานี

ด้วยนายมานะ สุบรรณ นักศึกษาปริญญาโท ได้จัดทำวิจัยในหัวข้อปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการสภรณของผู้แทนสมาชิกสภรณออมทรัพย์ครุสุราษฎร์ธานี จำกัด จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการศึกษาค้นคว้าอิสระของนายมานะ สุบรรณ รหัสนักศึกษา 2529000032 นักศึกษาหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมเกษตรและสภรณ แขนงวิชาสภรณ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้ประโยชน์ทางการศึกษาค้นคว้าอิสระเท่านั้น

จึงขอความอนุเคราะห์จากสภรณ โปรดให้ผู้แทนสมาชิกตอบข้อมูลในแบบสอบถามนี้ตามความคิดเห็นของผู้แทนสมาชิกด้วย และส่งคืน นายมานะ สุบรรณ สำนักงานสภรณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ถนนคอนนง อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84000 ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในครั้งนี้

ขอแสดงความนับถือ

มานะ สุบรรณ

(นายมานะ สุบรรณ)

ตำแหน่ง นักวิชาการสภรณชำนาญการ

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

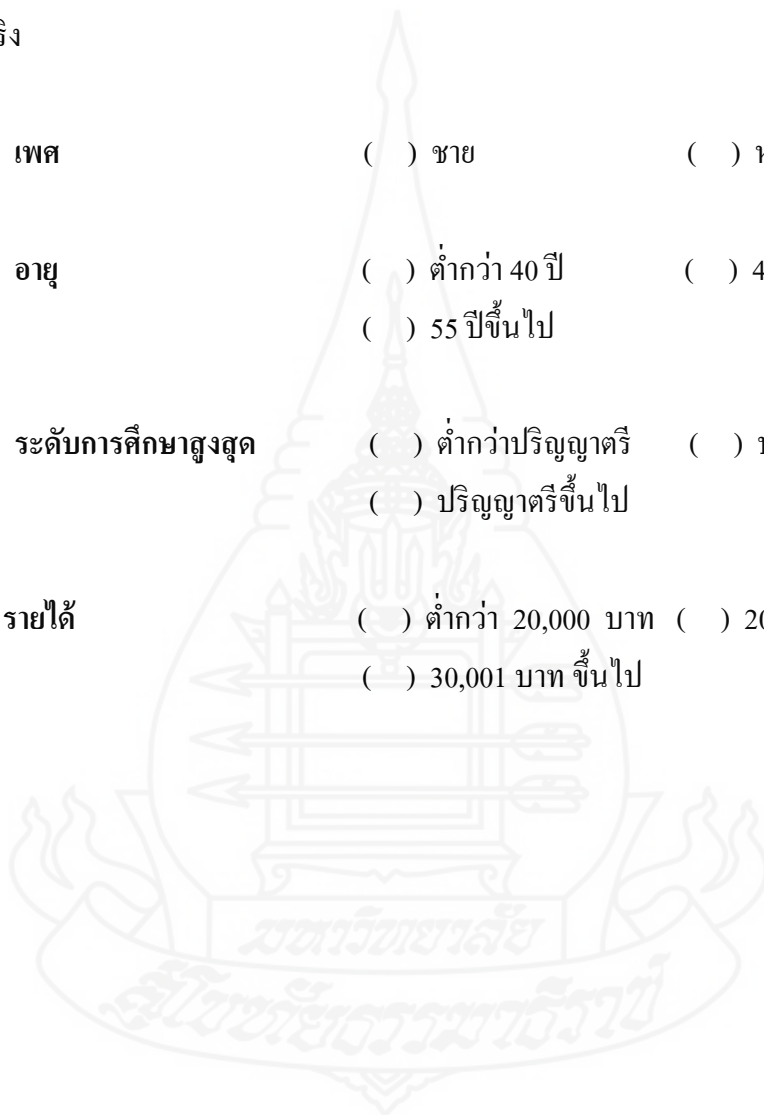
ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการสหกรณ์ของผู้แทนสมาชิก

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลง ใน () หน้าคำตอบที่ตรงกับข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นจริง

ของท่าน

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. อายุ () ต่ำกว่า 40 ปี () 41 – 55 ปี
() 55 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษาสูงสุด () ต่ำกว่าปริญญาตรี () ปริญญาตรี
() ปริญญาตรีขึ้นไป
4. รายได้ () ต่ำกว่า 20,000 บาท () 20,001 – 30,000 บาท
() 30,001 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 การใช้ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ของผู้แทนสมาชิก

สหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด

คำชี้แจง ท่านใช้ข้อมูลต่อไปนี้มากน้อยเพียงใดในการ ตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตารางทางขวามือที่ตรงตามความเห็นของท่าน

รายการ	การใช้ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
คุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร					
1) มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักในมวลสมาชิก					
2) มีประสบการณ์ในการบริหาร งานสหกรณ์					
3) เสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม					
4) มีมนุษยสัมพันธ์กับทุกคน					
5) มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม					
6) มีภาวะผู้นำสูง					
7) มีความซื่อสัตย์ สุจริต					
8) มีระดับการศึกษาสูง					
9) มีความตั้งใจในการทำงานเพื่อหน่วยงานและส่วนรวมเป็นอย่างดี					
10) ทำประโยชน์ให้สังคมและประเทศชาติ					
การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัคร					
1) การรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร					
2) การแนะนำตัวผู้สมัครผ่านทางสื่อต่างๆ					
3) การออกหาเสียงของผู้สมัครถึงหน่วยงานของสมาชิกตัวแทน					
4) หัวคะแนนในหน่วยงานแนะนำตัวผู้สมัคร					
5) ผู้สมัครออกแนะนำตัวตามสถานที่ ที่มีจัดกิจกรรมของหน่วยงาน					

รายการ	การใช้ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการดำเนินการ สหกรณ์				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
นโยบายในการบริหารงานสหกรณ์					
1) นโยบายขยายวงเงินกู้และวงชำระหนี้					
2) นโยบายการจัดสวัสดิการสมาชิกด้านการช่วยเหลือผู้เกษียณอายุ					
3) นโยบายการขยายสาขาการให้บริการตามหน่วยสมาชิก					
4) นโยบายการบริหารงานโดยให้สมาชิกมีส่วนร่วมมากขึ้น					
5) นโยบายการจ่ายเงินปันผลสูงขึ้น					
6) นโยบายการจัดการหนี้ในระบบ					
7) นโยบายการออกหน่วยเคลื่อนที่บริการสมาชิก					
8) นโยบายการปรับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของสมาชิก					
9) นโยบายส่งเสริมการออมของสมาชิก					

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อคิดเห็นอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ – นามสกุล	นายมานะ สุบรรณ
ประวัติการศึกษา	นิติศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำแหน่ง	นักวิชาการสหกรณ์ ชำนาญการ
สถานที่ทำงาน	กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ที่อยู่ปัจจุบัน	31/49 ถนนกาญจนวนิถี ตำบลบางกุ้ง อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

